

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

สหกรณ์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยง ปศุสัตว์
กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด

Factors Affecting the Production of High Quality Cattle of the member of
Pon-Yang-Khram Livestock Breeding Cooperatives, Ltd.

นามผู้วิจัย นางสาวจุฑารัตน์ นิยมปัทมะ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สุวรรณา ชูโชติ, วท.ม.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ, M.A.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์, Dr.rer.soc.oec.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์
การเลี้ยงปศุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด

Factors Affecting the Production of High Quality Cattle of the member
of Pon-Yang-Khram Livestock Breeding Cooperatives, Ltd.

โดย

นางสาวจุฑารัตน์ นิยมปีทมะ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2554

จุฬารัตน์ นิยมปีทมะ 2554: ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยง
ปลูสัตว์ ทรบ.กลาง โพนยางคำ จำกัด ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์สุวรรณา ฐวโชติ, วท.ม. 106 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิก
สหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ ทรบ.กลาง โพนยางคำ จำกัด การศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บรวบรวมจากสมาชิกสหกรณ์
จำนวน 188 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional Stratified
Random Sampling) ได้สมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน (ร้อยละ 2.90 ของสมาชิกผู้เลี้ยงโคทั้งหมด) และ
สมาชิกที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91คน (ร้อยละ 8.29 ของสมาชิกที่ไม่เลี้ยงโคทั้งหมด) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการ
สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติการถดถอยโลจิสติก (Logistic regression
analysis)

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกผู้เลี้ยงและไม่เลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสหกรณ์ มีลักษณะทาง
ประชากรศาสตร์โดยทั่วไปใกล้เคียงกัน คือ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 46 ปี สมรสแล้ว จบการศึกษาใน
ระดับประถมศึกษา มีสมาชิกภายในครัวเรือนเฉลี่ย 3.67 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 7.42 ปี
โดยสมาชิกกลุ่มที่เลี้ยงโคขุน มีรายได้ในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 169,806.20 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมใน
ครัวเรือนเฉลี่ย 140,063.90 บาทต่อปี ส่วนสมาชิกกลุ่มที่ไม่เลี้ยงโคขุน มีรายได้ในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย
62,354.95 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมในครัวเรือนเฉลี่ย 45,604.40 บาทต่อปี โดยสมาชิกทั้งสองกลุ่มมีระดับ
ความพึงพอใจต่อการให้บริการของสหกรณ์โดยรวมในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า เพศ จำนวนคนใน
ครัวเรือน รายได้รวมในครัวเรือน และรายจ่ายรวมในครัวเรือนส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกที่
ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่ถ้าสมาชิกสหกรณ์เพศชายเพิ่มขึ้น 1 คน โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุน
เพิ่มขึ้น 28.027 เท่า จำนวนคนในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1 คน โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น 1.844 เท่า
รายได้รวมในครัวเรือน เพิ่มขึ้น 1,000 บาท โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น 1.088 เท่า และรายจ่าย
รวมในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1,000 บาท โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนลดลง 0.834 เท่า

ดังนั้นนโยบายการให้สินเชื่อเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกหันมาสนใจการเลี้ยงโคขุนเพิ่มมากขึ้น
สหกรณ์ควรคำนึงถึงปัจจัยด้าน เพศ จำนวนคนในครัวเรือน และสภาพทางเศรษฐกิจด้วยเนื่องจากส่งผลต่อ
โอกาสการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Jutharat Niyompatama 2011: Factors Affecting the Production of High Quality Cattle of the member of Pon-Yang-Khram Livestock Breeding Cooperatives, Ltd. Master of Arts (Cooperative Economics), Major Field: Cooperative Economics, Department of Cooperative.
Thesis Advisor: Associate Professor Suwanna Thuvachote, M.Sc. 106 pages.

The main objective of this study was to assess factors which affect the production of high quality cattle of the member of Pon-Yang-Khram Livestock Breeding Cooperatives, Ltd. The study used primary data collected from 188 respondents from the co-operatives and conducted sampling with disproportional stratified random sampling then obtained 97 members who were not cattle farmers (2.90% of all members who did beef cattle farmers) and 91 members who were not beef cattle farmers (8.29% of all members who did not beef cattle farmers). Data was collected by interviewing with questionnaire and these obtained data were analyzed using Logistic regression analysis.

The study results were as follows. All respondents were found to had similar general demographic characteristics: most of them were male with an average age of 46 years, married, finished primary school, the average members per household of 3.67 people, an average co-operatives' membership duration was 7.42 years. The co-operatives members who were engaged in beef cattle had an average income in the agricultural sector of approximately 17 Thousand baht annually, and an average total expenses in household approximately 140 Thousand baht annually. However, the co-operatives members who did not beef cattle farmers had an average income in agricultural sector of 62 Thousand baht annually, and average total expenses in household of 45 Thousand baht annually. Overall, the both groups of co-operatives members exhibited moderate levels satisfaction in service provided by the co-operatives.

The study results of factors which affect the production of high quality cattle of the member revealed that gender, total income in household, and total expenses in household affected the quantity of the cattle of the co-operatives members at significant level of 0.05; If the number of male co-operatives members was increased by one individual, the chance of the co-operatives members to do beef cattle farmers would increase 28.027 folds; if the number of persons per household increased by one individual, the chance of the co-operatives member to do beef cattle farmers would increase 1.844 folds; if total income per household increased 1,000 baht, the chance of the co-operatives members to do beef cattle farmers would increase 1.088 folds; if total expense per household increased 1,000 baht, the chance of the co-operatives members to do beef cattle farmers would decrease 0.834 folds.

Therefore, the policy of granting loans to give opportunities to the members to change to be more interested in doing beef cattle farmers should consider factors of gender, the number of people per household, and economic status since such factors affect the affecting of the cattle farmers of the co-operatives.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์สุวรรณา ชูโชติ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอพระคุณ รองศาสตราจารย์วินัย อาจคงหาญ กรรมการวิชาเอก รองศาสตราจารย์อภิวันท์ กำลั้งเอก ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์สมาน ทองสิมา ผู้ทรงคุณวุฒิฯ ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญ และสมาชิกสามัญของสหกรณ์ การเลี้ยงปศุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด ที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สมบูรณ์ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมถึงผู้เขียนตำราเอกสารบทความต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุวรรณี แผลง่าประเสริฐ ที่เป็นกำลังใจสำคัญ และคอยช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมทั้งกำลังใจจากเพื่อน ๆ ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ (ภาคปกติ) ทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และให้ช่วยเหลือในช่วงของการศึกษา และทำการวิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เหนือสิ่งอื่นใด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ นื่อง ซึ่งให้การสนับสนุน และให้กำลังใจอันสำคัญยิ่งทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จุฑารัตน์ นิยมปัทมะ

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
แนวคิดทางทฤษฎี	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
กรอบแนวคิดในการวิจัย	16
สมมติฐานการวิจัย	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัสต์ว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด	25
ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์	25
การจัดโครงสร้างองค์กรสหกรณ์	39
การจัดการด้านการผลิตโคขุน	42
การจัดการด้านการตลาดโคขุน	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลการวิจัย	61
ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกผู้เลี้ยง โคขุน และสมาชิกผู้ไม่เลี้ยง โคขุน	61
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยง โคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด	77
ตอนที่ 3 สภาพการเลี้ยง โคขุน ต้นทุน และผลตอบแทน จากการเลี้ยง โคขุนของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยง โคขุน	80
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	85
สรุปผลการวิจัย	85
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	87
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	88
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	92
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยง โคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ โพนยางคำ จำกัด ต้นทุน และผลตอบแทนจากการเลี้ยง โคขุน	101
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณการผลิต และการบริโภคโคเนื้อ ในประเทศไทย ปี 2547 - 2552	2
2	การสุ่มตัวอย่าง	20
3	กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ จำกัด ปี 2550 – 2552	25
4	จำนวนสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ปี 2549 – 2552	27
5	การถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์ ปี 2551 – 2552	29
6	ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด ในรอบปีบัญชี 2550 – 2552	31
7	รายงานการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด ปี 2550 – 2552	32
8	รายละเอียดของเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ	33
9	การรับเงินจากสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์	37
10	แสดงความหมายของคะแนนเกรดไขมันแทรกเนื้อ	51
11	ราคารับซื้อโคขุนตามน้ำหนักซากอ่อน (โคทุกประเภท) ตามมติ คณะกรรมการ วันที่ 11 ธันวาคม 2553	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ราคารับซื้อ โคขุนตามคุณภาพเนื้อ (ไขมันแทรก) ตามมติ คณะกรรมการ วันที่ 11 ธันวาคม 2553	53
13	ราคารับซื้อซากโคตามมาตรฐานการเลี้ยงโค ตามมติคณะกรรมการ วันที่ 16 มกราคม 2553	54
14	ราคารับซื้อซากโคขุน ส่วนเพิ่มพิเศษ ตามปริมาณธุรกิจ	55
15	ราคาขายเนื้อแต่ละชิ้นส่วน	60
16	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	62
17	จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยง และไม่เลี้ยงโคขุนจำแนกตาม รายได้ในครัวเรือน	67
18	จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยงและไม่เลี้ยงโคขุนจำแนกตาม รายจ่ายในครัวเรือน	69
19	จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยงและไม่เลี้ยงโคขุนจำแนกตาม หนี้สิน	71
20	ความพึงพอใจโดยรวมของสมาชิกต่อการบริการและการ ดำเนินงานของสหกรณ์	72
21	ความพึงพอใจในแต่ละด้านของสมาชิกสหกรณ์	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโลจิท (ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ เหมาะสมต่อการอธิบายสภาพการเลี้ยงโคขุน)	78
23	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพการเลี้ยง โคขุน	80
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าต่ำสุด-สูงสุดจำแนกตาม ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตโคขุน	84
ตารางผนวกที่		
1	จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยงโคจำแนกตามต้นทุนและ ผลตอบแทนจากการเลี้ยงโค	103

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	17
2	โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด	39
3	โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด	40
4	สภาพโคขุนลูกผสมสายพันธุ์ชาร์โลเล่ส์ร้อยละ 50 ที่พร้อมเข้าฆ่า และชำแหละ	42
5	โคลูกผสมสายเลือด Charolais Limousin Simmental ที่ได้รับการ ขึ้นทะเบียน เพื่อระบุการเกิด การเลี้ยง เจ้าของ ฯลฯ ด้วยระบบ RFID ตามหลักสากล	43
6	สภาพคอกมาตรฐานและรางอาหารสำหรับใช้เลี้ยงโคขุน	44
7	แปลงหญ้ากินีที่สมาชิกใช้เลี้ยงโคขุน	45
8	ขบวนการฆ่าชำแหละ ขั้นตอนการทำให้สลับ	48
9	การแทงคอเพื่อเอาเลือดออก	49
10	การเอาหนังโคออกในขบวนการฆ่าชำแหละ โคขุน	49
11	การผ่าซากออกเป็น 2 ซีก ตามกรรมวิธีชำแหละที่ทันสมัย	50

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
12	การบ่มซากโคในห้องเย็น	50
13	ปริมาณไขมันแทรกในเนื้อโค	52
14	ร้านค้าปลีกจำหน่ายเนื้อโคขุนของสหกรณ์	57
15	รูปแบบการบรรจุหีบห่อของเนื้อโคขุน	57
16	ระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดห่วงโซ่การผลิตจนถึง ผู้บริโภค	57
17	website เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าไปตรวจสอบย้อนกลับเนื้อ โคขุนได้	58
18	ใบรับรองแหล่งการผลิตทั้งด้านหน้าและด้านหลัง	59

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในอดีตการเลี้ยงโคในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้แรงงานในไร่นาและการขนส่ง เมื่อโคปลดระวางแล้วจะถูกขายเป็นโคเนื้อเพื่อการบริโภค ต่อมาเมื่อมีการนำเครื่องจักรกลทางการเกษตร เช่น เครื่องไถดิน เครื่องพรวนดิน หรือเครื่องนวด ซึ่งง่ายต่อการดูแลและใช้งานได้ตลอดเวลาไปใช้มากขึ้น ปัจจุบันรูปแบบการเลี้ยงโคได้เปลี่ยนจากการเลี้ยงเพื่อใช้แรงงานมาเป็นการเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเป็นโคเนื้อ ทั้งนี้เพราะความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์เพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากความต้องการของประชากรในประเทศเองและของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยลักษณะการเลี้ยงโคเนื้อส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย (ยอดชาย ทองไทยนันท์, 2550) ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้มีนโยบายให้การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ เป็นโครงการหนึ่งในแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร โดยหวังจะให้การเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อทดแทนการลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังข้าวนาปีในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม อาจกล่าวได้ว่าจากปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มขึ้นรวมถึงการส่งเสริมจากรัฐทำให้ในปัจจุบันเกษตรกรหันมาเลี้ยงโคเนื้อเพื่อการค้ากันมากขึ้น (กรมปศุสัตว์, 2546)

เมื่อศึกษาในด้านปริมาณการผลิตโคเนื้อในประเทศไทยพบดังแสดงในตารางที่ 1 ช่วงปี 2547-2549 ปริมาณการผลิตโคเนื้อ มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 1.022 ล้านตัวในปี 2547 เป็น 1.166 ล้านตัวในปี 2549 แต่แนวโน้มกลับมีทิศทางการลดลงภายหลังจากปี 2550 กล่าวคือปริมาณการผลิตโคเนื้อลดลงจาก 1.197 ล้านตัวในปี 2550 เหลือเพียง 1.173 ล้านตัว ในปี 2552 ส่วนในด้าน การบริโภคโคเนื้อพบว่าแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าปริมาณที่เพิ่มขึ้นนั้นจะไม่มากนัก คือ ปีละประมาณ 2 พันตัวก็ตาม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการผลิตกับปริมาณความต้องการด้าน การบริโภคแล้ว จะพบว่าความต้องการเนื้อโคเพื่อบริโภคมีมากกว่าจำนวนโคที่ผลิตได้ในประเทศ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร การผลิตโคเนื้อเพื่อบริโภคในประเทศไทย ในปัจจุบันมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ โคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งมีขนาดค่อนข้างเล็ก มีน้ำหนักน้อยประมาณตัวละ 200 - 350 กิโลกรัม สามารถเติบโต

จากการหาญ่ากินเองตามธรรมชาติ โตช้าแต่มีความต้านทานโรคเมืองร้อนได้ดี และโคขุนคุณภาพดีที่มีขนาดใหญ่ขึ้น มีความต้านทานโรคเมืองร้อน

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต และการบริโภคโคเนื้อ ในประเทศไทย ปี 2547 - 2552

พ.ศ.	ปริมาณการผลิตโคเนื้อ (ล้านตัว)	การบริโภคโคเนื้อ (ล้านตัว)
2547	1.022	1.240
2548	1.103	1.242
2549	1.166	1.245
2550	1.197	1.247
2551	1.187	1.250
2552	1.173	1.252

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2553)

ตลาดโคเนื้อในประเทศไทยโดยรวมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ตลาดด้วยกัน คือ ตลาดบน ตลาดกลาง และตลาดล่าง โดยมีสัดส่วนตลาดบนประมาณร้อยละ 20 ที่เหลืออีกร้อยละ 80 เป็นตลาดกลางและตลาดล่าง (สุรชัย สุวรรณดี, 2553) ในตลาดกลางและตลาดล่างจะเป็นตลาดของโคพันธุ์พื้นเมือง โดยในตลาดกลางจะเป็นการผลิตเพื่อส่งขายในตลาดสด ในรูปเนื้อสดหรือเนื้อแข็ง รวมทั้งส่งตามร้านอาหารทั่ว ๆ ไป จะไม่เน้นคุณภาพของเนื้อมากนัก ส่วนในตลาดล่างส่วนใหญ่จะส่งขายเนื้อทำลูกชิ้น สำหรับตลาดบนจะเป็นตลาดของโคขุนพันธุ์ลูกผสม ผู้บริโภคในตลาดนี้จะให้ความสำคัญที่คุณภาพของเนื้อ โดยกลุ่มลูกค้าจะเป็นกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลางถึงค่อนข้างสูงขึ้นไป และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ในตลาดบนจะส่งขายในซูเปอร์มาร์เก็ต ห้องอาหาร โรงแรม และแหล่งท่องเที่ยวของคนต่างชาติ (สุรชัย สุวรรณดี, 2553) ในปัจจุบันความต้องการบริโภคเนื้อโคเนื้อขุนคุณภาพดีเพิ่มจำนวนมากขึ้น การผลิตในประเทศไม่เพียงพอับความต้องการบริโภค ทำให้ต้องมีการนำเข้าโคเนื้อคุณภาพดีจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยในปี 2547 - 2552 มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 1.24 พันตัน ในปี 2547 เป็น 1.94 พันตัน ในปี 2552 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2553) ซึ่งถือเป็นปริมาณการนำเข้าเนื้อโคขุนคุณภาพดีที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเพื่อลดความขาดแคลนในประเทศ

สหกรณ์ การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่ทำการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีในชื่อที่เรียกว่า “เนื้อไทย - ฝรั่งเศส” ซึ่งผลิตจากโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ชาร์โรเล่ส์ร้อยละ

50 โดยเริ่มมาจากหน่วยงาน กรป.กลาง ซึ่งตั้ง ขึ้นที่บ้านโพนยางคำมีความต้องการจะพัฒนาพันธุ์ โคนี้อู จึงได้ขอขบประมาณรัฐบาลจัดหาน้ำเชื้อ โคนี้อูเนื่องจากต่างประเทศมาบริการผสมเทียมโดย ไม่คิดมูลค่าให้แก่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยง โคนี้อูในภาคอีสานและจังหวัดอื่น ๆ ที่สนใจ อย่างไรก็ตาม ปัญหา ที่เกิดขึ้นคือ ไม่มีตลาดรองรับเนื้อโคนี้อูผู้ผสม กรป.กลาง ได้ขอการสนับสนุนจากประเทศ ฝรั่งเศส โดยจัดตั้งเป็นสหกรณ์ การเลี้ยงปลูสัตว์ กรป.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด ขึ้นใน พ.ศ.2523 ในปีแรก มีสมาชิก 50 คน และชำแหละโคเพียง 80 ตัวเท่านั้น ปัจจุบัน (พ.ศ.2553) สหกรณ์มีสมาชิก ทั้งสิ้น 4,445 ราย กระจายอยู่ในทุกอำเภอในจังหวัดสกลนคร รวมทั้งบางอำเภอของ จังหวัด หนองคาย และจังหวัดนครพนม สหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ กรป.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด ตั้งขึ้น มาเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมารวมตัวกันเพื่อเลี้ยง โคนี้อูคุณภาพดีอันจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ เกษตรกรอย่างยั่งยืน ปัจจุบันเนื้อโคขุนพันธุ์ดีของสหกรณ์ฯ ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคเนื้อโค ในเรื่องคุณภาพที่ผลิตได้อย่างมีมาตรฐาน ถูกหลักอนามัย และความอร่อย (ผู้อำนวยการฝ่ายตลาด, 2553) มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักได้รับการยอมรับจาก ผู้บริโภค และมีโอกาสในการขยายธุรกิจของสหกรณ์ฯอีกมาก แต่จุดอ่อนของสหกรณ์ฯ ที่พบ คือ ยังมีสมาชิกของสหกรณ์ฯ จำนวนไม่น้อยที่ไม่เลี้ยงโคขุนคุณภาพดีตามการส่งเสริมของสหกรณ์ จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่ามีประมาณ 1 ใน 4 ของสมาชิกทั้งหมด อีกทั้งสมาชิกที่ได้รับการ ส่งเสริมโดยการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดี ก็ยังมีสัดส่วนการเลี้ยงและส่งจำหน่ายให้สหกรณ์ในจำนวนที่ น้อย จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดสมาชิกจึงไม่เข้าร่วมทำธุรกิจร่วมกับสหกรณ์และสมาชิกขาย โคนี้อูให้กับสหกรณ์ในปริมาณต่ำ ทั้ง ๆ ที่สหกรณ์มีช่องทางทางการตลาดให้กับสมาชิกได้เป็น อย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อ เป็นข้อมูลสำหรับสหกรณ์ในการพิจารณา กำหนดแนวทางส่งเสริมการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีแก่ สหกรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางด้านเศรษฐกิจ และระดับทางด้านความพึงพอใจ ของสมาชิกที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน และสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโค ขุนของสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ กรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด

3. เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุน และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุนของสมาชิก กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนของสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp. กลาง โพนยางคำ จำกัด

ขอบเขตการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสมาชิกสามัญของสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp. กลาง โพนยางคำ จำกัด ในระบบการผลิต 1 ปี ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2552 – ตุลาคม พ.ศ.2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

โคขุนคุณภาพดี หมายถึง โคเนื้อลูกผสมสายพันธุ์ชาโรเลต์เลือดร้อยละ 50 มาทำการขุนให้มีคุณภาพของเนื้อและซากโคดีขึ้น โดยเลี้ยงด้วยอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงตามมาตรฐานของสหกรณ์ซึ่งมีระยะเวลาการขุนตั้งแต่ 4 เดือนแต่ไม่เกิน 1 ปี

ต้นทุนการผลิตโคขุน หมายถึง ต้นทุนที่เห็นได้ชัด (Explicit Cost) เป็นต้นทุนที่สมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนจ่ายออกไปจริงสามารถบันทึกลงในบัญชีได้ เช่น ค่าพันธุ์โค ค่าอาหารข้น อาหารหยาบ ค่าแรงงาน ค่าเช่าที่ดิน ค่ายารักษาสัตว์ เป็นต้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp. กลาง โพนยางคำ จำกัด ในด้านการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การให้สินเชื่อ และการให้บริการของสหกรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุน สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุน และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุน ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจสภาพทางสังคม และสภาพทางด้านความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ โพนยางคำ จำกัด ซึ่งผลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์แก่สหกรณ์ในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้สมาชิกหันมาเลี้ยงโคขุนเพิ่มมากขึ้นและสนับสนุนสมาชิกสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น การให้สินเชื่อ ปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการของสหกรณ์แก่สมาชิกให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปศุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีแบบจำลองโลจิสติก
2. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางทฤษฎี

การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

กัลยา วานิชบัญชา (2546) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก คือ เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ค่าตัวแปรเชิงพหุประเภทหนึ่งใช้ทำนายความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์และไม่เกิดเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ที่มีแนวคิดเหมือนกับการวิเคราะห์ถดถอยโดยทั่วไป ได้แก่ การมุ่งหาความสัมพันธ์หรือทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ เมื่อได้แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแล้ว สามารถที่จะประมาณค่าตัวแปรหรือการกำหนดโอกาสหน่วยวิเคราะห์แต่ละหน่วยว่าจะเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกจะต้องใช้ขนาดตัวอย่างมากกว่าการวิเคราะห์ความถดถอยแบบปกติ ซึ่งแบบจำลองนี้มีข้อกำหนด (assumption) น้อยกว่าการวิเคราะห์การถดถอย (Regression analysis) เนื่องจากไม่มีข้อกำหนดของตัวแปรตามและความคลาดเคลื่อนที่ต้องมีการแจกแจงแบบปกติไม่มีข้อกำหนดเรื่องความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยแบบหนึ่งที่ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพมีได้เพียง 2 ค่า (dichotomy or binary variable) ส่วนตัวแปรอิสระอาจจะเป็นตัวแปรเชิงปริมาณหรือตัวแปรเชิงคุณภาพหรืออาจจะมีทั้งตัวแปรเชิงปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ ซึ่งจะพบว่า ลักษณะของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามข้างต้น

เหมือนกับเทคนิควิเคราะห์จำแนกประเภทกรณีที่มีตัวแปรตามมีเพียง 2 กลุ่ม (Binary Discriminant Analysis) ทั้งสองเทคนิคต่างกันตรงที่ว่า การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจกแจงของตัวแปรอิสระ และเงื่อนไขเกี่ยวกับเมทริกซ์ค่าแปรปรวนและแปรปรวนร่วมของแต่ละกลุ่ม ในขณะที่เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภทมีเงื่อนไขทั้ง 2 เงื่อนไข และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเป็นการพยากรณ์โอกาสที่แต่ละหน่วยจะอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในขณะที่เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภทเป็นการพยากรณ์กลุ่มให้แต่ละหน่วย

วิธีการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกจะถูกใช้ในการวิเคราะห์ในกรณีที่มีตัวแปรตาม (Y) มีได้เพียง 2 ค่า ซึ่งกรณีดังกล่าว การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นปกติไม่สามารถที่จะทำได้ กล่าวคือ ถ้าใช้สมการเชิงเส้นปกติ $y = a + bx$ ค่า y ที่ได้อาจจะไม่ได้อยู่ในช่วง 0 ถึง 1 หรืออาจจะมากกว่าหรือน้อยกว่า 0 และ 1 ก็ได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยการแปลงค่าให้เป็นค่าโลจิสติกซึ่งเป็นกระบวนการทางโลจิสติก (Logistic) เพื่อใช้ในการประมาณค่า โมเดล Linear Logistic Regression สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Binary or Dinary data) โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์ Maximum Likelihood ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะดังกล่าวจะสามารถช่วยให้หลีกเลี่ยงปัญหาในการประมาณค่าความเป็นไปได้เชิงเส้น (Linear Probabiklity Model) ซึ่งเป็นเหตุให้ผลลัพธ์ที่ออกมาไม่มีขอบเขตโดยวิธีวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกจะประยุกต์ใช้ Variant of Commulative Logistic มาเป็นตัวกำหนดขอบเขตแทน ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์

ประเภทของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ประเภทของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก เมื่อแบ่งตามจำนวนตัวแปรตามสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ (กัลยา วานิชบัญชา, 2546)

1. Binary Logistic เป็นการวิเคราะห์ถดถอยในกรณีที่มีตัวแปรตาม (Y) เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า
2. Multinomial Logistic เป็นการวิเคราะห์ความถดถอยในกรณีที่มีตัวแปรตาม (Y) เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีค่ามากกว่า 2 ค่า

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก จะเหมือนกับวัตถุประสงค์ของเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยแบบปกติและวิเคราะห์จำแนกประเภท คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ และพยากรณ์ค่าตัวแปรตามหรือกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์หลักของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกมี 2 ข้อดังนี้ (กัลยา วาณิชบัญชา, 2546)

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม หรือ ศึกษาว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระตัวแปรใดที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตามมาก เช่น ศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีโอกาasเป็นโรคหัวใจ

2. เพื่อทำนายความน่าจะเป็นของ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ และไม่เกิดเหตุการณ์ที่น่าสนใจ โดยการใช้สมการที่สร้างขึ้นด้วยปัจจัยหรือตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เมื่อทราบค่าตัวแปรอิสระจะทำให้สามารถพยากรณ์โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ได้

การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก ในกรณีที่ตัวแปรตาม (Y) เป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า คือ 0 และ 1 จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง X และ Y ไม่ได้อยู่ในรูปเชิงเส้น แต่จะอยู่ในรูป

$$\text{Prop (event)} = P_i = E(Z_i) = \frac{1}{1 + e^{-(a + \beta X_i)}} \quad \text{สมการที่ 1}$$

กำหนดให้ Odd Ration (OR) เป็นอัตราส่วนระหว่างโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ และโอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์ที่สนใจ ดังนั้น Odd Ration จึงเป็นค่าที่แสดงถึงโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ว่าเป็นกี่เท่าของโอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์

$$\text{Prop (Y = 0)} = 1 - \text{Prob(Y = 0)} \quad \text{สมการที่ 2}$$

ซึ่งจากค่าประมาณความน่าจะเป็นจะเห็นได้ว่า สมการทั้ง 2 ข้างต้น ความสัมพันธ์ไม่ได้อยู่ในรูปเชิงเส้น จึงปรับให้ความสัมพันธ์อยู่ในรูปเชิงเส้น ดังนี้

$$\text{Log (odd)} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n$$

โดย $P_i = E(Z_i) = \frac{1}{1 + e^{-(\alpha + \beta X_i)}}$

$$= \frac{1}{1 + e^{-Z_i}}$$

นำ $(1 + e^{-Z_i})$ คูณทั้งสองข้าง

$$(1 + e^{-Z_i}) P_i = 1$$

หาร P_i ทั้งสองข้าง

$$(1 + e^{-Z_i}) = \frac{1}{P_i}$$

หรือ

$$e^{-Z_i} = \frac{1 - P_i}{P_i}$$

หรือ

$$e^{Z_i} = \frac{P_i}{1 - P_i}$$

หาร Log ทั้งสองข้าง

$$Z_i = \text{Log} \left(\frac{P_i}{1 - P_i} \right)$$

$$\text{Log} \left(\frac{P_i}{1 - P_i} \right) = Z_i = \alpha + \beta X_i$$

โดยที่	e	คือ ฐานของ <i>Nature log</i> ซึ่งมีค่าโดยประมาณเท่ากับ 2.718
	P_i	คือ โอกาสความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์
	α	คือ ค่าคงที่
	β	คือ ค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) ของตัวแปรอิสระ
	X_i	คือ ตัวแปรอิสระที่สุ่มเลือก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติก

ค่า Nagelkerk R Square เป็นค่าที่บอกสัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ที่สามารถอธิบายความผันแปรใน Logistic Regression Model ซึ่งจะมีลักษณะที่คล้ายกับค่า R^2 ในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้น

ค่าในตาราง Classification Table เป็นการตรวจสอบความเชื่อถือได้ในการพยากรณ์ว่าสามารถทำนายได้ถูกต้องแม่นยำมากน้อยเพียงไร

และเมื่อนำสมการที่เหมาะสมมาวิเคราะห์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect) คือ จะพิจารณาว่า ค่าอนุพันธ์บางส่วนของความน่าจะเป็นว่าปัจจัยที่ทำการพิจารณาอยู่นั้นจะส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นในสมการ โลจิทอย่างไร เพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งมีวิธีการแปลงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการให้อยู่ในรูปผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect) ดังนี้ (กัลยา วานิชปัญญา, 2546)

จากแบบจำลองโลจิท
$$P_i = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{e^{Z_i}}{1 + e^{Z_i}}$$

และ
$$Z_i = \text{Log}\left(\frac{P_i}{1 - P_i}\right) = \alpha + \beta_i X_i$$

ดังนั้น การหาผลกระทบส่วนเพิ่มของสัมประสิทธิ์ของแต่ละตัวแปรอิสระ X_i ที่มีผลต่อสมการ สามารถหาได้โดย

$$\frac{\partial[\ln P_i - \ln(1 - P_i)]}{\partial X_i} = \beta_i$$

$$\frac{1}{P_i} \times \frac{\partial P_i}{\partial X_i} - \frac{P_i}{1 - P_i} \times \frac{\partial(1 - P_i)}{\partial X_i} = \beta_i$$

$$\frac{1}{P_i} \times \frac{\partial P_i}{\partial X_i} + \frac{P_i}{1 - P_i} \times \frac{\partial P_i}{\partial X_i} = \beta_i$$

$$\frac{\partial P_i}{\partial X_i} \left[\frac{(1-P_i) + P_i}{P_i(1-P_i)} \right] = \beta_i$$

$$\frac{\partial P_i}{\partial X_i} = P_i(1-P_i)\beta_i$$

เหตุผลที่ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแทนการวิเคราะห์ความถดถอยทั่วไป

(กัลยา วานิชบัญชา, 2546)

1. สมการการถดถอยเชิงเส้นแบบปรกติอาจมีค่าไม่ได้ในช่วง 0 ถึง 1 เมื่อ Y มีค่าได้เพียงสองค่า ทำให้ค่าประมาณของ Y เป็นโอกาสที่เหตุการณ์ที่สนใจจะเกิด ซึ่งมีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าใช้สมการถดถอยเชิงเส้นปรกติ คือ $\hat{Y} = \alpha + \beta X_i$ ค่า \hat{Y} ที่ได้ อาจจะไม่ได้อยู่ในช่วง 0 ถึง 1 หรือ อาจมีค่าน้อยกว่า 0 หรือมากกว่า 1

2. Nonnormal Error Term ในการวิเคราะห์ความถดถอยทั่วไป มีเงื่อนไขว่า “ค่าความคลาดเคลื่อนต้องมีการแจกแจงปกติ” แต่เมื่อ Y มีค่าได้เพียง 2 ค่า คือ 0 กับ 1 จะทำให้ค่าความคลาดเคลื่อน e มีค่าได้เพียงสองค่าด้วย ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่ e จะมีการแจกแจงปกติ จึงทำให้ไม่สามารถใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบปรกติได้

3. Nonconstant Error Variance เนื่องจากเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอย คือ ค่าแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนต้องคงที่ แต่ค่า X ในสมการนั้น มีได้เพียง 2 ค่า คือ 0 หรือ 1 ดังนั้นค่าความแปรปรวนจึงขึ้นอยู่กับค่า X_i หรือค่า P_i ผลดังกล่าวจะทำให้การประมาณด้วยสมการถดถอยทั่วไปไม่มีประสิทธิภาพ

เงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก

การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก จะมีเงื่อนไขน้อยกว่าการวิเคราะห์ความถดถอยแบบปรกติแต่อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกก็ยังมีเงื่อนไขหลายข้อ ดังนี้ (กัลยา วานิชบัญชา, 2546)

1. ตัวแปรอิสระ อาจเป็นข้อมูลชนิด มีได้ 2 ค่า หรือ เป็นสเกลอันดับแรก และ สเกลอัตราส่วน ก็ได้

2. ค่าคาดหวังของค่าคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์ หรือ $E(e) = 0$
3. e_i และ e_j เป็นอิสระกัน
4. e_i และ X_i เป็นอิสระกัน
5. ตัวแปรอิสระไม่ควรมีความสัมพันธ์กัน หรือไม่ควรเกิดปัญหา Multicollinearity สำหรับเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยแบบปรกติ นอกจากนี้จะมีเงื่อนไขทั้ง 5 ข้อข้างต้นจะต้องเพิ่มเงื่อนไขอีก 2 ข้อ คือ
 6. ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปรกติ
 7. ค่าความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนคงที่

การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกจะต้องใช้ขนาดตัวอย่าง n มากกว่า การวิเคราะห์ความถดถอยแบบปรกติโดยทั่วไป การวิเคราะห์ความถดถอยจะใช้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำตามหลักทางสถิติคือใช้ขนาดตัวอย่างต้องไม่น้อยกว่า 30 ตัวอย่าง แต่การวิเคราะห์ความถดถอยแบบโลจิสติกนั้นจะพิจารณาตามจำนวนตัวแปร โดยจะใช้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ $n \geq 30 p$ โดยที่ p เป็นจำนวนตัวแปรอิสระ

แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ (2538) ได้ให้ความหมายของต้นทุนการผลิตไว้ดังนี้

ต้นทุนการผลิต (Cost of Production) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าและบริการในจำนวนที่ต้องการ ต้นทุนการผลิตสามารถจำแนกได้หลายแบบ ดังนี้

ต้นทุนที่เห็นได้ชัด (Explicit Cost) หมายถึง ต้นทุนที่จ่ายออกไปจริงสามารถบันทึกลงในบัญชีได้ เช่น ค่าแรงงาน ค่าวัตถุดิบ ค่าโฆษณา เป็นต้น

ต้นทุนโดยปริยาย (Implicit Cost) หมายถึง ต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายออกไปเป็นเงินจริงแต่เป็นค่าเสียโอกาสที่จะใช้ปัจจัยการผลิตไปทำประโยชน์อื่น เรียกว่า “ต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost)” เช่น ค่าจ้างตัวเอง หรือค่าเช่าอาคารของตนเอง สิ่งเหล่านี้ถือเป็นต้นทุนการผลิตเพราะเจ้าของปัจจัยการผลิตเสียโอกาสได้รับผลตอบแทน

ต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) หมายถึง ต้นทุนที่จ่ายออกไปจริงและจดบันทึกลงบัญชีไว้

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economics Cost) หมายถึง ต้นทุนทุกอย่างที่เกิดขึ้นในการผลิตไม่ว่าจะจ่ายออกไปจริงหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงสูงกว่าต้นทุนทางบัญชี ทำให้กำไรทางเศรษฐศาสตร์น้อยกว่ากำไรทางบัญชี

กรมศุลกากร (2546) ได้จำแนกต้นทุนของการเลี้ยงโคขุนเป็นประเภทค่าใช้จ่าย ดังนี้

ต้นทุนคงที่ของการเลี้ยงโค ได้แก่ ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมราคาโรงเรือนและอุปกรณ์

ต้นทุนผันแปรของการเลี้ยงโค ได้แก่ ค่าพันธุ์โค ค่าอาหารข้น ค่าอาหารหยาบ ค่ากากน้ำตาล ค่าอาหารแร่ธาตุ ค่าแรงงาน ค่ายาป้องกันและรักษาโรค ค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง และหล่อลื่น ค่าซื้ออุปกรณ์ ค่าบริการทางสัตวแพทย์รักษาสัตว์ป่วย ค่าปุ๋ยใส่แปลงหญ้า เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

คณิต ดวงหัตถ์ (2537) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจของบุคคลที่มีต่อการทำงานและองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจอื่น ๆ ถ้างานที่ทำหรือองค์ประกอบเหล่านั้นตอบสนองความต้องการของบุคคลได้บุคคลนั้นจะเกิดความพึงพอใจในงานขึ้นจะอุทิศ เวลา แรงกาย แรงใจ รวมทั้งสติปัญญาให้แก่งานของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนี้

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) ได้แก่ เงิน สิ่งของหรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ประกอบการต่าง ๆ
2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) คือ สิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefaction) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่สนอง ความต้องการของบุคคล

4. ผลประโยชน์ทางสังคม (association attractiveness) คือ ความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพันความพึงพอใจและสภาพการเป็นอยู่ร่วมกัน เป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคม ซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

Vroom (1990) ความพึงพอใจกับทัศนคติเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมากจนสามารถใช้แทนกันได้ โดยให้คำอธิบายความหมายของทั้งสองคำนี้ว่า หมายถึง ผลจากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้นและทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจ

Good (1973) ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจาก ความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

แนวคิดความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม เกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกด้านบวกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเกิดขึ้นจากความคาดหวัง หรือเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและประสบการณ์ของตัวบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิรณัทย์ บุญป้อ (2550) ได้ทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนการเลี้ยงโคขุนแบบมีพันธะสัญญาของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระยะเวลาการเลี้ยงเฉลี่ย 277 วัน มีต้นทุน 24,431.55 บาท รายรับจากการขายโค (ไม่รวมมูลโค) 29,638.52 บาท กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อตัว (ไม่รวมมูลโค) 5,206.97 บาท แต่เมื่อรวมรายรับจากการขายมูลโคด้วยแล้ว ทำให้รายรับจากการขายโคที่รวมมูลโค 30,183.98 บาท โดยมีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อตัวที่รวมมูลโคเท่ากับ 5,752.43 บาท ซึ่งเกษตรกรพอใจกับรายรับและกำไรที่ได้ โดยเกษตรกรได้ส่งสมประสบการณ์จากการเลี้ยงโคในการปฏิบัติงานจริงพร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้จากผู้จัดการบริษัทขณะเยี่ยมชมฟาร์ม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อโคมาจากตลาดนัดแม่ข่อยมาขุนเป็นโคลูกผสมพันธุ์ชาโรเลส์ โดยเกษตรกรไม่มีการปลูกหญ้าแต่เกี่ยวหญ้ามาจากพื้นที่สาธารณะ ส่วนอาหารข้น ยา และวัคซีนเบิกจากบริษัท อาหาร

เสริม ได้แก่ กากน้ำตาล กากถั่วเหลือง และมันเส้น แต่เกษตรกรก็ยังประสบปัญหา ขาดเงินทุน หมุนเวียน อาหารหยาบของโคจะขาดแคลนในฤดูร้อน ขาดการรวมกลุ่มและขัดแย้งกับองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

สมรัก โดสนธิ (2549) ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์โคนมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำกัด จากผลการวิเคราะห์พบว่า การลงทุนเลี้ยงโคพันธุ์สันกำแพงในฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีผลตอบแทนที่คุ้มค่าโดยวัดในรูปมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เป็นบวก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (BCR) มากกว่าหนึ่งและอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีค่ามากกว่าค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (ร้อยละ 10) และได้วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อประเมินความเสี่ยงด้านการเงินของการลงทุนเลี้ยงโคของฟาร์มทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าการลงทุนเลี้ยงโคของฟาร์มทั้งหมดมีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ

นิติเวช นนทจันทร์ (2545) ได้ทำการศึกษาการปรับปรุงต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงโคขุนของนิติกรฟาร์ม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยมีผลการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตที่เป็นต้นทุนอาหารและสมรรถภาพในการขุนและผลตอบแทนของนิติกรฟาร์มถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการเรียนรู้การจัดการฟาร์มในการเลี้ยงโคขุนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการฟาร์มในด้านการจัดการลงทุน การผลิต เพื่อทำให้มีการพัฒนาการเลี้ยงโคขุนเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกโคขุนพันธุ์ชาโรเลส์ 50% เพศผู้มา 16 ตัว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อทดลองให้อาหารขึ้นตามสูตรที่กำหนด โดยการจัดการต้นทุนการผลิตค่าอาหารที่เหมาะสมทำให้สามารถลดต้นทุนค่าอาหารได้ถึง 19,529.76 บาท โดยโคกลุ่มที่ 2 ประหยัดต้นทุนค่าอาหารได้มากกว่าโคกลุ่มที่ 1 ทำให้มีกำไรมากกว่า ดังนั้นควรใช้สูตรอาหารขึ้นผสมเองตามกลุ่มที่ 2 จะทำให้ฟาร์มสามารถผลิตโคที่มีคุณภาพดีและลดต้นทุนค่าอาหารทั้งยังให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าได้

เรืองฤทธิ์ หาญมนตรี (2548) ได้ศึกษาการจัดการธุรกิจโคขุนของสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด พบว่า มีจุดแข็งที่สำคัญตามลำดับ ได้แก่ ด้านการผลิตที่ไม่มีการใช้ฮอร์โมนและสารเร่งการเจริญเติบโต ด้านการขาย ผู้ที่จะสั่งซื้อเนื้อจะต้องชำระเงินไว้ล่วงหน้าถึงจะส่งสินค้าไปให้ คุณภาพเนื้อได้รับ อ.ย. ประจำกิจการ มีตลาดรองรับเนื้อที่ผลิตขึ้นจำหน่าย เป็นองค์กรที่มีภาพพจน์เชื่อถือได้ ได้รับการสนับสนุนจากเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อและรัฐบาล โรงฆ่า

สัตว์ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ส่วนจุดอ่อนของสหกรณ์ได้แก่ การผลิตลูกโคเตรียมขุนไม่เพียงพอกับการผลิตโคขุน สมาชิกยังไม่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ครบทุกราย ขาดการวางแผนบุคลากร ช่องทางการจำหน่ายยังมีน้อย ตามลำดับ สำหรับโอกาสในการทำธุรกิจของสหกรณ์ฯ พบว่า ยังสามารถขยายตัวได้อีกมาก และเป็นธุรกิจที่มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อและรัฐบาล อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเกษตรกรที่จะผลิตลูกผสมสายพันธุ์ชาโรเลส์เลือดร้อยละ 50.00 เป็นรายได้ที่ดีอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ สังคมและค่านิยมในการบริโภคเนื้อโคของคนไทยยังสูงอยู่ สำหรับอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ การป้องกันโรคระบาดของโคเช่น โรคปากและเท้าเปื่อย และการเคลื่อนย้ายโคขุนระหว่างจังหวัดยังมีขั้นตอนในการขออนุญาตมาก

โสภณ บุญกล้า (2550) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีผลการวิเคราะห์พบว่า การเปรียบเทียบความต้องการกับลักษณะพื้นฐานและสภาพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรได้แก่ อายุ รายได้จากการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อที่มีแตกต่างกัน จะทำให้เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อแตกต่างกัน

สิทธิานนท์ ศรีวิฑู (2551) ศึกษาสภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างของประชากรคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 139 ราย พบว่าต้นทุนในการผลิตโคเนื้อเฉลี่ย 20,649.35 บาทต่อปี มีรายได้เฉลี่ย 29,905.76 บาทต่อปี มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 11,475.04 บาทต่อปี โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในการผลิตโคเนื้อในระดับมากที่สุด ส่วนการจัดการผลิตโคเนื้อที่ถูกหลักการอยู่ในระดับปานกลางจากการผลิตโคเนื้อ เกษตรกรมีสถานภาพการผลิตโคเนื้อในระดับน้อย ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนในการผลิตโคเนื้อ มี 8 ตัวแปร คือ 1) ระดับการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ 3) ลักษณะการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร 4) แหล่งเงินทุนที่ใช้ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ 5) ขนาดพื้นที่ถือครอง 6) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตโคเนื้อ 7) การจัดการผลิตที่ถูกต้องวิธี และ 8) รายได้ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการผลิตโคเนื้อของเกษตรกร คือ การขาดความรู้ในด้านการคัดเลือกพันธุ์ และการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ อาหารและการให้วิตามินแร่ธาตุ การสุขาภิบาล และการป้องกันโรค

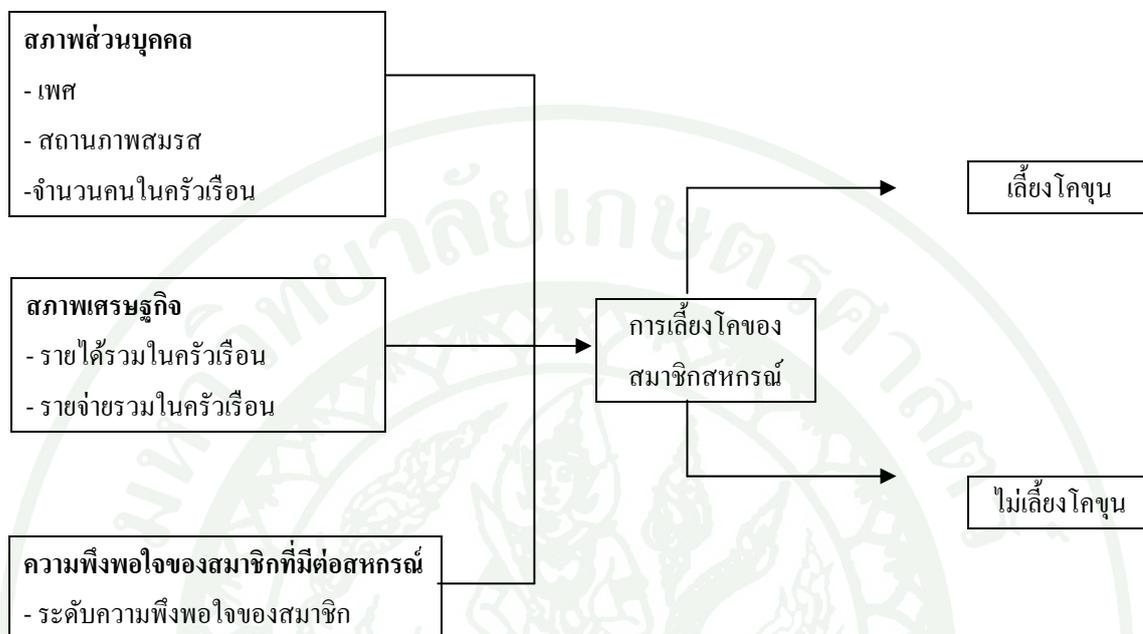
ณกรมล เลาห์รอดพันธ์ (2550) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน โดยการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสำรวจฟาร์มโคขุนโดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจในพื้นที่ จังหวัดเชียงใหม่และลำพูนจำนวน 68 ฟาร์มพบว่าในการเริ่มต้นการเลี้ยงโคขุนร้อยละ 60.3 ใช้ทุนส่วนตัวและร้อยละ 39.7 กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ไม่นิยมจ้างแรงงานในการเลี้ยงโคขุน ซึ่งมีหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือในการเลี้ยงโคขุนคือ บริษัทนอร์ทเทิร์นฟาร์ม และกรมปศุสัตว์ ในฟาร์มของเกษตรกรพบว่าส่วนมากเกษตรกรไม่ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์อาหารชั้นส่วนใหญ่มาจากอาหารผสมทางการค้าของบริษัท อาหารสัตว์ไทยสระบุรี จำกัด โปรตีน 12 เเปอร์เซ็นต์ พันธุ์โคที่เกษตรกรนำมาใช้ขุนคือลูกผสมโคพันธุ์ ชาร์โรเลส์ ลูกผสมโคพันธุ์อเมริกันบรามัน ส่วนใหญ่แหล่งที่เกษตรกรซื้อพันธุ์โคมาจากตลาดนัดแม่ຍอย เกษตรกรมีต้นทุนจากการเลี้ยงทั้งหมด 22,351.68 บาท รายรับจากการขายโค 27,642.52 บาท กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อตัว 5,290.84 บาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้วางกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ดังรูป คือ ศึกษาสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส จำนวนคนในครัวเรือน สภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้รวมในครัวเรือน และรายจ่ายรวมในครัวเรือน และสภาพทางด้านความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งจะผลต่อสาเหตุของการเลี้ยง โคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้จะส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยวโคขุน ดังนี้

1. เพศของสมาชิก เนื่องจากการเลี้ยวโคขุนเป็นอาชีพที่ใช้แรงงานหนัก และค่านิยมในสังคมนั้น เพศชายจะเป็นผู้นำภายในครอบครัว มีสิทธิ์ในการตัดสินใจและเป็นแรงงานสำคัญในการประกอบอาชีพ ดังนั้นสมาชิกเพศชายมีโอกาที่จะเลี้ยวโคขุนมากกว่าสมาชิกเพศหญิง
2. สถานภาพสมรสของสมาชิก เมื่อคนเราแต่งงานอยู่ด้วยกัน ย่อมเกิดความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสมาชิกที่สมรสแล้วมีโอกาสมากกว่าสมาชิกที่ไม่สมรส

3. จำนวนคนในครัวเรือนของสมาชิก อาจเนื่องมาจากสมาชิกใช้แรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงโคขุน ดังนั้นหากมีจำนวนคนในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นสมาชิกที่มีจำนวนคนในครัวเรือนมากมีโอกาสที่จะเลี้ยงโคขุนมากกว่าสมาชิกที่มีจำนวนคนในครัวเรือนน้อย

4. รายได้รวมในครัวเรือนของสมาชิก หากมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะทำให้มีเงินลงทุนจากการเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น ดังนั้นสมาชิกที่มีรายได้รวมในครัวเรือนมากมีโอกาสที่จะเลี้ยงโคขุนมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้รวมในครัวเรือนน้อย

5. รายจ่ายรวมในครัวเรือนของสมาชิก หากสมาชิกสหกรณ์มีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นสมาชิกที่มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนมากมีโอกาสที่จะเลี้ยงโคขุนน้อยกว่าสมาชิกที่มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนน้อย

6. ระดับความพึงพอใจของสมาชิกของสมาชิก หากสมาชิกมีความพึงพอใจต่อสหกรณ์มาก ดังนั้นสมาชิกที่มีระดับความพึงพอใจมากมีโอกาสที่จะเลี้ยงโคขุนน้อยกว่าสมาชิกที่มีระดับความพึงพอใจน้อย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปลุสสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนที่เป็นสมาชิกสามัญของสหกรณ์การเลี้ยง ปลุสสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด ซึ่งในปี 2553 มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 4,445 คน เป็นสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนทั้งหมด จำนวน 3,347 คนและสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 1,098 คน

ขนาดของตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ด้วยสูตรดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่	n	คือ ขนาดของตัวอย่าง
	N	คือ ขนาดของประชากรทั้งหมด = 4,445 คน
	e	คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้น = 0.10

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกสามัญของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด ซึ่งค่า N เท่ากับ 4,445 คน เมื่อกำหนดความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10

แทนค่าลงในสูตรเพื่อคำนวณหาขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{4,445}{1 + 4,445(0.1^2)}$$

$$n = 188$$

ได้ขนาดตัวอย่างที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น 188 คน

การสุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้สมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน และสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุน ดังนี้

ตารางที่ 2 การสุ่มตัวอย่าง

สมาชิกสหกรณ์	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน	3,347	75.30	97	51.60
กลุ่มผู้ไม่เลี้ยงโคขุน	1,098	24.70	91	48.20
รวม	4,445	100.00	188	100.00

ที่มา: จากการคำนวณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close – ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Question) โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

แบบสอบถามสมาชิก

ส่วนที่1 ลักษณะส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และการเลี้ยง โคของสมาชิก

ส่วนที่2 ต้นทุน และผลตอบแทนการเลี้ยง โคขุนคุณภาพดี ของสมาชิก

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการให้บริการต่อสหกรณ์ ในด้านการจัดสินค้ามาจำหน่าย ด้านรวบรวมผลผลิต ด้านสินเชื่อ และด้านการให้บริการของสหกรณ์

แบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการและการดำเนินงานของสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่าย ด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิต ด้านธุรกิจสินเชื่อ และด้านการให้บริการจากสหกรณ์ โดยแต่ละด้านจะมี 5 ตัวเลือกคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบจะได้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ สำหรับเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยคะแนนใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.67 - 5.00	หมายถึง	การรับรู้ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.34 - 3.66	หมายถึง	การรับรู้ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยของคะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	การรับรู้ในระดับน้อย

การทดสอบและการหาค่าความเชื่อมั่น

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่มดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการทำให้แบบสอบถามส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา เพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีของสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ข้อมูลด้านความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ เท่ากับ 0.846 ซึ่งโดยปกติที่ได้รับการยอมรับต้องไม่ต่ำกว่า 0.75 ดังนั้นถือว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความน่าเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไปได้
3. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม ทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์เรียบร้อยก่อนนำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัยในครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)** การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์ด้วยตนเองแล้วนำแบบสัมภาษณ์มารวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องเพื่อประมวลผลในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
2. **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)** ค้นคว้าจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้แล้วทั้งในส่วน of สหกรณ์และจากหน่วยงานภายนอก เช่น รายงานประจำปีจากกรมตรวจสอบบัญชี รายงานทาง

การเงินของสหกรณ์ หนังสือคู่มือชาวสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง และทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เป็นเครื่องช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะกระทำให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึง ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ โดยอธิบายในรูปตาราง ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
2. เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยโลจิท (Logistic regression analysis)
3. เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึง สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุน โดยอธิบายในรูปตาราง ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทร.กลาง โพนยางคำ จำกัด โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยโลจิท (Logistic regression analysis) ดังนี้

$$Y = f(x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนอยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$Y = a_0 + a_1 x_1 + a_2 x_2 + a_3 x_3 + a_4 x_4 + a_5 x_5 + a_6 x_6$$

โดยกำหนดให้

Y = สภาพการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์

โดยกำหนดให้ 1 คือ สมาชิกสหกรณ์ที่เลี้ยงโคขุน

0 คือ สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุน

x_1 = เพศของสมาชิกสหกรณ์ (1= เพศชาย, 2= เพศหญิง)

x_2 = สถานภาพสมรสของสมาชิกสหกรณ์ (1= สถานภาพสมรส, 2=สถานภาพอื่นๆ ได้แก่ โสด หย่า/ร้าง หม้าย)

x_3 = จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ (คน)

x_4 = รายได้รวมในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ (พันบาท)

x_5 = รายจ่ายรวมในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ (พันบาท)

x_6 = ระดับความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ (คะแนน)

a_1, \dots, a_6 = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

a_0 = ค่าคงที่

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด

ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์

สหกรณ์ การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด เป็นสหกรณ์ที่ทำการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีในชื่อที่เรียกว่า “เนื้อไทย - ฝรั่งเศส” ซึ่งผลิตจากโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ชาร์โรเล่ส์ร้อยละ 50 โดยเริ่มมาจากหน่วยงาน กรป.กลาง ซึ่งตั้ง ขึ้นที่บ้านโพนยางคำมีความต้องการจะพัฒนาพันธุ์โคเนื้อ จึงได้ของบประมาณรัฐบาลจัดหาน้ำเชื้อ โคพันธุ์เนื้อจากต่างประเทศมาบริการผสมเทียมโดยไม่คิดมูลค่าให้แก่สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคในภาคอีสานและจังหวัดอื่น ๆ ที่สนใจ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ไม่มีตลาดรองรับเนื้อโคพันธุ์ลูกผสม กรป.กลาง ได้ขอความร่วมมือจากประเทศฝรั่งเศส ขอการสนับสนุนโดยตกลงจัดตั้งเป็นสหกรณ์ การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด ขึ้นใน พ.ศ.2523 ในปีแรกมี สมาชิก 50 คน และฆ่าวัวเพียง 80 ตัวเท่านั้น ปัจจุบัน (พ.ศ.2553) สหกรณ์มีสมาชิกทั้งสิ้น 4,445 ราย กระจายอยู่ในทุกอำเภอในจังหวัดสกลนคร รวมทั้งบางอำเภอของจังหวัดหนองคาย และจังหวัดนครพนม สหกรณ์การเลี้ยงปลุสตัดว์ กรป.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด ตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมารวมตัวกันเพื่อเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดีอันจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 3 กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ จำกัด ปี 2550 – 2552

พ.ศ.	กำไรสุทธิ (บาท)
2550	44,476,070.11
2551	35,784,670.90
2552	36,142,861.32

ที่มา: กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร (2553)

จากตารางแสดงให้เห็นว่า สหกรณ์มีกำไรสุทธิที่ค่อนข้างสูง โดยในปี 2550 – 2552 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ 44,476,070.11 บาท 35,784,670.90 บาท และ 36,142,861.32 บาท ตามลำดับ ซึ่งในปัจจุบันเนื้อโคขุนของสหกรณ์ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคเนื้อโคในเรื่องคุณภาพที่ผลิตได้อย่างมี

มาตรฐาน ถูกหลักอนามัย และความอร่อย มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค และมีโอกาสในการขยายธุรกิจของสหกรณ์อีกมาก

สหกรณ์ การเลี้ยงปลุสสัตว์ grp.กลาง บ้านโพนยางคำ จำกัด แบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สมาชิกสามัญ และสมาชิกสมทบ

สมาชิกสามัญต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีภูมิลำเนาในเขต จังหวัดสกลนคร (ทุกอำเภอ) หรือจังหวัดนครพนม (อำเภอเมือง อำเภอปลาปาก อำเภอธาตุพนม อำเภอเรณูนคร อำเภอนาแก อำเภอวังยาง)
2. บรรลุนิติภาวะ (อายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป)
3. มีโคเตรียมขุน 1 ตัวขึ้นไป

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญ

สิทธิของสมาชิก

1. เข้าร่วมกลุ่ม ประชุมใหญ่
2. เข้าชื่อเพื่อเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ
3. รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์
4. รับเลือกตั้งเป็นผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์
5. รับบริการทางธุรกิจและทางวิชาการจากสหกรณ์

หน้าที่ของสมาชิก

1. ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ มติ และคำสั่ง ของสหกรณ์
2. เข้าร่วมประชุมทุกครั้งที่สหกรณ์นัดหมาย
3. ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์เข้มแข็ง
4. สอดส่อง ดูแลกิจการของสหกรณ์
5. ร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและมั่นคง

สมาชิกสมทบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สมาชิกสมทบผู้ผลิตโคขุน และสมาชิกสมทบพนักงานสหกรณ์

1. สมาชิกสมทบประเภทผู้ผลิตโคขุนมีคุณสมบัติดังนี้

1.1 มีภูมิลำเนาในเขต จังหวัด อุตรธานี หนองคาย มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ ศรีสะเกษ มหาสารคาม พะเยา ขอนแก่น

1.2 ต้องเป็นนิติบุคคล องค์กร หรือกลุ่ม

1.3 สหกรณ์ฯ โพนยางคำ จำกัดจำนวนสมาชิกสมทบไม่เกิน 5 รายในแต่ละจังหวัด และแต่ละกลุ่มต้องมีสมาชิกที่เลี้ยงโคขุน ไม่น้อยกว่า 5 ราย

1.4 จัดทำทะเบียน แสดงชื่อ ที่อยู่ ของสมาชิก พร้อมพร้อมลายมือชื่อสมาชิก เสนอรายงานการประชุมแต่งตั้ง ตัวแทนกลุ่ม ผู้มีหน้าที่ติดต่อกับสหกรณ์ และรับเงินในนามกลุ่ม พร้อมการรับรองของปศุสัตว์อำเภอ หรือปศุสัตว์จังหวัด หรือ สหกรณ์จังหวัด

2. สมาชิกสมทบประเภทพนักงานสหกรณ์

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบ สมาชิกสมทรมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับสมาชิกสามัญ แต่ต่างกันดังต่อไปนี้

1. ไม่มีสิทธิในการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ในรูปแบบเงินเชื่อ
2. ไม่มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุม
3. ไม่มีสิทธิในการรับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ และผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ปี 2549 - 2552

หน่วย: คน

สมาชิกสหกรณ์	ปี 2552	ร้อยละ	ปี 2551	ร้อยละ	ปี 2550	ร้อยละ	ปี 2549	ร้อยละ
สมาชิกสามัญ	4,456	96.00	4,557	96.16	4,700	96.19	4,553	96.03
สมาชิกสมทบผู้ผลิตโค	55	1.18	55	1.16	56	1.15	58	1.22
พนักงานสหกรณ์	131	2.82	127	2.68	130	2.66	130	2.75
รวม	4,642	100.00	4,739	100.00	4,886	100.00	4,741	100.00

ที่มา: กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร (2553)

ในปี 2549 - 2552 สหกรณ์ฯ โพนยางคำ มีสมาชิกรวมทั้งสิ้นจำนวน 4,741 คน, 4,886 คน, 4,739 คน และ 4,642 คน ตามลำดับ โดยในปี 2549 มีสมาชิกสามัญจำนวน 4,553 คน สมาชิกสมาชิกสมทบประเภทผู้ผลิตโคขุน 58 คน สมาชิกสมทบประเภทพนักงานสหกรณ์ 130 คน คิดเป็นร้อยละ 96.03, 1.22 และ 2.75 ของสมาชิกทั้งหมด ปี 2550 มีสมาชิกสามัญจำนวน 4,700 คน สมาชิกสมาชิกสมทบประเภทผู้ผลิตโคขุน 56 คน สมาชิกสมทบประเภทพนักงานสหกรณ์ 130 คน คิดเป็นร้อยละ 96.19, 1.15 และ 2.66 ของสมาชิกทั้งหมด ปี 2551 มีสมาชิกสามัญจำนวน 4,557 คน สมาชิกสมาชิกสมทบประเภทผู้ผลิตโคขุน 55 คน สมาชิกสมทบประเภทพนักงานสหกรณ์ 127 คน คิดเป็นร้อยละ 96.16, 1.16 และ 2.68 ของสมาชิกทั้งหมด และปี 2552 มีสมาชิกสามัญจำนวน 4,456 คน สมาชิกสมาชิกสมทบประเภทผู้ผลิตโคขุน 55 คน สมาชิกสมทบประเภทพนักงานสหกรณ์ 131 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00, 1.18 และ 2.82 ของสมาชิกทั้งหมด

การถือหุ้น

สมาชิกสามัญและสมาชิกสมทบ มีสิทธิ และหน้าที่ในการถือหุ้น ของสหกรณ์ฯ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด ดังต่อไปนี้

1. มูลค่าหุ้น หุ้นละ 120 บาท
2. หุ้นแรกเข้า สมาชิกสามัญ ถือหุ้นแรกเข้าไม่น้อยกว่า 1 หุ้น
สมาชิกสมทบ ถือหุ้นแรกเข้าไม่น้อยกว่า 40 หุ้น
3. การเพิ่มหุ้น ประจำปี สมาชิกสหกรณ์ฯ ต้องเพิ่มหุ้นไม่น้อยกว่าปีละ 1 หุ้น
4. การเพิ่มหุ้นตามธุรกิจ ขยายโคขุน สมาชิกฯเพิ่มหุ้น 1 หุ้นต่อโค 1 ตัว
5. เงินปันผล (ตามหุ้น) สหกรณ์ฯจะจ่ายเงินปันผล ตามอัตราที่ประชุมใหญ่อนุมัติเป็นรายปี
6. การถอนหุ้น สมาชิกถอนหุ้นออกไม่ได้ เว้นแต่ได้ลาออกจากการเป็นสมาชิก และคณะกรรมการ ได้มีมติอนุมัติ ให้ออกเรียบริ้อยแล้ว จึงจะถอนหุ้นได้
7. การรับค่าหุ้นคืน หลังจากคณะกรรมการ ได้อนุมัติการออกจากสมาชิกภาพแล้ว สมาชิกสามารถรับค่าหุ้นคืน ภายใน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่อนุมัติให้ออก

ตารางที่ 5 การถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์ ปี 2551 - 2552

หน่วย: บาท

รายการ	ปี 2552		ปี 2551		ปี 2550	
มูลค่าหุ้น ต้นปี	22,565,000		22,048,240		20,192,500	
สมาชิกซื้อหุ้นเพิ่ม	3,404,760		3,151,080		2,846,400	
สมาชิกถอนหุ้น	1,404,900		2,634,320		990,660	
มูลค่าหุ้น สิ้นปี	24,928,860		22,565,000		22,048,240	
อัตรการถือหุ้น	ปี 2552	ร้อยละ	ปี 2551	ร้อยละ	ปี 2550	ร้อยละ
สมาชิกสามัญ	11,228,940	45.00	9,769,520	43.30	8,429,080	38.00
ผู้ผลิตโคขุน	10,832,880	43.50	10,071,000	44.63	11,057,160	50.00
พนักงานสหกรณ์	2,867,040	11.50	2,724,480	12.07	2,562,000	12.00
รวม	24,928,860	100.00	22,565,000	100.00	22,048,240	100.00

ที่มา: กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร (2553)

ในปี 2552 สมาชิกสหกรณ์มีมูลค่าหุ้นรวม 24,928,860 บาท แบ่งเป็นมูลค่าหุ้นของสมาชิกสามัญ 11,228,940 บาท มูลค่าหุ้นของสมาชิกสมทบผู้ผลิตโคขุน 10,832,880 บาท และมูลค่าหุ้นของสมาชิกสมทบ พนักงานสหกรณ์ 2,867,040 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.00, 43.50 และ 11.50 ตามลำดับ ปี 2551 สมาชิกสหกรณ์มีมูลค่าหุ้นรวม 22,565,000 บาท แบ่งเป็นมูลค่าหุ้นของสมาชิกสามัญ 9,769,520 บาท มูลค่าหุ้นของสมาชิกสมทบผู้ผลิตโคขุน 10,071,000 บาท และมูลค่าหุ้นของสมาชิกสมทบ พนักงานสหกรณ์ 2,724,480 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.30, 44.63 และ 12.07 ตามลำดับ และปี 2550 สมาชิกสหกรณ์มีมูลค่าหุ้นรวม 22,048,240 บาท แบ่งเป็นมูลค่าหุ้นของสมาชิกสามัญ 8,429,080 บาท มูลค่าหุ้นของสมาชิกสมทบผู้ผลิตโคขุน 11,057,160 บาท และมูลค่าหุ้นของสมาชิกสมทบ พนักงานสหกรณ์ 2,562,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.00, 50.00 และ 12.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

การหมดสภาพของสมาชิก

1. ย้ายภูมิลำเนาออกจากเขตพื้นที่การปฏิบัติงานของสหกรณ์ฯ
2. เสียชีวิต หรือ ลาออก
3. ไม่สะสมหุ้น หรือไม่ทำธุรกิจจนโคติดต่อกัน 3 ปี (ถูกคัดชื่อออกสามารถสมัครใหม่ได้)

4. ถูกให้ออกจากสหกรณ์โดยมติของคณะกรรมการดำเนินงาน (สมัครเข้าใหม่ได้ ในช่วงระยะเวลา 2 ปี)

การสงเคราะห์สมาชิกที่เสียชีวิต

ผู้ที่เป็สมาชิกสหกรณ์ฯหรือคู่สมรส เมื่อเสียชีวิตลง สหกรณ์ฯ จะจ่ายเงินสงเคราะห์ให้กับทายาท ของสมาชิกหรือคู่สมรสที่เสียชีวิต

1. คุณสมบัติของสมาชิกที่ได้รับเงินสงเคราะห์

1.1 เป็นสมาชิกสามัญมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน

1.2 ชุมโคให้กับสหกรณ์ไม่น้อยกว่า 1 ตัว

2. วิธีจ่ายเงินสงเคราะห์

2.1 คู่สมรสหรือทายาทแจ้งต่อประธานกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ ที่เสียชีวิตสังกัดอยู่ พร้อมใบมรณะบัตร 1 ฉบับ

2.2 ประธานกลุ่มเป็นผู้จ่ายเงินทรวงสงเคราะห์ไปก่อนแล้วประธานกลุ่มนำสำเนาใบมรณะบัตรมาเบิกเงินคืนจากสหกรณ์ฯ โปนงคำ

การโอนหุ้นของสมาชิก

การโอนหุ้นซึ่งสมาชิกถืออยู่ในสหกรณ์จะทำได้โดยเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. สมาชิกผู้ถอนได้ออกจากสหกรณ์ และจะโอนหุ้นซึ่งชำระเต็มมูลค่าแล้วเท่านั้น
2. สมาชิกผู้โอนไม่มีหนี้สินของตนซึ่งต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์โดยตรง
3. ผู้รับโอนต้องเป็นสมาชิกในสหกรณ์ หรือผู้สมัครซึ่งคณะกรรมการดำเนินการตกลงให้รับเข้าเป็นสมาชิกแล้ว

4. การโอนหุ้นต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่สหกรณ์กำหนด โดยลงรายมือชื่อผู้โอนและผู้รับโอนมีพยานอย่างน้อยสองคนรับรองลายมือชื่อนั้น ๆ เมื่อสหกรณ์ได้ตรวจสอบพิจารณาแล้วปรากฏว่า การโดยหุ้นได้กระทำโดยถูกต้อง และครบถ้วนตามเงื่อนไขข้างต้น และได้แจ้งการโอนทั้งชื่อและที่อยู่ของผู้รับโอนลงในทะเบียนหุ้นแล้วเสร็จ จึงเป็นการรับรองโอนหุ้นนั้น

ตารางที่ 6 ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสตั้ว ทรบ.กลาง โพนยางคำ จำกัด ในรอบปีบัญชี
2550 – 2552

หน่วย: ล้านบาท

ปริมาณธุรกิจ	ปี 2552	ร้อยละ	ปี 2551	ร้อยละ	ปี 2550	ร้อยละ
ธุรกิจจัดหาสินค้า	128.13	19.94	118.78	15.18	107.78	23.42
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	230.04	35.88	329.68	42.14	0.00	0.00
ธุรกิจแปรรูปผลผลิต	270.26	42.06	329.68	42.14	349.45	75.92
ธุรกิจให้บริการ/ส่งเสริม	14.09	2.12	4.13	0.54	3.06	0.66
รวม	642.53	100.00	782.27	100.00	460.30	100.00
รายได้	424.79		464.15		467.22	
ค่าใช้จ่าย	380.31		428.36		431.08	
กำไร	44.48		35.78		36.14	

ที่มา: กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร (2553)

ในปี 2550 - 2552 สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจรวม 642.53 ล้านบาท 782.27 ล้านบาท และ 460.30 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งใน ปี 2550 ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีปริมาณธุรกิจ 128.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.94 ธุรกิจด้านรวบรวมผลผลิตมีปริมาณธุรกิจ 230.04 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.88 ธุรกิจแปรรูปผลผลิตมีปริมาณธุรกิจ 270.26 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.06 และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมมีปริมาณธุรกิจ 14.09 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.12 ปี 2551 ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีปริมาณธุรกิจ 118.78 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.18 ธุรกิจด้านรวบรวมผลผลิตมีปริมาณธุรกิจ 329.68 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.14 ธุรกิจแปรรูปผลผลิตมีปริมาณธุรกิจ 329.68 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.14 และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมมีปริมาณธุรกิจ 4.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.54 ปี 2552 ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีปริมาณธุรกิจ 107.78 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.42 ธุรกิจด้านรวบรวมผลผลิตมีปริมาณธุรกิจ 0.00 ล้านบาท ธุรกิจแปรรูปผลผลิตมีปริมาณธุรกิจ 349.45 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.92 และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมมีปริมาณธุรกิจ 3.06 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.66 รวมถึงในปี 2550 - 2552 สหกรณ์มีรายได้จำนวน 424.79 ล้านบาท, 464.15 ล้านบาท และ 467.22 ล้านบาท ตามลำดับ มีรายจ่าย 380.32 ล้านบาท, 428.37 ล้านบาท และ 431.08 บาท ตามลำดับ และสหกรณ์มีกำไร 44.48 ล้านบาท, 35.78 ล้านบาท และ 36.14 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีปริมาณธุรกิจที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับธุรกิจด้านอื่น ถึงร้อยละ 75.92 ของปริมาณธุรกิจทั้งหมด (ปี2552) ซึ่งสร้างรายได้ส่วนใหญ่ให้แก่สหกรณ์

ตารางที่ 7 รายงานการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ grp. กลางโพนยางคำ
จำกัด ปี 2550 – 2552

ยอดกำไรสุทธิประจำปี ที่ต้องการจัดสรร	ปี 2550 (บาท)	ร้อยละ	ปี 2551 (บาท)	ร้อยละ	ปี 2552 (บาท)	ร้อยละ
ทุนสำรอง	5,249,996.19	11.81	3,580,447.90	10.01	3,629,787.32	10.05
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์	10,000.00	0.03	10,000.00	0.03	10,000.00	0.03
เงินปันผลตามหุ้น	1,134,2145.54	3.02	1,370,969.00	3.84	1,508,139.00	4.18
เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ	25,742,989.38	57.89	24,320,956.00	67.97	23,972,235.00	66.33
โบนัสกรรมการและ เจ้าหน้าที่	2,710,939.00	6.10	2,182,798.00	6.10	2,179,700.00	6.04
ทุนสาธารณประโยชน์	300,000.00	0.68	150,000.00	0.41	321,000.00	0.88
ทุนศึกษาอบรม	120,000.00	0.26	300,000.00	0.83	150,000.00	0.41
ทุนสะสมเพื่อสงเคราะห์						
สมาชิกและสังคม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ทุนปรับปรุงกิจการ	300,000.00	0.67	0.00	0.00	420,000.00	1.16
ทุนขยายงาน	1,400,000.00	3.14	0.00	0.00	1,000,000.00	2.76
ทุนสะสมเพื่อวงเงินกองทุน						
สงเคราะห์พนักงาน	200,000.00	0.44	0.00	0.00	0.00	0.00
ทุนสะสมอื่น ๆ	7,100,000.00	15.96	3,869,500.00	10.80	2,952,000.00	8.16
รวมจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปี	44,476,070.11	100.00	35,784,670.90	100.00	36,142,861.32	100.00

ที่มา: กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร (2553)

การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ จะจัดทำเมื่อสิ้นปีทางบัญชี และได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว หากสหกรณ์มีกำไรสุทธิ ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบ ของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่ คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เป็นทุนสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับ รวมกันต้องมากกว่า 30%

ของกำไรสุทธิ โดยปกติสหกรณ์จะได้รับยกเว้นภาษี ดังนั้น สมควรอย่างยิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการจะจัดสรรกำไรสุทธิส่วนนี้เป็นทุนสำรองและทุนสะสมฯ ซึ่งทุนสะสมฯ ประกอบด้วย ทุนสวัสดิการสมาชิก ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนการศึกษา ฯลฯ ทุนเหล่านี้สหกรณ์สามารถกำหนดระเบียบเพื่อใช้เงินเหล่านี้ได้ ทุนสำรองและทุนสะสมฯ เป็นทุนที่ไม่มีต้นทุน ยิ่งมีมากยิ่งจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทรบ. กลาง โพนยางคำจำกัด ในปี 2550 – 2552 พบว่า สหกรณ์มีการจัดสรรกำไรประจำปีส่วนใหญ่ในรูปเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ โดยในปี 2550 มีการจัดสรรกำไรในรูปเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ 1,134,145.54 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.89 ปี 2551 มีการจัดสรรกำไรในรูปเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ 24,320,956.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.97 ปี 2552 มีการจัดสรรกำไรในรูปเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ 23,972,235.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.33 (ตารางที่ 7)

เงินเฉลี่ยคืนของสมาชิกสหกรณ์

เงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี โดยคำนวณมาจาก

1. การขายโคขุนของสมาชิกให้แก่สหกรณ์
2. การซื้ออาหารสัตว์ของสมาชิกทั้งในรูปเงินสด และเงินเชื่อ
3. เงินเฉลี่ยคืน สหกรณ์จะจ่ายเงินเฉลี่ยคืน ตามอัตราที่ประชุมใหญ่อนุมัติเป็นรายปี

ตารางที่ 8 รายละเอียดของเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ

รายการ	ปี 2551			ปี 2552		
	อัตราที่จ่าย (%)	เงินเฉลี่ยคืน (ล้านบาท/ปี)	ร้อยละ	อัตราที่จ่าย (%)	เงินเฉลี่ยคืน (ล้านบาท/ปี)	ร้อยละ
โคขุนผสมเทียม	8.92	1.24	5.10	8.60	1.54	6.42
โคขุนซื้อมา	7.72	20.11	82.69	7.40	19.75	82.40
อาหารสัตว์	2.70	2.97	12.21	2.70	2.68	11.18
รวม	-	24.32	100.00	-	23.97	100.00

ที่มา: กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร (2553)

เงินเฉลี่ยคืนที่สมาชิกได้รับตามส่วนธุรกิจที่ได้ไว้กับสหกรณ์นั้น มาจากการที่สมาชิกขาย โคขุนและซื้ออาหารสัตว์กับสหกรณ์ โดยในปี 2551 สมาชิกได้รับเงินเฉลี่ยคืนทั้งสิ้น 24.32 ล้านบาท ซึ่งสมาชิกที่ซื้อโคมาเลี้ยงขุน เมื่อขายโคให้กับสหกรณ์ ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจำนวน 20.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.69 รองลงมาคือสมาชิกซื้ออาหารสัตว์กับสหกรณ์ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจำนวน 2.97 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.21 และ ปี 2552 สมาชิกได้รับเงินเฉลี่ยคืนทั้งสิ้น 23.97 ล้านบาท ซึ่งสมาชิกที่ซื้อโคมาเลี้ยงขุน เมื่อขายโคให้กับสหกรณ์ ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจำนวน 19.75 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.40 รองลงมาคือสมาชิกซื้ออาหารสัตว์กับสหกรณ์ได้รับเงินเฉลี่ยคืนจำนวน 2.68 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.18

นโยบายการดำเนินงานสหกรณ์ฯ โพนยางคำ

1. การรับสมาชิกเข้าใหม่ทุกเดือน
2. มีกำหนดการออกปฏิบัติงานส่งเสริมการเลี้ยงโคขุนกับสมาชิก เดือนละ 1 ครั้งต่อ 1 กลุ่มสมาชิก
3. มีกำหนดการขายอาหารสัตว์บริการถึงบ้านสมาชิก เดือนละ 1 ครั้งต่อ 1 กลุ่มสมาชิก
4. กำหนดการจ่ายเงินค่าโคขุนสมาชิกทุกวันพฤหัสบดีของสัปดาห์
5. สหกรณ์ฯ เปิดทำการทุกวัน ไม่มีวันหยุดกิจการในรอบปี ซึ่งพนักงานจะต้องวางแผนการหยุดทำการเอง หยุดทำการได้ไม่เกิน 4 วันต่อเดือน และหยุดทำการพร้อมกันได้ไม่เกิน 2 ราย
6. สหกรณ์ฯ มีนโยบายไม่ให้สมาชิกกู้ยืมเงินในรูปเงินสด
7. ห้ามมิให้สมาชิกใช้สารเร่งการเจริญเติบโตหรือสารฮอร์โมน ทุกชนิดโดยเด็ดขาดกับโคขุน

ภารกิจของสหกรณ์ฯ ที่ให้บริการแก่สมาชิก

- บริการผสมเทียม
- จำหน่ายอาหารสัตว์ อาหารข้น ให้กับสมาชิก
- ส่งเสริมการเลี้ยงโคขุน
- รับซื้อโคขุนของสมาชิก
- บริการรักษาสัตว์ของสมาชิก
- จัดการแปรรูปและจำหน่ายเนื้อโคขุน
- ขยายพันธุ์หมู้าเพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิก

สหกรณ์ฯ โพนยางคำ เปิดให้บริการทุกวัน ปีละ 365 วัน โดยได้จัดบริการต่าง ๆ ถึงบ้านของสมาชิกเฉพาะในเขต พื้นที่ปฏิบัติการของสหกรณ์ และสมาชิกที่มีโคขุนสามารถรับบริการต่าง ๆ ในรูปเงินเชื่อได้ เว้นค่าผสมพันธุ์เทียม ค่าธรรมเนียมแจ้งขุน ค่าธรรมเนียมใบเกิดลูกโค ที่ต้องจ่ายเป็นเงินสด นอกจากนี้ สมาชิกที่ไม่มีโคขุน สมาชิกสมทบ บุคคลภายนอก สามารถที่จะรับบริการได้ในรูปเงินสดเท่านั้น และทุกครั้งที่มีการให้บริการแก่สมาชิก เจ้าหน้าที่จะต้องออกไปเสร็จพร้อมับหมายเลขประจำตัวสมาชิก

รายละเอียดของภารกิจของสหกรณ์ฯ ที่ให้บริการแก่สมาชิก

การบริการผสมเทียมโค

โดยสหกรณ์ฯ โพนยางคำ บริการผสมเทียมทุกวัน โดยหากจะขอรับบริการจากสหกรณ์ฯ ต้องทำดังนี้

- แจ้งที่สหกรณ์ฯ โพนยางคำ โดยตรงตามเบอร์โทรศัพท์ของสหกรณ์ และทุกครั้งที่ขอรับบริการผสมเทียม ท่านต้องแจ้งเวลาการเป็นสัดของโคด้วยทุกครั้ง และเมื่อท่านขอรับบริการจากสหกรณ์ฯ แล้ว ท่านต้องปฏิบัติดังนี้

1. โคที่จะผสมเทียมต้องอยู่ที่บ้าน
2. จะต้องทำช่องผสมเทียมรอเจ้าหน้าที่
3. ใบเกิดของแม่โคที่ต้องการผสม (ถ้ามี)

การบริการการส่งเสริมการเลี้ยงโคขุน

1. สหกรณ์ฯ โพนยางคำ ออกไปส่งเสริมสมาชิกตามกลุ่มสมาชิกทุกกลุ่ม ทุกเดือนละ 1 ครั้ง

2. งานส่งเสริม ได้แก่ การตรวจพันธุ์โค การจดทะเบียนโคขุน การตอนโค การออกไปเกิดลูกโคผสมเทียม การฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาด การแนะนำการเลี้ยงโค การถ่ายพยาธิ การแนะนำการใช้อาหารสัตว์ การตรวจสอบวันโรค

3. วิธีการขอรับบริการส่งเสริม

3.1 ให้สมาชิกที่ต้องการรับบริการส่งเสริมไปลงชื่อ กระดานแจ้งขุน ที่บ้านประธานกลุ่ม โดยระบุชื่อสมาชิก และรูปแบบบริการที่ต้องการ (เช่น ขุน แจ้งเกิด หรือฉีดวัคซีน)

3.2 ให้สมาชิกรับบริการที่บ้านพร้อมตัวโค ตาม วัน เวลา ที่นัดไว้ในตารางสายส่งเสริม

การบริการขายอาหารสัตว์

สหกรณ์ฯ โพนยางคำ จัดบริการจำหน่ายอาหารสัตว์ ให้กับผู้ที่สมาชิกและผู้เลี้ยงสัตว์ที่ไม่เป็นสมาชิก

1. ประเภทอาหารสัตว์ ได้แก่ อาหารข้นหรืออาหารเม็ด กากน้ำตาล แร่ธาตุก้อน ยูเรีย เปลือกหอย เปลือก นมผงเลี้ยงลูกโค สูตรแร่ (MN1) เพื่อไปผสมกับรำ
2. การมอบสินค้าประเภทอาหารสัตว์ สหกรณ์ฯ โพนยางคำบริการส่งอาหารสัตว์ถึงบ้านสมาชิกสามัญที่กำลังเลี้ยงโคขุน โดยสหกรณ์ฯ จัดส่งเฉพาะ อาหารเม็ด กากน้ำตาล แร่ธาตุก้อน และสูตรแร่ (MN1) เพื่อไปผสมกับรำ เท่านั้น ลูกค้ายื่น ๆ ต้องมารับอาหารสัตว์ ที่คลังอาหารของสหกรณ์เอง และผู้มารับอาหารสัตว์จะได้รับส่วนลดค่าขนส่งด้วย
3. การขายเป็นเงินสดและการขายเป็นเงินเชื่อ สมาชิกสามัญที่กำลังเลี้ยงโคขุน สามารถซื้ออาหารสัตว์ในรูปแบบเงินเชื่อได้ นอกจากนั้น สหกรณ์ จะขายอาหารสัตว์ เป็นเงินสดเท่านั้น

การบริการรักษาสัตว์

สหกรณ์ฯ โพนยางคำ จัดบริการรักษาสัตว์ทั่วไปในพื้นที่ปฏิบัติการของสหกรณ์เท่านั้น

1. การขอรับบริการรักษาสัตว์ ให้แจ้งสัตว์ป่วยทางเบอร์โทรศัพท์ของสหกรณ์
2. บริการเงินสดและเงินเชื่อสมาชิกสามัญที่กำลังเลี้ยงโคขุน สามารถขอรับบริการรักษาสัตว์ ในรูปแบบเงินเชื่อได้ นอกจากนั้น สหกรณ์ จะให้บริการรักษาสัตว์ เป็นเงินสดเท่านั้น
3. การรักษาโคขุน ทุกครั้งที่มีการรักษาขุน ต้องมีการบันทึกการรักษาลงใน ใบแจ้งโคขุน
4. หมายเหตุ การฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิ ไม่รวมในการบริการรักษาสัตว์ สมาชิกต้องรอรับบริการการฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิ จากพนักงานส่งเสริม และรอรับบริการตามสายส่งเสริม และนอกจากนี้ทางสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ยังวางแผนโครงการเพิ่มเพื่อส่งเสริมสมาชิกมากขึ้นโดยโครงการนี้ยังไม่บรรลุเป้าหมายในปัจจุบันแต่คาดว่าจะบรรลุเป้าหมายได้ในอนาคต ได้แก่ โครงการการตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์สหกรณ์ และผลิตภัณฑ์พื้นเมือง และนอกจากนี้สมาชิกยังได้รับผลต่อเนื่องที่มาจากนโยบายรัฐบาล คือ สมาชิกได้ใช้เงินทุน หนึ่งล้านบาทต่อหมู่บ้าน ในการขยายการผลิตโค ซึ่งเพิ่มขึ้น (เริ่มจากปี 2543 จนถึงปัจจุบัน)

การรับเงินจากสหกรณ์

1. กรณีสมาชิกมีวันนัดมารับเงินที่สหกรณ์

ตารางที่ 9 การรับเงินจากสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์

ประเภทเงิน	วันนัดมารับเงินที่สหกรณ์ฯ
ค่าโคขุน	หลังจากโคได้ 12 วัน พอถึงวันพฤหัสบดี มารับเงินได้ทันที
ค่าโคมีปัญหา (ก)	หลังจากโคได้ 12 วัน พอถึงวันพฤหัสบดี มารับเงินได้ทันทีแต่สหกรณ์ ต้องได้พิสูจน์ต้นเหตุของปัญหา ก่อน
ค่าโคฝูง	จ่ายเงินค่าโค 8 วันหลังจากวันส่งเข้าสหกรณ์
เงินสงเคราะห์โคขุน	รับเงินได้ทุกวันหลังจากที่ได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการ
เงินปันผล	สหกรณ์ฯ จะกำหนดวันรับเงินของแต่ละกลุ่ม โดยจะแจ้งให้สมาชิกทราบ ผ่านประธานกลุ่ม
รับค่าหุ้นคืน	มารับเงินได้ทุกวันหลังจากได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่

หมายเหตุ: (ก) คือ โคที่สัตว์แพทย์ประจำสหกรณ์ส่งเข้ามาเป็นกรณีฉุกเฉิน เช่น โคเป็นนิ่ว
ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทร.ป.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

2. กรณีสมาชิกไม่มาตามวันนัด

หากสมาชิกไม่สามารถมารับเงินตามวันนัดไม่ได้ สมาชิกสามารถมารับเงินที่สหกรณ์หลังจากวันนัดได้ ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00 – 16.30 น.

3. รับเงินสดหรือรับเช็ค

3.1 จำนวนเงินสุทธิไม่เกิน 2000 บาท สหกรณ์ฯ จ่ายเงินสด

3.2 จำนวนเงินสุทธิเกิน 2000 บาท สหกรณ์ฯ จ่ายเงินเช็คธนาคารในนามสมาชิก

3.3 หากสมาชิกไม่สามารถมารับเงินด้วยตัวเอง สมาชิกอาจส่งตัวแทนมารับเงินที่สหกรณ์ได้ โดยวิธีการมอบฉันทะตามแบบฟอร์มของสหกรณ์ฯ

การจ่ายเงินให้สหกรณ์ เมื่อซื้อสินค้า หรือบริการ จากสหกรณ์ฯ โพนยางคำ

1. กรณีสมาชิกจ่ายเงินสด

ทุกครั้ง ที่สมาชิกจ่ายเงิน ค่าสินค้า (เช่น อาหารสัตว์ ยา เนื้อ เครื่องใน ฯลฯ)
 ค่าหุ้น ค่าบริการ มัดจำ (มัดจำเครื่องใน มัดจำค่าคิวขายโคฝูง ฯลฯ)
 พนักงานสหกรณ์ฯ ต้องเขียน ใบเสร็จรับเงิน เป็นหลักฐาน และมอบใบเสร็จ ตัวจริง
 ให้กับสมาชิก/ ลูกค้า
2. กรณีสมาชิกซื้อของเงินเชื่อ

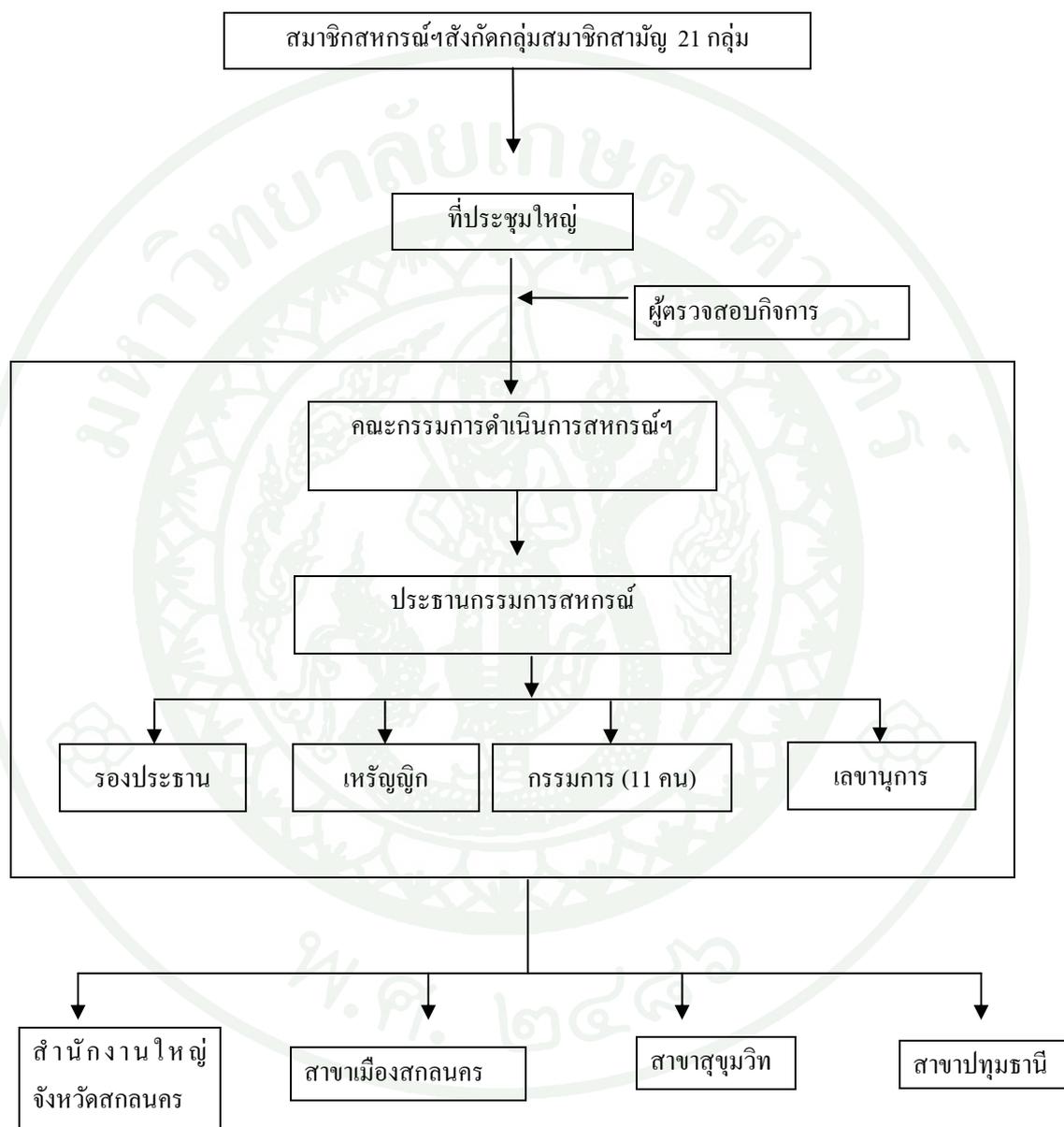
ทุกครั้ง ที่สมาชิกซื้อสินค้า หรือบริการ เป็นเงินเชื่อ จากสหกรณ์ฯ โพนยางคำ

 - พนักงานสหกรณ์ ต้องเขียน ใบส่งของ
 - สมาชิกต้องลงลายมือชื่อ ในใบส่งของ
 - พนักงานมอบ สำเนา ใบส่งของให้สมาชิก
3. สมาชิกจรรยาผลประโยชน์ของตน

ทุกครั้ง ที่สมาชิกระบุใบส่งของ หรือใบเสร็จรับเงิน ต้องมีหมายเลขประจำตัวสมาชิก
 (จึงจะได้เงินปันผลสิ้นปี) เว้นการซื้อสินค้าบริโภค (เนื้อ นม เครื่องดื่ม ฯลฯ)

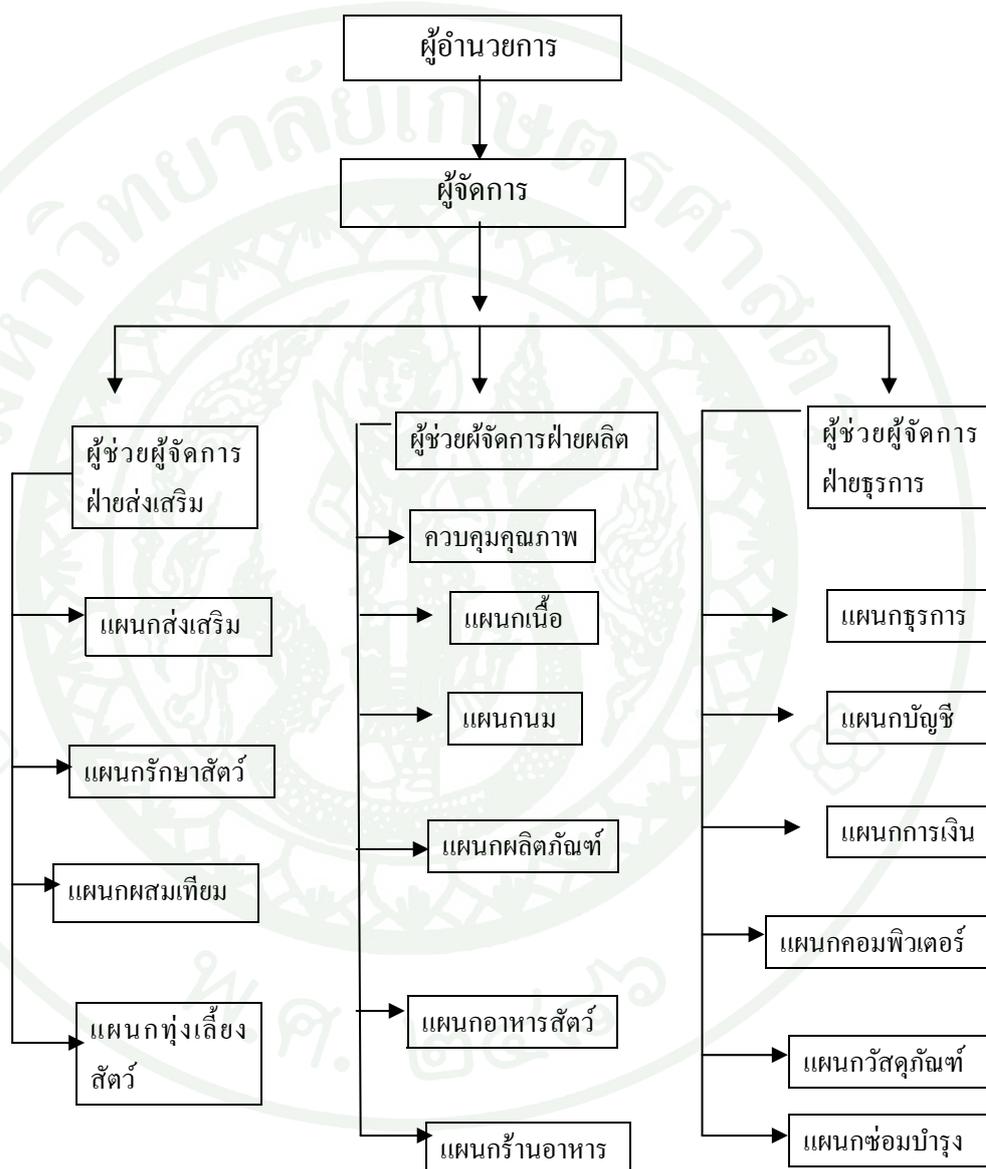
การจัดโครงสร้างองค์กรสหกรณ์

โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด

ภาพที่ 2 โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด
ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด

ภาพที่ 3 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด
ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

โครงสร้างองค์กรของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด ยึดหลักการดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ด้าน คือ

1) **ด้านบริหาร** สมาชิกสหกรณ์ฯ ทุกคนต้องเข้าสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นโดยการรวมสมาชิกที่บ้านเรือนตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน โดยมีจำนวนสมาชิกที่เห็นสมควร แต่ละกลุ่มมีประธานกลุ่มเป็นผู้นำ สมาชิกมีสถานภาพเป็นเจ้าของสหกรณ์ มีสิทธิอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับ

2) **ด้านการจัดการ** สหกรณ์ฯ มีผู้อำนวยการเป็นพนักงานของสหกรณ์ฯ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้จัดจ้างมาปฏิบัติงาน มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานสหกรณ์ฯ อันเป็นกิจการประจำให้เป็นไปตามแนวนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการดำเนินงานมอบหมาย และควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่สหกรณ์ฯ กำหนดไว้ ซึ่งมีการแบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่าย และขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ ดังนี้

2.1) ฝ่ายส่งเสริม มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริการผสมเทียม การรักษาสัตว์ให้แก่ สมาชิก การตรวจพันธุ์โค การจดทะเบียนโค การตอนโค การถ่ายพยาธิ การตรวจสอบวัณโรค การแนะนำ การเลี้ยงโค แนะนำการใช้อาหารสัตว์ การออกใบเกิดลูกโค บริการฉีดวัคซีน แนะนำเรื่องการดูแล สุขภาพโค รับแจ้งขุนโค เป็นต้น

2.2) ฝ่ายผลิต มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการในเรื่องของเนื้อโค ตรวจสอบคุณภาพของเนื้อ ควบคุมคุณภาพเนื้อจัดการในเรื่องการบรรจุภัณฑ์ของเนื้อ ขายเนื้อ จัดการอาหารสัตว์ จัดการในเรื่องการผลิตนม ขายเป็นอาหาร ซ้ำแหละเนื้อ จัดการเรื่องเนื้อ และอื่น ๆ เป็นต้น

2.3) ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสำนักงาน งานธุรการ งานบัญชี งานวัสดุภัณฑ์ งานซ่อมบำรุง และงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

สหกรณ์ฯ มีระบบการบริหารงาน โดยมีโครงสร้างการบริหารงานตามลำดับสายงานดังนี้

ผู้อำนวยการ 1 ราย เป็นผู้บริหารระดับสูง รองลงมาเป็นผู้จัดการ 1 ราย มีผู้ช่วยผู้จัดการ 3 ฝ่าย ฝ่ายละ 1 ราย คือ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายส่งเสริม 1 ราย ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิต 1 ราย และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายธุรการ 1 ราย ในแต่ละฝ่ายยังสามารถแยกออกเป็นแผนกย่อยได้อีกดังนี้

1. ฝ่ายส่งเสริมแยกเป็นแผนกย่อยได้ 4 แผนก คือ แผนกส่งเสริม แผนกรักษาสัตว์ แผนกผสมเทียม และแผนกทุ่งเลี้ยง

2. ฝ่ายผลิตแยกเป็นแผนกย่อยได้ 6 แผนก คือ แผนกควบคุมคุณภาพ แผนกเนื้อ แผนกนม แผนกผลิตภัณฑ์ แผนกอาหารสัตว์ และแผนกร้านอาหาร

3. ฝ่ายธุรการแยกเป็นแผนกย่อยได้ 6 แผนก คือ แผนกธุรการ แผนกบัญชี แผนกการเงิน แผนกคอมพิวเตอร์ แผนกวัสดุภัณฑ์ และแผนกซ่อมบำรุง ตามโครงสร้างการบริหารงานของ สหกรณ์

การจัดการด้านการผลิตโคขุน

พันธุ์โคขุนและการจัดหาโคขุน พันธุ์โคที่สมาชิกกลุ่มจะนำมาขุน จะต้องเป็นพันธุ์โคที่ทาง สหกรณ์ฯ โพนยางคำทำการส่งเสริม ซึ่งได้แก่โคพันธุ์ลูกผสมสายเลือดชาโรเลส์ร้อยละ 50.00 เป็น หลักในการเลี้ยงขุน และลักษณะของโคที่จะทำการเลี้ยงขุนได้ จะต้องมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 400 กิโลกรัม หรือวัดรอบอกไม่น้อยกว่า 63 นิ้ว มีสุขภาพสมบูรณ์ วัวไม่พิการ ไม่เป็นโรค หากเป็นโค เพศผู้จะต้องมีอายุไม่เกิน 4 ปี และมีฟันแท้ไม่เกิน 6 ซี่ แต่ถ้าเป็นโคเพศเมียจะไม่จำกัดอายุแต่จะต้อง ไม่ตั้งท้อง ไม่มีลูกอ่อนกินน้ำนม รวมทั้งสมาชิกจะต้องเป็นเจ้าของวัวตั้งแต่แรกเกิดหรือซื้อวัวเพศ เมียไปจากสหกรณ์เท่านั้น สำหรับโคที่นำมาเลี้ยงเป็นโคขุนนั้นสามารถจัดหาได้ 2 แบบ คือ แบบที่ หนึ่งสมาชิกมีโคแม่พันธุ์ที่ใช้ในการผลิตลูกโค ก็จะทำการติดต่อสหกรณ์เพื่อขอซื้อน้ำเชื้อโคพันธุ์ ลูกผสมไปทำการผสมเทียมเพื่อให้ได้ลูกโคพันธุ์ผสม กับแบบที่สองสมาชิกสามารถหาซื้อลูกโคขุน ที่มีผู้ผสมตามฟาร์มขนาดใหญ่ในพื้นที่ที่มีการผสมเทียมและได้รับการรับรองแล้ว ซึ่งมีอายุเกิน 1 ปี ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักเกิน 400 กิโลกรัมแล้วไปทำการขุนอีกประมาณ 8-12 เดือนแล้วจึงทำการขาย

ภาพที่ 4 สภาพโคขุนลูกผสมสายพันธุ์ชาร์โลเลส์ร้อยละ 50 ที่พร้อมเข้ามาและฆ่าแหละ

ก่อนที่สมาชิกจะทำการขุนโคต้องให้สัตวแพทย์ประจำสหกรณ์ฯ มาตรวจสุขภาพโค โดยเฉพาะโรควัณโรค ถ้าผ่านการตรวจโรควัณโรคโดยการฉีดน้ำยา tuberculine เข้าที่ใต้หางใน หนึ่งขนาด 0.1 ซี.ซี หลังจากนั้น 72 ชั่วโมง ก็ตรวจดูที่บริเวณฉีด ถ้าตำแหน่งที่ฉีดนูนขึ้นถือว่าโค ตรวจโรคไม่ผ่านไม่ให้ขุน ถ้าไม่เป็นโรคบริเวณที่ฉีดยา ก็จะไม่ทำอะไร

ภาพที่ 5 โคลูกผสมสายเลือด Charolais Limousin Simmental ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน เพื่อระบุการ เกิด การเลี้ยง เจ้าของ ฯลฯ ด้วยระบบ RFID ตามหลักสากล

โคที่จะทำการขุนต้องตอนก่อนตีเบอร์หูข้างขวาโคหมายเลขเบอร์หูขวาโคต้องตรงกับ ไบแรงจูน ฉีดยาถ่ายพยาธิไบไม้ในตับ และฆ่าเห็บในเข็มเดียวกัน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปาก และ เท้าเปื่อย และวัคซีนโรคคอบวม เสียค่าธรรมเนียม การแจ้งขุนตัวละ 50 บาท เฉพาะโคแรกเกิด เท่านั้นที่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการแจ้งขุนแล้วออกไปขุน โคให้กับเจ้าของโคพร้อมเซ็นรับไบ

เอกสาร หลังจากขุนโคแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะออกไปปรีดยาถ่ายและวัคซีนตามกลุ่มเช้าทุก ๆ 5 เดือน กับโคที่แข็งแรง

คอกเลี้ยงโคขุน ขนาดของคอกประมาณ 2 x 3 เมตร ทำด้วยไม้หรือเหล็กแป๊ปกลมขนาด 1 – 2 นิ้ว ทำเป็นช่อง ๆ ทำการขุนชองละ 1 ตัว ปล่อยให้โคอยู่ในชองโดยไม่ผูกเชือก แต่ต้องสน สะพายไว้ทุก ๆ ตัว เมื่อจะส่งโคเข้ามาที่สหกรณ์ฯ ต้องมีเชือกยาวไม่น้อยกว่า 4 เมตร พื้นของคอก จะต้องยกพื้นให้สูงเพื่อไม่ให้น้ำขัง โดยเฉพาะในฤดูฝนหรือเทพื้นเป็นซีเมนต์หนา 7 – 8 เซนติเมตร เพื่อที่จะทำความสะอาดพื้นคอกได้ง่าย และพื้นซีเมนต์ยังช่วยฝนเล็บโคให้สั้น ทำให้โคยืนถนัดและ กินอาหารได้มาก หลังคาสูงประมาณ 2.50 เมตร รางอาหารแบ่งส่วนออกเป็นรางอาหารหญ้าหรือ ฟางข้าว รางอาหารข้น และรางกาน้ำตาล และต้องทำความสะอาดรางอาหารเป็นประจำทุก ๆ วัน และ ต้องมีถังน้ำหรือรางน้ำสะอาดให้กินตลอดเวลา

ภาพที่ 6 สภาพคอกมาตรฐานและรางอาหารสำหรับใช้เลี้ยงโคขุน

การให้อาหาร ให้กินอาหารข้นวันละ 7 กิโลกรัมต่อวัน หลังจากนั้นให้อาหารหยาบ เช่น หญ้าและฟาง การให้อาหารข้นแก่โคขุนมีวิธีให้ดังนี้ ให้อาหารข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำ ทุกครั้งที่ให้อาหารข้นควรให้ทีละน้อย ๆ เมื่อโคกินหมดแล้วจึงเพิ่มให้ใหม่ ก่อนเอาอาหารใหม่ให้ควรจะเก็บ

อาหารเก่าออกและทำความสะอาดรางอาหารด้วย ไม่ควรให้อาหารชั้นครั้งละมาก ๆ ส่วนการให้กากน้ำตาลเพื่อเสริมไขมัน จะให้เมื่อโคได้รับการขุนไปแล้วประมาณ 5 เดือน จึงเริ่มให้กินกากน้ำตาล วิธีการให้กากน้ำตาลคือ ลดอาหารชั้นลงประมาณ 2 กิโลกรัม ทดแทนอาหารที่ลดลงด้วยกากน้ำตาลจำนวนเท่ากัน โดยนำกากน้ำตาลราดใส่ฟางก็ได้หรือผสมกับอาหารชั้นหรือตั้งไว้ในคอกให้โคกินตามใจชอบ จะให้โคขุนกินกากน้ำตาลไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะขายโคขุนให้กับสหกรณ์ฯ อาหารชั้นและกากน้ำตาลที่ใช้ในการเลี้ยงโคขุนในแต่ละปีจะมีบริษัทต่าง ๆ มาร่วมทำการประมูลเพื่อขายให้กับสหกรณ์ฯและสหกรณ์ฯ ก็จะขายต่อให้สมาชิกอีกทอดหนึ่ง อาหารชั้นจะบรรจุใส่ถุง ๆ ละ 30 กิโลกรัม ขายถุงละ 127 บาท กากน้ำตาลจะขายเป็นกิโลกรัม ๆ ละ 3 บาท สมาชิกต้องหาภาชนะมาใส่เอง ส่วนอาหารหยาบหญ้าและฟางสหกรณ์ฯ จะส่งเสริมให้สมาชิกทำแปลงปลูกหญ้าเพื่อใช้เป็นอาหารโคขุนโคขุน 2 ตัวต่อแปลงปลูกหญ้า 1 ไร่ และฟางข้าวก็เป็นผลพลอยได้จากการปลูกข้าวซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นอาหารโคได้

ภาพที่ 7 แปลงหญ้ากินีที่สมาชิกใช้เลี้ยงโคขุน

การแจ้งขายโคขุน

1. คุณสมบัติของโคที่พร้อมจะแจ้งขาย
 - 1.1 เป็นโคที่อ้วนสมบูรณ์ และปราศจากโรคหรือแผล

1.2 เป็นโคที่มีทะเบียนแจ้งขุนของสหกรณ์ฯ และใบแจ้งขุน พร้อมหมายเลขประจำตัวโคทั้งที่สักไว้ที่หูซ้าย และที่ปรากฏบนป้ายประจำตัวโค

1.3 ระยะเวลาขุนไม่น้อยกว่า 4 เดือน

1.4 เป็นโคที่ไม่ได้รับการฉีควักซินหรือยาปฏิชีวนะ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน

2. วิธีการแจ้งขาย สมาชิกที่ต้องการแจ้งขายโคขุน ให้ไปลงชื่อที่กระดานแจ้งขายที่บ้านประชาชนกลุ่ม โดยระบุชื่อสมาชิก บ้าน และจำนวนโคที่ต้องการแจ้งขาย หรือสามารถแจ้งที่สหกรณ์ฯ ได้โดยตรง

3. การส่งชื่อสมาชิกที่แจ้งขายโคขุน ประชาชนกลุ่มจะส่งรายชื่อผู้แจ้งขายโคขุนในวันประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน

การคัดโคเข้าโรงฆ่าชำแหละ

เพื่อเป็นการผลิตเนื้อโคที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และเพื่อให้สมาชิกในทุก ๆ กลุ่ม ได้มีโอกาสขายโคของตน สหกรณ์ฯ จึงได้จัดให้มีคณะกรรมการการคัดโค ดังนี้

1. คณะกรรมการคัดโค

1.1 คณะกรรมการคัดโคประกอบด้วย

- กรรมการหรือประชาชนกลุ่ม 2 คน
- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 2 คน

หมายเหตุ กรรมการหรือประชาชนกลุ่ม ไม่มีสิทธิ์คัดโคในกลุ่มของตน

1.2 การกำหนดวันคัดโคนั้น คณะกรรมการดำเนินการ เป็นผู้กำหนดวันคัดโคตามกลุ่มต่าง ๆ 6 สัปดาห์ล่วงหน้า

1.3 คณะกรรมการคัดโคจะออกไปคัดทุกวันอาทิตย์และวันจันทร์ ตามตารางคัดโคที่กำหนดในวันประชุมประจำเดือน

2. หน้าที่ของสมาชิกเจ้าของโค ในวันนัดคัดโค สมาชิกที่แจ้งขายจะต้องอยู่บ้าน พร้อมโคที่แจ้งขาย

3. วิธีการคัดโค

3.1 คณะกรรมการคัดโคแต่ละคน ให้คะแนนตามความสมบูรณ์หรือความอ้วนของโคของแต่ละคน

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการคัดโคทุกกลุ่ม สหกรณ์ฯ ทำการรวบรวมคะแนนและจัดอันดับคะแนนโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

4. การส่งโคเข้าโรงฆ่า สหกรณ์ฯ จะออกไปส่งโคเข้าฆ่าและให้สมาชิกเจ้าของโคที่ถูกคัดเลือกตามข้อ 3 โดยผ่านประธานกลุ่มล่วงหน้า 1 สัปดาห์ และเจ้าของโคต้องนำโคเข้ามาถึงสหกรณ์ฯ ก่อนเวลา 18.00 น. ก่อนวันฆ่าและเป็นเวลา 1 วัน ถ้านำโคเข้าถึงสหกรณ์ฯ หลังเวลาที่กำหนด ต้องจ่ายเงินให้สหกรณ์ฯ ตัวละ 50 บาท ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวจะถูกนำไปจ่ายเป็นค่าล่วงหน้าให้กับพนักงาน ในระหว่างการขนส่งโคขุนมาที่สหกรณ์ฯ หากโคได้รับอุบัติเหตุใด ๆ ที่อาจจะทำให้เนื้อโคบางส่วนจำหน่ายไม่ได้ ทางสหกรณ์ฯ จะส่งเนื้อส่วนที่เสียหายคืนเจ้าของโค ซึ่งเนื้อส่วนที่เสียหายทางตลาดที่รับซื้อเนื้อโคจะไม่รับซื้อ ในการฆ่าชำแหละทางสหกรณ์ฯ จะทำการฆ่าชำแหละโคทุกวันอังคารและวันศุกร์ของสัปดาห์ แต่ถ้าวันใดตรงกับวันพระก็จะทำการเลื่อนการฆ่าชำแหละขึ้นมาอีก 1 วัน กล่าวคือ เป็นในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ทั้งนี้ทางสหกรณ์ฯ มีห้องเย็นบ่มซากจำนวน 9 ห้อง ซึ่งห้องเย็นบ่มซากสามารถรับซากโคได้จำนวนห้องละ 44 ตัว แต่กลับได้จำนวนโคที่จะชำแหละเฉลี่ยต่อสัปดาห์เพียงสัปดาห์ละ 130 ตัว ทั้งนี้เนื่องมาจากจำนวนโคที่สมาชิกส่งจำหน่ายให้กับสหกรณ์ฯ ในปริมาณที่ต่ำทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการในคำสั่งซื้อของลูกค้า

การฆ่าชำแหละโค

ก่อนทำการฆ่าชำแหละโค สมาชิกจะต้องนำโคพักในคอกพักสัตว์ของสหกรณ์ 1 วัน ห้ามให้อาหารทุกชนิดแก่โคยกเว้นน้ำ เจ้าของโคจะต้องดูแลและความรับผิดชอบโคจนกระทั่งโคได้ชั่งน้ำหนักและนำโคเข้าของพักเรียบร้อยแล้ว สำหรับการชั่งน้ำหนักโคนั้นจะทำให้ทราบถึงน้ำหนักขึ้นต้นของโคขึ้นตอนการชำแหละโค พนักงานโรงฆ่าชำแหละจะนำโคขุนจากคอกพักสัตว์มาที่ของสำหรับฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ สำหรับวิธีการฆ่าโคนั้นพนักงานจะใช้ปืนอัดลมยิงตรงบริเวณหน้าผากของโคซึ่งจะทำให้โคนั้นสลบ (ดังภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ขบวนการฆ่าชำแหละ และ ขั้นตอนการทำให้สลบ

หลังจากนั้นจะใช้โช้ล๊อคไฟฟ้าเกี่ยวขาหลังข้างใดข้างหนึ่งและกดล๊อคไฟฟ้าเพื่อให้โคยกขึ้นให้สูงห่างจากพื้น 10 เซนติเมตร ใช้มีดกรีดหนังคอ และแทงคอเพื่อให้เลือดออกและปล่อยทิ้งไว้ 5 – 10 นาที เพื่อให้เลือดไหลออกมามากที่สุด และทำการตัดหัวออก (ดังภาพที่ 9) แล้วกดล๊อคไฟฟ้าลงให้โคนอนบนรถเข็น ทำการตัดแข็งและลอกหนังโค (ดังภาพที่ 10) แล้วเอาเหล็กเกี่ยวขาหลังอีกขาหนึ่งเพื่อถ่างออก และกดล๊อคไฟฟ้ายกขึ้น เอาเครื่องในออก ใช้เลื่อยไฟฟ้าผ่าซากเป็นสองชิ้น ซากซ้าย และซากขวา (ดังภาพที่ 11) ตัดแต่งซากเบอร์ซากโค และนำซากเข้าห้องเย็นที่ไขมันส่วนเกินออก และล้างซาก ชั่งน้ำหนัก

ภาพที่ 9 การแทงคอเพื่อเอาเลือดออก

ภาพที่ 10 การเอาหนังโคออกในขบวนการฆ่าชำแหละโคขุน

ภาพที่ 11 การผ่าซากออกเป็น 2 ซีก ตามกรรมวิธีชำแหละที่ทันสมัย

ภาพที่ 12 การบ่มซากโคในห้องเย็น

การบ่มซากโค ซากโคต้องบ่มในห้องเย็นที่อุณหภูมิ 2 – 4 องศาเซลเซียส ซึ่งอุณหภูมิในช่วงนี้จะเป็นการถนอมคุณภาพเนื้อให้ดีและไม่เกิดเชื้อจุลินทรีย์ในเนื้อและไม่มีกลิ่น การบ่มซากโคจะใช้เวลาในการบ่มซากอย่างน้อย 7 วัน จะทำให้เนื้อมีความนุ่มไม่เหนียวและมีรสชาติดี และต้องทำการบ่มไม่เกิน 21 วันเพราะจะทำให้เนื้อโคเหลวเกินไปและมีรสชาติไม่ดี สำหรับซากโคที่มีอายุการบ่ม 7 วันขึ้นไป สามารถตัดแต่งเป็นชิ้นส่วนแล้วส่งไปขายจำหน่ายได้ ในการตัดแต่งชิ้นส่วนเนื้อจะต้องทำด้วยความรวดเร็ว เพราะทำนอกห้องบ่มซากโคซึ่งมีอุณหภูมิเกิน 20 °C ถือเป็นเขตอันตรายมากห้ามเนื้ออยู่นานจะทำให้เนื้อเน่าเสีย

การตัดเกรดไขมัน

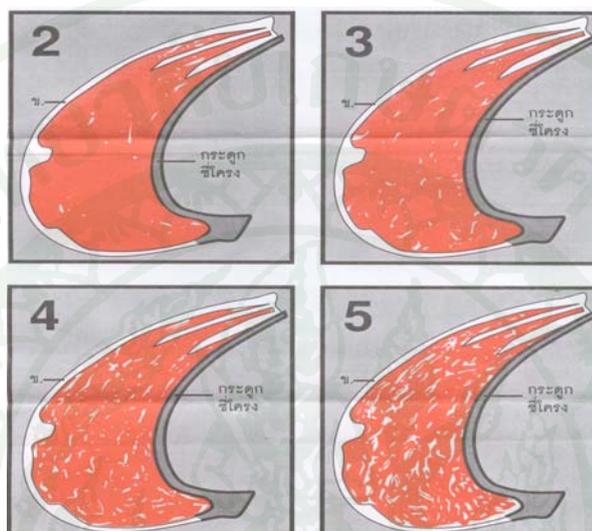
การให้คะแนนไขมันเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะเป็นหลักฐานการคำนวณราคาซื้อขายโคขุนสหกรณ์ฯ ต้องใช้วิธีการให้คะแนนอย่างแม่นยำและยุติธรรมแก่สมาชิก ซึ่งจะทำการให้คะแนนเกรดไขมันหลังจากทำการบ่มซากโคไปแล้ว 7 วัน สำหรับมาตรฐานกำหนดคะแนนไขมัน ตำแหน่งคูไขมันต้องตัดซากโคตรงเนื้อซี่โครง ระหว่างซี่โครงที่ 12 และซี่โครงที่ 13 สั่งเกรดไขมันที่แทรกในเนื้อแดง ตรงรอยที่ตัด การกำหนดคะแนนไขมันต้องดูภาพเปรียบเทียบการแทรกไขมันกับรูปมาตรฐาน กล่าวคือ จะมีการให้เกรดไขมันแทรกเนื้อตั้งแต่ 1 คะแนน จนถึง 5 คะแนน

ตารางที่ 10 แสดงความหมายของคะแนนเกรดไขมันแทรกเนื้อ

คะแนนไขมันแทรกเนื้อ	คุณภาพของคะแนนไขมันแทรกเนื้อ	ความหมาย
1.0 คะแนน	ตกเกรด	เนื้อที่มีไขมันแทรกน้อยหรือไม่มีไขมันแทรกเลย
2.0 คะแนน	แย่มาก	เนื้อที่มีไขมันแทรกเท่ากับหมายเลข 2
2.5 คะแนน	แย่	เนื้อที่มีไขมันแทรกมากกว่าหมายเลข 2 แต่น้อยกว่าหมายเลข 3
3.0 คะแนน	พอใช้	เนื้อที่มีไขมันแทรกเท่ากับหมายเลข
3.5 คะแนน	ดีพอใช้	เนื้อที่มีไขมันแทรกมากกว่าหมายเลข 3 แต่น้อยกว่าหมายเลข 4
4.0 คะแนน	ดี	เนื้อที่มีไขมันแทรกเท่ากับหมายเลข 4
4.5 คะแนน	ดีมาก	เนื้อที่มีไขมันแทรกมากกว่าหมายเลข 4 แต่น้อยกว่าหมายเลข 5
5.0 คะแนน	ดีเยี่ยม	เนื้อที่มีไขมันแทรกมากที่สุดหรือเท่ากับหมายเลข 5

ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

ผู้ที่มีหน้าที่ให้คะแนนไขมันหรือตัดเกรดไขมัน มีดังนี้ หัวหน้าแผนกเนื้อและพนักงานแผนกเนื้อที่มีความชำนาญ (ชั้นวิชาชีพ) รวม 2 ราย เป็นผู้ให้คะแนน และมีกรรมการสหกรณ์ฯ หรือประธานกลุ่มสมาชิก (2 ราย) รวมผู้จัดการหรือรองผู้ช่วยผู้จัดการ เป็นผู้ควบคุมดูแลการให้คะแนน และมีสมาชิกสหกรณ์ฯ (ครั้งละไม่เกิน 2 ราย) เป็นผู้สังเกตการณ์

หมายเหตุ: ข. คือ ไขมันเคลือบ และคะแนนยิ่งมากถือว่าดี
ภาพที่ 13 ปริมาณไขมันแทรกในเนื้อโค

เมื่อได้ตัดเกรดไขมันแทรกในเนื้อของโคขุนแล้ว ก็จะมีการคำนวณราคาซื้อขายและนำไปคูณกับน้ำหนักซากอุนที่ได้ ก็จะเป็นมูลค่าของโคขุนของสมาชิกที่นำมาชำแหละ ซึ่งทางสหกรณ์ฯ โพนยางคำ ก็จะนัดให้สมาชิกรับเงินที่สหกรณ์ในวันพฤหัสบดีต่อไป เนื่องจากทางสหกรณ์ฯ ได้กำหนดการจ่ายเงินทุกวันพฤหัสบดี เป็นอันสิ้นสุดกระบวนการทางการผลิตโคขุนของกลุ่มสมาชิก อย่างไรก็ตาม ในการจ่ายเงินนั้นทางสหกรณ์จะหักเงินค่าอาหารชั้น กากน้ำตาลและสารแร่ธาตุ ที่ให้เครดิตแก่สมาชิกไว้ก่อนแล้ว

ตารางที่ 11 ราคาซื้อขายโคขุนตามน้ำหนักซากอ่อน (โคทุกประเภท) ตามมติคณะกรรมการ วันที่ 11 ธันวาคม 2553

น้ำหนักซากอ่อน	ราคา/ ก.ก.	น้ำหนักซากอ่อน	ราคา/ ก.ก.
น้อยกว่า 185 ก.ก.	66.30 บาท	240 – 259.9 ก.ก.	85.30 บาท
185 – 199.9 ก.ก.	67.30 บาท	260 – 279.9 ก.ก.	95.00 บาท
200 – 219.9 ก.ก.	72.30 บาท	280 – 299.9 ก.ก.	97.00 บาท
220 – 239.9 ก.ก.	74.30 บาท	(ก) 300 ก.ก. ขึ้นไป	101.00 บาท

หมายเหตุ: (ก) ยกเว้น โคแรกเกิด ที่น้ำหนักซากอ่อน 300 ก.ก. ขึ้นไป ราคา 103.00 บาท/ ก.ก.

ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

ตารางที่ 12 ราคาซื้อขายโคขุนตามคุณภาพเนื้อ (ไขมันแทรก) ตามมติคณะกรรมการ วันที่ 11 ธันวาคม 2553

น้ำหนักซาก คะแนน	น้อยกว่า 225 ก.ก.	225 - -239 ก.ก.	240 ก.ก. ขึ้นไป	
	โคทุกประเภท	โคทุกประเภท	โคที่ซื้อมา	โคแรกเกิด
1	-5 บาท	-5 บาท	-5 บาท	-5 บาท
2	-3 บาท	-3 บาท	-3 บาท	-3 บาท
2.5	+3 บาท	+3 บาท	+5 บาท	+5 บาท
3	+15 บาท	+18 บาท	+21 บาท	+22 บาท
3.5	+19.5 บาท	+22.5 บาท	+29 บาท	+31 บาท
4	+25.5 บาท	+28.5 บาท	+37 บาท	+39 บาท
4.5	+29 บาท	+32 บาท	+43 บาท	+45 บาท
5	+31.5 บาท	+35.5 บาท	+49 บาท	+51 บาท

ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

ตารางที่ 13 ราคาซื้อขายชากโคตามมาตรฐานการเลี้ยงโค ตามมติคณะกรรมการ วันที่ 16 มกราคม 2553

รายการ	ส่วนเพิ่ม/ ชาก
1. คอกสะอาด	200 บาทต่อตัว
- ไม่มีขี้โคสะสมในคอก	
- ไม่มีขี้โคลนค้ำบนพื้นคอก	
- รวงอาหารสะอาดไม่มีอาหารเก่งค้ำ	
2. พื้นคอกเป็นซีเมนต์และคอกต้องสะอาดตามข้อ 1	200 บาทต่อตัว
3. มีหญ้าสดเลี้ยงโคในฤดูฝน	200 บาทต่อตัว
4. มีลูกโคแรกเกิดประจำคอก	300 บาทต่อตัว
- ลูกโคอายุไม่เกิน 1 ปี	
- ใบเกิดลูกโคเป็นหลักฐาน	
5. ใช้อาหารมาตรฐาน (อาหารเม็ด)	(ก) บาทต่อตัว
- จำนวนตามสัดส่วนที่ซื้ออาหารจากสหกรณ์ (ก)	
- จ่ายสูงสุดไม่เกิน 500 บาทต่อตัว	
6. โคนสะอาด	300 บาทต่อตัว
- ไม่มีขี้แห้งติดตามตัวโค	
ยอดรวม ถ้าถูกทุกข้อ	1,700 บาทต่อตัว

ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

นอกจากราคาชากโคขุนตามน้ำหนักชาก ตามคุณภาพไขมันแทรก และตามมาตรฐานการเลี้ยง สมาชิกจะรับส่วนเพิ่มพิเศษประจำปี ตามภาวะธุรกิจ ส่วนเพิ่มพิเศษนั้นเป็นเงินที่จ่ายให้แก่สมาชิก เฉพาะบางปี ตามภาวะธุรกิจประจำปีนั้น ๆ ด้วย

ตารางที่ 14 ราคาซื้อขายชากโคขุน ส่วนเพิ่มพิเศษ ตามปริมาณธุรกิจ

อัตราส่วนเพิ่มพิเศษประจำปี 2553/ 2	อัตราเพิ่ม/ ก.ก. ชากอ่อน
คะแนนไขมันชาก	
2.5	5.00 บาท/ ก.ก.
3.0	13.00 บาท/ ก.ก.
3.5	15.00 บาท/ ก.ก.
4.0	21.00 บาท/ ก.ก.
4.5	23.00 บาท/ ก.ก.
5	25.00 บาท/ ก.ก.

หมายเหตุ: อัตราส่วนเพิ่มพิเศษ ประจำปี 2553 จ่ายเฉพาะ โคที่ชำแหละตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553
ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทรบ.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

การจัดการด้านการตลาดโคขุน

ตลาดจำหน่ายเนื้อโคขุนของสหกรณ์ฯ แบ่งออกดังนี้ ตลาดหลักได้แก่ ตลาดขายส่งของสหกรณ์ฯ สาขาปทุมธานี, ตลาดขายปลีกที่สหกรณ์ฯ สาขานนทบุรี, ตลาดขายปลีกที่สหกรณ์ฯ สาขาตัวเมืองสกลนคร, ซุปเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้าแผนกซุปเปอร์มาร์เก็ต ภัตตาคาร โรงแรม, ตัวแทนจำหน่าย และที่สำนักงานใหญ่สกลนคร ขายปลีกขายส่ง ส่วนตลาดรอง ได้แก่ สถานที่ประกอบการอาหาร เช่น ร้านอาหารและลูกค้าทั่วไป สำหรับสหกรณ์ฯ สาขาปทุมธานี สหกรณ์ฯ สาขานนทบุรี และสหกรณ์ฯ สาขาตัวเมืองสกลนคร จะเป็นที่เก็บสินค้าก่อนที่จะจัดส่งไปให้ลูกค้าตามจำหน่ายที่สั่งซื้อสหกรณ์ฯ จะทำการติดต่อกับลูกค้าทางโทรศัพท์และโทรสาร โดยลูกค้าจะทำการส่งแฟกซ์ใบสั่งซื้อพร้อมจำนวนเนื้อที่จะซื้อในแต่ละครั้งมายังสหกรณ์ฯ พร้อมทั้งจะต้องทำการชำระเงินก่อนวันส่งเนื้อไปให้ไม่น้อยกว่า 1 วัน โดยทำการโอนเงินผ่านธนาคารเข้าเลขที่บัญชีของสหกรณ์ฯ

สหกรณ์ฯ โพนยางคำ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการผลิตโคขุน ในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่หาตลาดสำหรับเนื้อโคขุนคุณภาพ ซึ่งในอดีตนั้นช่วงปี 2524 เนื้อโคในตลาดสดหรือตลาดเชิงมาจาก การชำแหละโคพื้นเมืองหรือโคปลดระวาง และจำหน่ายเป็นเนื้อสด หรือที่เรียกกันว่าเนื้อร้อน

สหกรณ์ฯ ได้วางเป้าหมายการผลิตเนื้อโคขุนคุณภาพสูง (High quality grade) เพื่อทดแทนการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศ ดังนั้นการเจาะตลาดจึงเป็นเรื่องที่ยุ้งยากและลำบากอย่างยิ่ง โดยสหกรณ์ฯ พยายามมุ่งเป้าหมายไปยังตลาดประเภทซูเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งมีเพียงไม่กี่แห่งในกรุงเทพมหานคร อาทิเช่น ฟู้ดแลนด์ วิลล่ามาร์เก็ต เคอรี่เรนท์ แองการู (ซึ่งในปัจจุบัน 2 รายหลังได้เลิกกิจการไปแล้ว) อย่างไรก็ตามเนื้อโคขุนโพนยางคำยังไม่เป็นที่รู้จักและยอมรับจากเจ้าของกิจการซูเปอร์มาร์เก็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสนอขายสินค้าในรูปแบบใหม่คือ เนื้อที่มีลักษณะเนื้อแช่แข็ง (Chilled) ที่ได้จากการขุนโคลูกผสมสายเลือดยุโรปและผ่านการบ่ม (ageing) หรือขายในลักษณะซากโคที่ผ่าเป็น 4 ส่วนแล้วซึ่งไม่ใช่ลักษณะเนื้อโคแช่แข็ง นำเข้าจากสหรัฐอเมริกา และเนื้อยูเอส แต่ในที่สุดจากความทุ่มเทและความพยายามของคุณฝรั่งเศส แครีโพร์ และพันเอกหญิงมัทนา โอสดหงษ์ ทำให้สหกรณ์ฯ โพนยางคำ สามารถจำหน่ายเนื้อโคให้แก่ วิลล่ามาร์เก็ต ย่านสุขุมวิทซึ่งเจ้าของคือคุณสุรพงษ์ ภูสนาคม ที่มีความต้องการช่วยเหลือสหกรณ์ที่มีสมาชิกเป็นคนยากจน โดยซื้อโคขุนจำนวน 5 ซากต่อสัปดาห์ ในราคา กิโลกรัมละ 67 บาท ซึ่งสูงกว่าราคาเนื้อแดงในตลาดสดทั่วไปจนถึงปัจจุบันรับซื้อซากโคเพิ่มขึ้นจำนวนมากเพื่อสนองความต้องการของตลาด ซึ่งคุณสุรพงษ์ ภูสนาคม เป็นผู้ที่มีพระคุณต่อสมาชิกสหกรณ์ ตั้งแต่เริ่มต้นการผลิตโคขุน และสนับสนุนผลผลิตของสหกรณ์มาตลอด นอกจากนี้ สหกรณ์ฯ โพนยางคำ ยังทำการทดสอบคุณภาพของเนื้อ ด้วยการปรุงอาหารแบบยุโรปโดยเชฟ โรงแรมโอเรียนเต็ลซึ่งรู้จักเป็นการส่วนตัวกับคุณฝรั่งเศส แครีโพร์ และพันเอกหญิงมัทนา โอสดหงษ์ และพิสูจน์ได้ว่าเนื้อโคขุนโพนยางคำมีคุณภาพดีเยี่ยมเทียบเท่าเนื้อนำเข้าจากต่างประเทศ

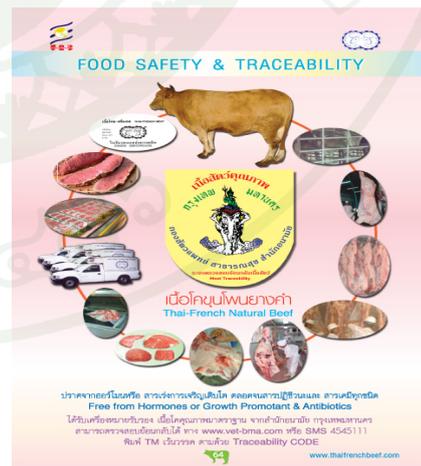
ต่อมา ผู้บริโภคชาวต่างชาติเริ่มรู้จักเนื้อโคขุนโพนยางคำในนาม Thai-French Natural Beef ทำให้เกิดการขยายปริมาณการผลิตเนื้อโคขุนเพิ่มขึ้นทุกปีตามแนวโน้มความต้องการของตลาด โดยยึดถือความสม่ำเสมอในด้านคุณภาพของผลผลิต และความซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค มากกว่าปริมาณการจำหน่ายเป็นหลัก อย่างไรก็ตามความนิยมและความต้องการเนื้อโคขุนคุณภาพที่เพิ่มขึ้นเกินกว่าปริมาณการผลิตของ สหกรณ์ฯ ในทุกๆปีทำให้มีผู้แอบอ้าง การจำหน่ายเนื้อโคในนามสหกรณ์ฯ โพนยางคำ หรืออ้างว่าเป็นเนื้อไทยเฟรนช์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวคาดว่าจะคลี่คลายได้ในอนาคต เนื่องจากสหกรณ์ฯ ได้จัดตั้งร้านขายเนื้อของสหกรณ์ฯ ขึ้นเองทั้งขายปลีกและขายส่งในกรุงเทพฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่สุขุมวิทและวังทองเทรคเซ็นเตอร์ รวมทั้งสหกรณ์ฯ ยังได้จัดทำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ซึ่งเป็นการพิสูจน์แหล่งที่มาของเนื้อ สำหรับผู้บริโภคที่ซื้อเนื้อโคจากห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ที่เป็นลูกค้าของสหกรณ์จะสามารถตรวจสอบและสร้างความมั่นใจได้จาก เว็บไซต์ www.ThaiFrenchBeef.com

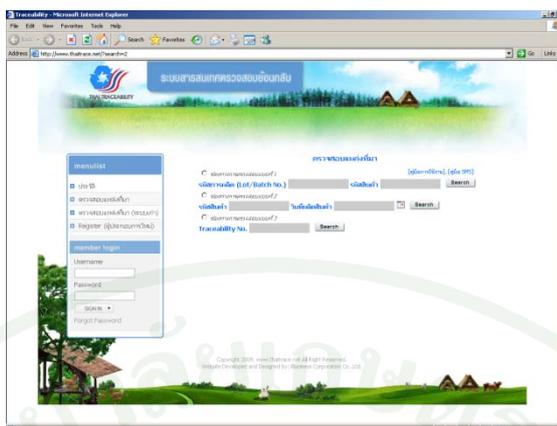
ภาพที่ 14 ร้านค้าปลีกจำหน่ายเนื้อโคขุนของสหกรณ์

ภาพที่ 15 รูปแบบการบรรจุหีบห่อของเนื้อโคขุน

ภาพที่ 16 ระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดห่วงโซ่การผลิตจนถึงผู้บริโภค

ภาพที่ 17 website เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าไปตรวจสอบย้อนกลับเนื้อโคขุนได้

ลักษณะเด่นของเนื้อโคขุนโพนย่างคำ

เนื้อมีสีแดงสด มีไขมันแทรกในเนื้อ เนื้อนุ่มและมีรสชาติที่ผู้บริโภคชอบ เนื่องจากผ่านขั้นตอนการบ่มเนื้อ (ageing) ที่อุณหภูมิห้องเย็น 0 - 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนการจำหน่าย อีกทั้งปริมาณไขมันแทรกที่มีอยู่ในเนื้อจะทำให้เนื้อมีความนุ่ม และรสชาติที่ผู้บริโภคชอบมากยิ่งขึ้น เนื้อมีความปลอดภัยด้านอาหาร (Food safety) ได้มาจากโคที่ผ่านการควบคุมและดูแลการเลี้ยงอย่างมีมาตรฐาน ผ่านกระบวนการฆ่าจากโรงฆ่าที่ได้มาตรฐาน มีการตรวจสอบคุณภาพเนื้อ มีการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

การส่งมอบสินค้า

สหกรณ์ฯ จะทำการส่งมอบเนื้อหลังจากบ่มซากโคไปแล้วไม่น้อยกว่า 7 วัน และทำการตัดแต่งเป็นชิ้นส่วนเนื้อต่าง ๆ แล้วทำการบรรจุหีบห่อใส่ถุงพลาสติก จะมีขนาดถุงละ 1, 2, 5 และ 10 กิโลกรัม โดยทำการขนส่งทางบกด้วยรถห้องเย็นและจะส่งตามจำนวนที่สั่งซื้อเท่านั้น

เนื้อไทย-ฝรั่งเศส THAI-FRENCH MEAT	
ผลิตโดย สหกรณ์ โปนยางคำ จำกัด	
ใบรับรองแหล่งการผลิต ORIGIN CERTIFICATE	

เลขหมาย Animal No.	พันธุ์ Breeding
140	1016
ฆ่าเมื่อ วันที่ Slaughtered on	18 มี.ค. 2545
ชำแหละวันที่ Conditioned on	30 มี.ค. 2545
ชิ้น Piece หลังขาย	
น้ำหนัก Weight	ตรวจ Checked
68 Kg.	
P.P.C. (นายเกียรติศักดิ์ ขันทีท้าว)	

ภาพที่ 18 ใบรับรองแหล่งการผลิตทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

สหกรณ์ฯ ได้ทำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ด้วยการเชื่อมโยงประวัติโคมีชีวิตตั้งแต่เกิดการเลี้ยง การดูแลรักษาสุขภาพสัตว์ คุณภาพซาก และคุณภาพเนื้อ และการรับรองแหล่งผลิตของเนื้อโคที่อยู่ในบรรจุภัณฑ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อวัตถุประสงค์เบื้องต้น 2 ประการคือ

1. เพื่อการตรวจสอบระบบ ควบคุม และพัฒนาการเลี้ยงโคของสมาชิก
2. เพื่อการจัดสรรผลประโยชน์คืนสู่สมาชิกตามคุณภาพเนื้อโคที่สมาชิกผลิตได้

ข้อมูลประวัติผู้เลี้ยงโคและโคที่นำมาขุนถูกบันทึกลงในคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงกับรหัสประจำตัวโคที่เข้าชำแหละ รหัสประจำตัวนี้ใช้เชื่อมโยงไปจนกระทั่งโคผ่านการชำแหละตัดแต่งชิ้นเนื้อ บรรจุลงหีบห่อ และปรากฏบนใบรับรองแหล่งผลิต ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกนี้จะย้อนกลับไปสู่การตรวจสอบระบบการเลี้ยงโคของสมาชิก เช่น พ่อ-แม่พันธุ์ที่ใช้ คุณภาพของเนื้อโค และค้นหาสาเหตุของปัญหาในการเลี้ยง เพื่อพัฒนาการเลี้ยงโคของสมาชิก

กลยุทธ์ทางการตลาดของสหกรณ์

“สร้างแบรนด์ด้วยกลยุทธ์ปากต่อปาก”

พ.อ.หญิงมัทนา โอสถหงษ์ ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด สหกรณ์โปนยางคำ กล่าวว่า สำหรับเนื้อโคขุนโปนยางคำถือเป็นกรณีศึกษาที่ดีสำหรับธุรกิจสหกรณ์ที่มีจุดเริ่มต้นจากธุรกิจเล็ก ๆ จน

สามารถสร้างความสำเร็จได้อย่างยอดเยี่ยมโดยไม่ต้องอาศัยสื่อโฆษณาหากแต่มุ่งเน้นที่การพัฒนาคุณภาพสินค้าจนเกิดเป็นกระแสปากต่อปากได้อย่างน่าชมเชย

การกำหนดราคาจำหน่ายซากและเนื้อโคของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ จะมีกำไรสุทธิประมาณ 3-5 % เพื่อทำการเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ฯ ทุกปี

ตารางที่ 15 ราคาขายเนื้อแต่ละชิ้นส่วน

รายการเนื้อ	ราคาขาย (บาท/ กิโลกรัม)	รายการเนื้อ	ราคาขาย (บาท/ กิโลกรัม)
T-Bone	519	Chuck	230
Tenderloin/ Fillet	996	Mucreuse steak	445
Strip loin	690	Jumeau steak	190
Sirloin/ Rump steak	329	Paleron	190
Aiguillette	260	Shank	465
Rib set	386	Brisket	145
Rib eye	600	Short ribs	220
Top Round 193	184	Silver shank	400
Knuckle	190	Bavette aloyau	145
Bottom Round	173	Flank steak	255

ที่มา: สหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำจำกัด (2546)

บทที่ 5

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปลุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นตัวแทนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 188 คน ซึ่งได้แบ่งกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน ข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยการเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน และสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด

ตอนที่ 3 สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุน และผลตอบแทน จากการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน และสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุน

ในการศึกษา ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน และสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 188 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

หน่วย: คน

ลักษณะส่วนบุคคล	สมาชิกสหกรณ์		รวม
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	
เพศ			
ชาย	84 (86.60)	59 (64.84)	143 (76.06)
หญิง	13 (13.40)	32 (35.16)	45 (23.94)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
อายุ (ปี)			
≤ 30	6 (6.19)	6 (6.59)	12 (6.40)
31 - 40	19 (19.59)	18 (19.78)	37 (19.60)
41 - 50	29 (29.90)	39 (42.86)	68 (36.20)
51 - 60	38 (39.18)	22 (24.18)	60 (32.00)
> 60	5 (5.15)	6 (6.59)	11 (5.80)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (ปี)	45.67	47.76	46.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	9.69	9.57	9.65
ค่าต่ำสุด - ค่าสูงสุด	25-70	28-66	25-70
สถานภาพสมรส			
โสด	18 (18.56)	2 (2.20)	20 (10.60)
สมรส	68 (70.10)	89 (91.80)	157 (83.50)
หย่าร้าง	3 (9.28)	0 (0.00)	3 (1.60)
ม่าย	8 (8.25)	0 (0.00)	8 (4.30)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ระดับการศึกษาสูงสุด			
ประถมศึกษา	82 (84.54)	74 (81.32)	156 (83.00)
มัธยมศึกษาต้น	12 (12.37)	11 (12.09)	23 (12.20)
มัธยมศึกษาปลาย	3 (3.09)	6 (6.60)	9 (4.80)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

หน่วย: คน

ลักษณะส่วนบุคคล	สมาชิกสหกรณ์		รวม
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	
จำนวนคนในครัวเรือน (คน)			
1-3	50 (51.55)	56 (61.54)	106 (56.40)
4-6	43 (44.33)	30 (32.97)	73 (38.8)
มากกว่า 6	4 (4.12)	5 (5.49)	9 (4.8)
รวม	97 (100.00)	91(100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (ปี)	3.81	3.59	3.67
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.18	1.41	1.30
ค่าต่ำสุด - ค่าสูงสุด	2-7	2-7	2-7
จำนวนแรงงานที่ทำงานในภาคการเกษตร (คน)			
1-3	52 (53.61)	60 (65.93)	112 (59.60)
4-6	43 (44.33)	30 (32.97)	73 (38.80)
มากกว่า 6	2 (2.06)	1 (1.10)	3 (1.60)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (คน)	3.63	3.20	3.59
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.03	1.21	1.29
ค่าต่ำสุด - ค่าสูงสุด	2-7	2-7	2-7
จำนวนแรงงานที่ทำงานนอกภาคการเกษตร (คน)			
ไม่มี	86 (88.66)	72 (79.12)	158 (84.00)
1	10 (10.31)	15 (16.48)	25 (13.34)
2	1 (1.10)	2 (2.20)	3 (1.60)
3	0 (0.00)	2 (2.20)	2 (1.06)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (คน)	0.12	0.27	3.43
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.36	0.62	0.51
ค่าต่ำสุด - ค่าสูงสุด	0-2	0-3	0-3

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	สมาชิกสหกรณ์		หน่วย: คน
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	รวม
การได้รับการฝึกอบรม			
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	14 (14.43)	11 (12.09)	25 (13.30)
สหกรณ์ฯ โพนยางคำ	56 (57.73)	41 (45.05)	97 (51.60)
กรมปศุสัตว์จังหวัด	22 (22.68)	34 (37.36)	56 (29.80)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต	5 (5.15)	5 (5.45)	10 (5.30)
กำแพงแสน			
รวม	97 (100.00)	91(100.00)	188 (100.00)
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ (ปี)			
1 - 5	37 (19.68)	42 (22.32)	79 (42.00)
6 -10	34 (18.09)	43 (22.91)	77 (41.00)
11 - 15	10 (5.32)	8 (4.28)	18 (9.60)
16 – 20	6 (3.20)	3 (1.59)	9 (4.79)
มากกว่า 20	4 (2.13)	1 (0.53)	5 (2.66)
รวม	97 (51.60)	91 (48.40)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (ปี)	7.04	7.70	7.42
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.82	5.60	4.57
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	1-21	1-24	1-24

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

ลักษณะส่วนบุคคล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปลุ สัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล ของสมาชิก สหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด จำนวน 188 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

เพศ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน เป็นเพศชาย 84 คน คิดเป็นร้อยละ 86.60 เป็นเพศหญิง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยง โคขุน 91 คน เป็นเพศชาย 59 คน คิดเป็นร้อยละ 64.14 เป็นเพศหญิง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.86 (ตารางที่ 16)

อายุ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มีอายุเฉลี่ยประมาณ 46ปี ซึ่งมีอายุ น้อยที่สุดคือ 25 ปี และมีอายุมากที่สุดคือ 70 ปี โดยสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่ร้อยละ 39.38 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 29.90 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี และกลุ่มสมาชิก สหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุน 91 คนส่วนใหญ่ร้อยละ 42.86 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ 24.18 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี (ตารางที่ 16)

สถานภาพสมรส

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.10 มีสถานภาพสมรส รองลงมาร้อยละ 18.56 มีสถานภาพโสด และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ เลี้ยงโคขุน 91 คน ส่วนใหญ่เป็นร้อยละ 91.80 มีสถานภาพสมรส รองลงมาร้อยละ 2.20 มี สถานภาพโสด

ระดับการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.54 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 12.37 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.32 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 12.09 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ตารางที่ 16)

จำนวนคนในครัวเรือน

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.67 คนซึ่งมีสมาชิกภายในครอบครัวน้อยที่สุด คือ 2 คนและมีสมาชิกภายในครอบครัวมากที่สุด คือ 7 คน โดยกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.55 มีสมาชิกภายในครอบครัวระหว่าง 1-3 คน รองลงมาร้อยละ 44.33 มีสมาชิกภายในครอบครัวระหว่าง 4-6 คน และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุน 91 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.54 มีสมาชิกภายในครอบครัวระหว่าง 1-3 คน รองลงมา ร้อยละ 32.97 มีสมาชิกภายในครอบครัวระหว่าง 4-6 คน โดยมีจำนวนแรงงานที่ทำงานในภาคการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 3.43 คน (ตารางที่ 16)

การได้รับการฝึกอบรม

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.73 เคยได้รับการฝึกอบรมจากสหกรณ์ฯ โพนยางคำ รองลงมาร้อยละ 22.68 เคยได้รับการฝึกอบรมจากกรมปศุสัตว์จังหวัด และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.05 เคยได้รับการฝึกอบรมจากสหกรณ์ฯ โพนยางคำ รองลงมาร้อยละ 37.36 เคยได้รับการฝึกอบรมจากกรมปศุสัตว์จังหวัด (ตารางที่ 16)

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์

จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 7 ปี ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์น้อยที่สุด 1 ปี ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มากที่สุด 24 ปี โดยกลุ่มที่เลี้ยง โคขุนจำนวน 97 คนส่วนใหญ่ร้อยละ 19.68 เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 1-5 ปี รองลงมาร้อยละ 18.09 เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 6-10 ปี และกลุ่มที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คนส่วนใหญ่ร้อยละ 22.91 เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 6-10 ปี รองลงมาร้อยละ 22.32 เป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 1-5 ปี (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยง และไม่เลี้ยงโคขุนจำแนกตามรายได้ในครัวเรือน

รายได้	สมาชิกสหกรณ์		รวม
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	
หน่วย: คน			
รายได้รวมในครัวเรือน (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	29 (29.90)	80 (89.01)	109 (57.98)
100,001-200,000	43 (44.30)	5 (4.39)	48 (25.53)
มากกว่า 200,000	25 (26.80)	6 (6.60)	31 (16.49)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	170,950.50	65,717.58	118,333.75
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	138,080.70	56,687.06	97,383.50
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	74,900-1,272,000	15,000-270,000	15,000-1,272,000
รายได้ในภาคเกษตรกรรม (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	29 (29.90)	79 (86.80)	108 (57.45)
100,001-200,000	44 (45.40)	6 (6.60)	50 (26.60)
มากกว่า 200,000	24 (24.70)	6 (6.60)	30 (15.95)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	169,806.2	62,354.95	116,080.60
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	137,521.60	55,947.6	94,952.44
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	74,900-1,272,000	ไม่มีรายได้-270,000	ไม่มีรายได้-1,272,000

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายได้	สมาชิกสหกรณ์		หน่วย: คน
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	รวม
รายได้นอกภาคเกษตรกรรม (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	95 (97.50)	85 (93.40)	180 (95.74)
มากกว่า 10,000	2 (2.50)	6 (6.60)	8 (4.26)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	2,350.52	3,362.64	2,324.4
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4,420.69	9,261.05	7,233.76
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	ไม่มีรายได้- 30,000	ไม่มีรายได้-40,000	ไม่มีรายได้-40,000

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ
ที่มา: จากการสำรวจ

สภาพทางเศรษฐกิจ

การวิจัยตอนนี้เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปลาสัตว์ ควบ. กลาง โพนยางคำ จำกัด จำนวนตัวอย่าง 188 คน ซึ่งแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

รายได้ในครัวเรือน

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 170,950.50 บาทต่อปี มีรายได้รวมในครัวเรือนต่ำที่สุด 74,900 บาทต่อปี และรายได้รวมในครัวเรือนสูงที่สุด 1,272,000 บาทต่อปี โดยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ร้อยละ 44.30 มีรายได้รวมในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี ซึ่งแบ่งออกเป็นรายได้ในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 169,806.20 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.40 มีรายได้ในภาคเกษตรกรรมอยู่ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี และมีรายได้จากการนอกภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 2,350.52 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 97.50 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรมไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 65,717.58 บาทต่อปี มีรายได้รวมในครัวเรือน

ต่ำที่สุด 15,000 บาทต่อปี และรายได้รวมในครัวเรือนสูงที่สุด 270,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 89.01 มีรายได้รวมในครัวเรือนไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี ซึ่งแบ่งออกเป็น รายได้ในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 62,354.95 บาทต่อปี และรายได้นอกภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 3,362.64 บาทต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 76.80 มีรายได้ในภาคเกษตรกรรมไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี และร้อยละ 93.40 มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรมไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยงและไม่เลี้ยงโคขุนจำแนกตามรายจ่ายในครัวเรือน

รายจ่าย	สมาชิกสหกรณ์		รวม
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	
หน่วย: คน			
รายจ่ายรวมในครัวเรือน (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	32 (33.00)	87 (95.60)	119 (63.30)
100,001-200,000	53 (54.60)	4 (4.40)	57 (30.33)
มากกว่า 200,000	12 (12.37)	0 (0.00)	12 (12.37)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	140,063.90	45,604.4	92,834.15
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	98,796.06	36,012.23	67,404.15
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	65,000-921,000	ไม่มีรายจ่าย-200,000	ไม่มีรายจ่าย-921,000
รายจ่ายในภาคเกษตรกรรม (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	32 (34.00)	79 (86.80)	111 (59.59)
100,001-200,000	41 (42.27)	6 (6.60)	46 (24.46)
มากกว่า 200,000	24 (24.70)	6 (6.60)	30 (15.95)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	113,356.7	24,846.1	85,779.40
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	97,531.60	25,127.62	44,672.44
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	65,000-921,00	ไม่มีรายจ่าย-200,00	ไม่มีรายจ่าย-921,000

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายจ่าย	สมาชิกสหกรณ์		หน่วย: คน
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	รวม
รายจ่ายนอกภาคเกษตรกรรม (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	95 (97.50)	85 (93.40)	180 (95.74)
มากกว่า 10,000	2 (2.50)	6 (6.60)	8 (4.26)
รวม	97 (100.00)	91 (100.00)	188 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	26,707.22	19,406.59	23,389.56
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	24,370.69	18,861.85	19,433.73
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	ไม่มีรายจ่าย-20,000	ไม่มีรายจ่าย-30,000	ไม่มีรายจ่าย-30,000

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

ที่มา: จากการสำรวจ

รายจ่ายในครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงโคขุน มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนเฉลี่ย 140,063.90 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนต่ำที่สุด 65,000 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมในครัวเรือนมากที่สุด 921,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 54.60 มีรายจ่ายในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 33.00 มีรายจ่ายในครัวเรือนไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี โดยมีรายจ่ายในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 113,356.70 บาทต่อปี และรายจ่ายนอกภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 24,846.15 บาทต่อปี

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนเฉลี่ย 45,604.40 บาทต่อปี มีครัวเรือนที่ไม่มีรายจ่าย และมีรายจ่ายในครัวเรือนมากที่สุด 200,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 95.60 มีรายจ่ายในครัวเรือนไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 4.40 มีรายจ่ายในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 100,001-200,000 บาทต่อปี โดยมีรายจ่ายในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 26,707.22 บาทต่อปี และรายจ่ายนอกภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 19,406.59 บาทต่อปี (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยงและไม่เลี้ยงโคขุนจำแนกตามหนี้สิน

หน่วย: คน

หนี้สินค้างชำระ	สมาชิกสหกรณ์		รวม
	เลี้ยงโคขุน	ไม่เลี้ยงโคขุน	
หนี้สินค้างชำระ (บาท/ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	-	65 (71.40)	65 (71.40)
20,001-40,000	-	12 (13.20)	12 (13.20)
มากกว่า 40,000	-	14 (14.40)	14 (14.40)
รวม	-	91 (100.00)	91 (100.00)
ค่าเฉลี่ย (บาท/ปี)	-	19,615.38	19,615.38
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	-	21,138.10	21,138.10
ค่าต่ำสุด - สูงสุด	-	1,800-90,000	1,800-90,000

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ
ที่มา: จากการสำรวจ

หนี้สินค้างชำระ

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน มีหนี้สินค้างชำระเฉลี่ย 19,615.38 บาทต่อครัวเรือน มีครัวเรือนที่มีหนี้สินค้างชำระน้อยที่สุด 1,800 บาทต่อครัวเรือน และครัวเรือนที่มีหนี้สินค้างชำระน้อยที่สุด 90,000 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 71.40 มีหนี้สินค้างชำระไม่เกิน 20,000 บาท รองลงมาร้อยละ 14.40 มีหนี้สินค้างชำระมากกว่า 40,000 บาท (ตารางที่ 19)

สภาพทางด้านความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามความพึงพอใจของสมาชิกต่อการให้บริการและการดำเนินงานของสหกรณ์ ในด้านการจัดสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การให้สินเชื่อ และการให้บริการจากสหกรณ์

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ พบว่า กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ ผู้เลี้ยงโคขุน มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.99) โดยมีระดับความพึงพอใจด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) ด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.70) ด้านธุรกิจสินเชื่ออยู่ในระดับปาน

กลาง (ค่าเฉลี่ย 2.72) และด้านการให้บริการจากสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) รวมถึงกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน พบว่า มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.94) โดยมีระดับความพึงพอใจด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) ด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.70) ด้านธุรกิจสินเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.67) และด้านการให้บริการจากสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 20 ความพึงพอใจโดยรวมของสมาชิกต่อการบริการและการดำเนินงานของสหกรณ์

หน่วย: คะแนน

	ความพึงพอใจของสมาชิก					
	กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน			กลุ่มผู้ที่ไม่เลี้ยงโคขุน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่าย	3.14	0.35	ปานกลาง	3.07	0.39	ปานกลาง
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	2.70	0.45	ปานกลาง	2.70	0.49	ปานกลาง
ธุรกิจสินเชื่อ	2.72	0.44	ปานกลาง	2.67	0.44	ปานกลาง
การให้บริการสหกรณ์	3.36	0.38	ปานกลาง	3.23	0.43	ปานกลาง
รวม	2.99	0.30	ปานกลาง	2.94	0.30	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจ

สภาพทางด้านความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทร.ป.กลาง โพนยางคำ จำกัด โดยผู้ให้ข้อมูลแสดงระดับความพึงพอใจออกมาว่ามีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ระดับความพึงพอใจมาก ระดับความพึงพอใจปานกลาง ระดับความพึงพอใจน้อย ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด เกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิกในด้านการจัดสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การให้สินเชื่อ และด้านการให้บริการของสหกรณ์ ดังนี้

ตารางที่ 21 ความพึงพอใจในแต่ละด้านของสมาชิกสหกรณ์

หน่วย: คะแนน

	ความพึงพอใจของสมาชิก					
	กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน			กลุ่มผู้ที่ไม่เลี้ยงโคขุน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
จัดสินค้ามาจำหน่าย	3.14	0.35	ปานกลาง	3.07	0.39	ปานกลาง
1. ราคาของค่าอาหารสัตว์	1.99	0.84	น้อย	2.00	0.94	น้อย
2. ราคาของค่าเวชภัณฑ์	2.88	0.62	ปานกลาง	2.18	0.56	น้อย
3. ราคาของค่าปัสสาวะแพทย์	2.86	0.61	ปานกลาง	2.91	0.57	ปานกลาง
4. ราคาผสมเทียม	2.90	0.62	ปานกลาง	2.93	0.57	ปานกลาง
5. คุณภาพของอาหารสัตว์	3.40	0.56	ปานกลาง	3.43	0.52	ปานกลาง
6. คุณภาพของเวชภัณฑ์	3.46	0.50	ปานกลาง	3.38	0.51	ปานกลาง
7. คุณภาพของสัตวแพทย์	3.48	0.52	ปานกลาง	3.40	0.51	ปานกลาง
8. คุณภาพของผสมเทียม	3.26	0.67	ปานกลาง	3.38	0.51	ปานกลาง
9. ความหลากหลายของ สินค้าที่สหกรณ์จำหน่าย	3.34	0.50	ปานกลาง	3.15	0.86	ปานกลาง
10. ความหลากหลายในการ ให้บริการสหกรณ์	3.51	0.58	ปานกลาง	3.34	0.60	ปานกลาง
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต	2.75	0.45	ปานกลาง	2.71	0.49	ปานกลาง
1. ราคารับซื้อโคของสหกรณ์	1.73	0.82	น้อย	1.90	1.02	น้อย
2. ความเที่ยงตรงมาตรฐาน เครื่องวัด ชั่ง ตวง	3.23	0.53	ปานกลาง	3.20	0.40	ปานกลาง
3. ระยะเวลารับเงินจากการ ขายโคให้สหกรณ์	3.15	0.46	ปานกลาง	3.02	0.60	ปานกลาง
ธุรกิจสินเชื่อ	2.73	0.44	ปานกลาง	2.73	0.44	ปานกลาง
1. อัตราดอกเบี้ยเงิน กู้	3.09	0.33	ปานกลาง	3.04	0.44	ปานกลาง
2. จำนวนสินเชื่อที่ได้รับจาก สหกรณ์	1.96	0.91	น้อย	2.05	0.98	น้อย
3. ระยะเวลาในการชำระคืน สินเชื่อ	3.12	0.46	ปานกลาง	3.08	0.42	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

หน่วย: คะแนน

	ความพึงพอใจของสมาชิก					
	กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน			กลุ่มผู้ที่ไม่เลี้ยงโคขุน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	แปลผล
	มาตรฐาน			มาตรฐาน		
การให้บริการ	3.36	0.38	ปานกลาง	3.23	0.43	ปานกลาง
1. การคัดเลือกโคขุน	3.31	0.46	ปานกลาง	3.19	0.49	ปานกลาง
2. ระยะเวลาการจ่ายเงิน	3.25	0.46	ปานกลาง	3.20	0.43	ปานกลาง
3. บริหารงานของสหกรณ์	3.21	0.66	ปานกลาง	3.14	0.71	ปานกลาง
4. การแจ้งทำใบประวัติโค	3.09	0.60	ปานกลาง	3.00	0.70	ปานกลาง
5. ขั้นตอนในขอสินเชื่อ	3.09	0.61	ปานกลาง	3.01	0.72	ปานกลาง
6. ขั้นตอนในการขายโคขุน	3.12	0.63	ปานกลาง	3.03	0.73	ปานกลาง
7. การต้อนรับจาก						
คณะกรรมการ	3.70	0.46	มาก	3.48	0.54	ปานกลาง
8. การต้อนรับ จากพนักงาน	3.68	0.69	มาก	3.48	0.52	ปานกลาง
9. ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	3.37	0.49	ปานกลาง	3.34	0.47	ปานกลาง
10. รับฟังความคิดเห็น	3.51	0.65	ปานกลาง	3.41	0.61	ปานกลาง
10. จัดกิจกรรมเลี้ยงโคขุน	3.50	0.50	ปานกลาง	3.13	0.75	ปานกลาง
11. ฝึกอบรมเลี้ยงโคขุน	3.51	0.50	ปานกลาง	3.32	0.61	ปานกลาง

หมายเหตุ: มีส่วนร่วมมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 – 5.00 ปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 – 3.67 น้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 2.33

ที่มา: จากการสำรวจ

ด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่าย

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่ายของสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ โดยกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 พบว่า มีระดับความพึงพอใจด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.14) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นราคาของค่าเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค (ค่าเฉลี่ย 2.88) ราคาของค่าบริการทางสัตวแพทย์รักษาสัตว์ป่วย (ค่าเฉลี่ย 2.86) ราคาของค่าบริการผสมเทียมของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.90) คุณภาพของอาหารสัตว์ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.40) คุณภาพของเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค (ค่าเฉลี่ย 3.46) คุณภาพของบริการทางสัตวแพทย์

รักษาสัตว์ป่วย (ค่าเฉลี่ย 3.48) คุณภาพของการให้บริการผสมเทียมของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.26) ความหลากหลายของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.34) ความหลากหลายของบริการที่สหกรณ์ให้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.51) และผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นราคาของค่าอาหารสัตว์ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 1.99) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน พบว่า มีระดับความพึงพอใจในด้านธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.07) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็น ราคาของค่าบริการทางสัตวแพทย์รักษาสัตว์ป่วย (ค่าเฉลี่ย 2.91) ราคาของค่าการให้บริการผสมเทียมของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.93) คุณภาพของอาหารสัตว์ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.43) คุณภาพของเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค (ค่าเฉลี่ย 3.38) คุณภาพของบริการทางสัตวแพทย์รักษาสัตว์ป่วย (ค่าเฉลี่ย 3.40) คุณภาพของการให้บริการผสมเทียมของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.38) ความหลากหลายของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 3.15) ความหลากหลายของบริการที่สหกรณ์ให้บริการ (ค่าเฉลี่ย 3.34) และผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นราคาของค่าอาหารสัตว์ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 2.00) และราคาของค่าเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค (ค่าเฉลี่ย 2.18) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิต

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ โดยกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.75) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นความเที่ยงตรงของมาตรฐานเครื่องวัด ชั่ง ตวง (ค่าเฉลี่ย 3.23) ระยะเวลาในการรับเงินที่ได้จากการขายโคให้สหกรณ์เทียบกับแหล่งอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.15) และผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นราคาซื้อขายโคของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 1.73) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.71) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นความเที่ยงตรงของมาตรฐานเครื่องวัด ชั่ง ตวง (ค่าเฉลี่ย 3.20) ระยะเวลาในการรับเงินที่ได้จากการขายโคให้สหกรณ์เทียบกับแหล่งอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.02) และผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นราคาซื้อขายโคของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 1.90) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ด้านธุรกิจสินเชื่อ

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจด้านธุรกิจสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ โดยกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในด้านธุรกิจสินเชื่อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.73) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนดไว้เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.09) ระยะเวลาในการชำระคืนสินเชื่อเทียบกับแหล่งอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.12) และผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นจำนวนสินเชื่อที่ได้รับจากสหกรณ์สำหรับเลี้ยงโคขุน (ค่าเฉลี่ย 1.96) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในด้านธุรกิจสินเชื่อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.73) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนดไว้เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.04) ระยะเวลาในการชำระคืนสินเชื่อเทียบกับแหล่งอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.08) และผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับน้อยในประเด็นจำนวนสินเชื่อที่ได้รับจากสหกรณ์สำหรับเลี้ยงโคขุน (ค่าเฉลี่ย 2.05) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ด้านการให้บริการของสหกรณ์

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการของสหกรณ์ฯ โพนยางคำ โดยกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 พบว่า สมาชิกมีระดับความพึงพอใจในการรับบริการจากสหกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นการคัดเลือกโคขุนเข้าชำแหละที่ทำอยู่ในปัจจุบัน (ค่าเฉลี่ย 3.31) ระยะเวลาการจ่ายชำระเงินค่าซื้อโคขุนของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.25) การบริหารงานของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.21) ระเบียบขั้นตอนในการแจ้งทำใบประวัติโคเพื่อแจ้งโคขุน (ค่าเฉลี่ย 3.09) ระเบียบขั้นตอนในขอสินเชื่อจากสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.09) ระเบียบขั้นตอนในการขายโคขุนให้กับสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.12) การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและรายงานต่อสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.37) การให้โอกาสและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.51) การจัดกิจกรรมกระตุ้นการเลี้ยงโคขุนและประเมินผลการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.50) และ การจัดฝึกอบรมหรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.51) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจระดับมากในประเด็น การได้รับการต้อนรับ ดูแลเอาใจใส่ หรือ

ความช่วยเหลือจากคณะกรรมการสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.70) การได้รับการต้อนรับ ดูแลเอาใจใส่ หรือความช่วยเหลือจากพนักงานสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.68) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุนจำนวน 91 คน พบว่า สมาชิกมีระดับความพึงพอใจในด้านการให้บริการของสหกรณ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.23) โดยผู้ให้ข้อมูลมีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็นการคัดเลือกโคขุนเข้าชำแหละที่ทำอยู่ในปัจจุบัน (ค่าเฉลี่ย 3.19) ระยะเวลาการจ่ายชำระเงินค่าซื้อโคขุนของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.20) การบริหารงานของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.14) ระเบียบขั้นตอนในการแจ้งทำใบประวัติโคเพื่อแจ้งโคขุน (ค่าเฉลี่ย 3.00) ระเบียบขั้นตอนในขอสินเชื่อจากสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.01) ระเบียบขั้นตอนในการขายโคขุนให้กับสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.03) การได้รับการต้อนรับ ดูแลเอาใจใส่ หรือความช่วยเหลือจากคณะกรรมการสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.48) การได้รับการต้อนรับ ดูแลเอาใจใส่ หรือความช่วยเหลือจากพนักงานสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.48) การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและรายงานต่อสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.34) การให้โอกาสและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.41) การจัดกิจกรรมกระตุ้นการเลี้ยงโคขุนและประเมินผลการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.13) และ การจัดฝึกอบรมหรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุนอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.32) ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด

การวิจัยตอนนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง 188 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ โพนยางคำ จำกัด

การวิจัยตอนนี้ จะเป็นการอธิบายผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนร่วมกับสหกรณ์หรือไม่ โดยใช้การประมาณสมการในรูปแบบโลจิท ด้วยวิธี Maximum likelihood จากการทดสอบใส่ปัจจัยต่าง ๆ ลงในแบบจำลอง ได้สมการที่มีความเหมาะสมในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตามคือ สภาพการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็นกลุ่มที่เลี้ยงและไม่เลี้ยงโคขุน และตัวแปรอิสระประกอบไปด้วย ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ สถานภาพสมรส และ

จำนวนคนในครัวเรือน ปัจจัยทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบไปด้วย รายได้รวมในครัวเรือน และรายได้สุทธิในครัวเรือน และปัจจัยทางด้านสภาพความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย ระดับความพึงพอใจของสมาชิก ได้ผลการศึกษาดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโลจิท (ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์เหมาะสมต่อการอธิบายสภาพการเลี้ยงโคขุน)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า Wald	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ	Exp(B) (เท่า)
สภาพส่วนบุคคล				
เพศ	3.333	10.144	0.001*	28.027
สถานภาพสมรส	-0.633	0.278	0.598	0.531
จำนวนคนในครัวเรือน	0.612	4.530	0.033*	1.844
สภาพทางเศรษฐกิจ				
รายจ่ายรวมในครัวเรือน	-0.181	28.730	0.000*	0.834
รายได้รวมในครัวเรือน	0.084	18.304	0.000*	1.088
ความพึงพอใจต่อการให้บริการของสหกรณ์				
ระดับความพึงพอใจ	-1.329	2.114	0.146	0.265

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา: จากการคำนวณ

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 คือ เพศ จำนวนคนในครัวเรือน รายจ่ายรวมในครัวเรือน และรายได้รวมในครัวเรือน (ดังตารางที่ 22)

เมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนร่วมกับสหกรณ์หรือไม่ โดยใช้การประมาณสมการในรูปแบบโลจิท ด้วยวิธี Maximum likelihood จากการทดสอบใส่ปัจจัยต่าง ๆ ในแบบจำลอง ได้สมการที่มีความเหมาะสมในการพยากรณ์ความน่าจะเป็นว่าปัจจัยนั้นส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนร่วมกับสหกรณ์ เพิ่มขึ้นหรือลดลง จากการคำนวณและอธิบายผลได้ดังนี้

หากสมาชิกสหกรณ์เป็นเพศชายเพิ่มขึ้น 1 คน จะทำให้โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น 28.027 เท่า

หากสมาชิกสหกรณ์มีจำนวนคนในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1 คน จะทำให้โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น 1.844 เท่า

หากสมาชิกสหกรณ์มีรายจ่ายรวมในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1000 บาท จะทำให้โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนลดลง 0.834 เท่า

หากสมาชิกสหกรณ์มีรายได้รวมในครัวเรือน เพิ่มขึ้น 1000 บาท จะทำให้โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น 1.088 เท่า

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นสามารถสรุปได้ดังนี้คือ โอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนหรือไม่นั้น เนื่องจาก ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย ปัจจัยทางด้านเพศของสมาชิกสหกรณ์ อาจเนื่องมาจากพฤติกรรม และ ค่านิยมในสังคมของสมาชิกสหกรณ์ที่ให้เพศชายเป็นผู้นำภายในครอบครัว มีสิทธิ์ในการตัดสินใจและเป็นแรงงานสำคัญในการประกอบอาชีพ จึงอาจส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น หากเป็นเพศชายเพิ่มขึ้น ส่วนจำนวนคนในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์นั้น อาจเนื่องมาจากสมาชิกใช้แรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงโคขุน ดังนั้นหากมีจำนวนคนในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นจึงส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้น ลำดับต่อมา ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย ปัจจัยทางด้านรายจ่ายรวมในครัวเรือนและรายได้สุทธิในครัวเรือน หากสมาชิกสหกรณ์มีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจึงส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนลดลง และรายได้รวมในครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่ามีเงินลงทุนจากการเลี้ยงโคขุนเพิ่มขึ้นจึงส่งผลต่อโอกาสที่สมาชิกสหกรณ์จะเลี้ยงโคขุนเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 22)

ตอนที่ 3 สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุน และผลตอบแทน จากการเลี้ยงโคขุน ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุน และผลตอบแทน จากการเลี้ยงโคขุน ของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยง โคขุนของสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด โดยการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

สภาพการเลี้ยงโคขุน

ในการศึกษาสภาพการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนด้าน จำนวนโคขุนที่เลี้ยง ระยะเวลาในการขุน แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคขุน อายุของโคพันธุ์ลูกผสมที่ซื้อมาขุน และจำนวน โคที่ขายในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 97 คน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพการเลี้ยงโคขุน

			หน่วย: คน
กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
จำนวนโคขุนที่เลี้ยง (ตัว)			
1-2	71	73.20	
3-4	18	18.56	
มากกว่า 4 ตัว	8	8.24	
รวม	97	100.00	
ค่าเฉลี่ย (ตัว/ ครั้วเรือน)	2.50		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.96		
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	1-27		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

หน่วย: คน

กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการขุน (เดือน)		
8	2	2.10
9	1	1.00
10	13	13.40
11	17	17.50
12	64	66.00
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (เดือน)	11.44	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.91	
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	8-12	
จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)		
1-3	67	69.10
4-6	30	30.90
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (คน)	3.32	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.86	
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	2-6	
อายุของโคพันธุ์ลูกผสมที่ซื้อมาขุน (ปี)		
2	44	45.40
2.5	11	11.30
3	42	43.30
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (คน)	2.49	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.47	
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	2-3	

ตารางที่ 23 (ต่อ)

หน่วย: คน

กลุ่มผู้ที่เลี้ยงโคขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนโคที่ขายในปีที่ผ่านมา (ตัว)		
1-3	85	87.63
4-6	8	8.40
7-9	2	2.10
มากกว่า 9 ตัว	2	2.10
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (ตัว)	2.37	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.05	
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	1-15	
ที่ดินใช้ปลูกหญ้าเพื่อเลี้ยงโค (ไร่)		
1	60	61.72
2	35	36.08
3	2	2.20
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (ไร่)	1.02	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.53	
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	1-3	

ที่มา: จากการสำรวจ

จำนวนโคที่เลี้ยงขุนและอายุของโคที่นำมาขุน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พบว่า เลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมสายพันธุ์ชาร์โลเล่ส์และชื่อโคมาขุนทั้งหมด ซึ่งโคที่เลี้ยงขุนมีจำนวนเฉลี่ย 2.50 ตัว เลี้ยงน้อยที่สุดจำนวน 1 ตัว เลี้ยงมากที่สุดจำนวน 27 ตัว ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 73.20 เลี้ยงโคขุนอยู่ระหว่าง 1-2 ตัวโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 45.40 เลี้ยงโคที่มีอายุ 2 ปี รองลงมา ร้อยละ 43.30 เลี้ยงโคที่มีอายุ 3 ปี (ตารางที่ 23)

ระยะเวลาในการขุด

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกผู้ที่เลี้ยงโคขุนใช้ระยะเวลาในการขุดเฉลี่ย 11.44 เดือน ใช้ระยะเวลาในการขุดน้อยที่สุด 8 เดือน ใช้ระยะเวลาในการขุดมากที่สุด 12 เดือน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 66 ใช้ระยะเวลาในการขุด 12 เดือน รองลงมาร้อยละ 13.40 ใช้ระยะเวลาในการขุด 10 เดือน (ตารางที่ 23)

แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคขุน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกผู้ที่เลี้ยงโคขุน ใช้แรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงโคขุนทั้งหมด โดยใช้แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.29 คน ใช้แรงงานน้อยที่สุด 2 คน และใช้แรงงานมากที่สุด 6 คน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 69.10 ใช้แรงงานในการเลี้ยงโคขุนอยู่ระหว่าง 1-3 คน รองลงมาร้อยละ 30.90 ใช้แรงงานในการเลี้ยงโคขุนอยู่ระหว่าง 4-6 คน (ตารางที่ 23)

จำนวนที่ขายโคในรอบปีที่ผ่านมา

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกผู้ที่เลี้ยงโคขุน พบว่า สมาชิกขายโคขุนในรอบปีที่ผ่านมา มีจำนวนเฉลี่ย 2.37 ตัว จำนวนที่ขายน้อยที่สุดมีจำนวน 1 ตัว จำนวนที่ขายมากที่สุดมีจำนวน 15 ตัว ซึ่งส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.63 ขายโคขุนอยู่ระหว่าง 1-3 ตัว รองลงมาร้อยละ 8.40 ขายโคขุนอยู่ระหว่าง 4-6 ตัว (ตารางที่ 23)

การใช้ที่ดินปลูกหญ้าเพื่อเลี้ยงโค

กลุ่มสมาชิกผู้ที่เลี้ยงโคขุนใช้ที่ดินของตัวเองทั้งหมดเฉลี่ย 1.02 ไร่ ใช้ที่ดินปลูกหญ้ามากที่สุด 3 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 61.72 ใช้ที่ดินปลูกหญ้าจำนวน 1 ไร่ (ตารางที่ 23)

ต้นทุน และผลตอบแทน จากการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน

ในการศึกษา ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุนของกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุนจำนวน 97 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าต่ำสุด-สูงสุดจำแนกตามต้นทุนและ
ผลตอบแทนจากการผลิต โคนุน

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด-สูงสุด
รายได้จากการขายโคนุน (บาท/ ตัว)	46,260.82	2,899.19	40,000-52,000
ต้นทุนการเลี้ยงโคนุน (บาท/ ตัว)	38,162.89	3,799.60	32,400-44,000
- ค่าพันธุ์โคที่นำมาขุน	22,876.29	2,475.96	15,000-26,000
- ค่าอาหารข้น	14,195.88	1,561.84	9,000-16,000
- ค่าอาหารหยาบ	1,209.28	633.62	ไม่มีต้นทุน- 2,000
กำไรสุทธิ (บาท/ ตัว)	7,977.32	4,499.94	900-18,300
เงินเฉลี่ยคืน (บาท/ ครั้วเรือน)	7,360.82	8,937.50	3,000-81,000

หมายเหตุ: รายละเอียดของตารางแสดงในภาคผนวก ข.

ที่มา: จากการสำรวจ

ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคนุน

จากการศึกษาต้นทุนในการผลิต โคนุนต่อตัวของกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคนุนจำนวน 97 คน พบคือ สมาชิกผู้เลี้ยงโคนุนไม่มีต้นทุนการผลิตที่เป็นค่าเช่าที่ดิน ค่าโรงเรือน และค่าแรงงาน ดังแสดงในตารางที่ 23 เนื่องจาก สมาชิกผู้เลี้ยงโคนุนใช้ที่ดินของตนเองในการเลี้ยงโค รวมถึงสมาชิกเลี้ยงโคโดยการเลี้ยงปล่อย หรือนำวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือนมีสร้างโรงเรือนเอง และใช้แรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงโคนุน จึงทำให้สมาชิกผู้เลี้ยงโคนุนมีต้นทุนการผลิตโคนุนที่เป็นต้นทุนที่เห็นได้ชัดเจนเฉพาะต้นทุนที่เป็นค่าพันธุ์โคที่นำมาขุน และค่าอาหาร โคเท่านั้นทำให้ต้นทุนโดยเฉลี่ยในการเลี้ยงโคนุนของสมาชิกเท่ากับ 38,162.89 บาทต่อตัว เป็นต้นทุนค่าพันธุ์โคต่อตัวเฉลี่ย 22,876.29 บาท ต้นทุนค่าอาหารโคต่อตัวเฉลี่ย 15,317.53 บาท แบ่งเป็นต้นทุนค่าอาหารข้นเฉลี่ย 14,195.88 บาทต่อตัว ต้นทุนค่าอาหารหยาบเฉลี่ย 1,209.28 บาทต่อตัว และกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคนุน มีรายได้จากการขายโคเฉลี่ย 46,260.82 บาทต่อตัว ซึ่งมีกำไรสุทธิต่อตัวเฉลี่ย 7,977.32 บาทต่อตัว และได้รับเงินเฉลี่ยคืนจากการขายโคเฉลี่ย 7,360.82 บาทต่อครั้วเรือน (ตารางที่ 24)

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปลุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด” มีวัตถุประสงค์การศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับทางด้านความพึงพอใจต่อการให้บริการของสหกรณ์ระหว่างกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน และกลุ่มสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด 3) เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุน และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีเค้าโครงล่วงหน้าเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ การเลี้ยงปลุสัตว์ ทรป.กลาง โพนยางคำ จำกัด จำนวน 188 คน โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 ได้ทำการสุ่มขนาดของตัวอย่างตามระดับชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional Stratified Random Sampling) ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ในส่วนแรก วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึง ลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ โดยอธิบายในรูปตาราง ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนที่สอง ใช้วิธีการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยโลจิสต์ (Logistic regression analysis) และส่วนที่สามใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึง สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุน โดยอธิบายในรูปตาราง ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสมาชิกภายใน

ครอบครัวระหว่าง 1-3 คน เคยได้รับการฝึกอบรมจากสหกรณ์ฯ โพนยางคำ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 7.04 ปี และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาจบ มีสมาชิกภายในครอบครัวระหว่าง 1-3 คน เคยได้รับการฝึกอบรมจากสหกรณ์ฯ โพนยางคำ มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 7.70 ปี

สภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มสมาชิกที่เลี้ยงโคขุน มีรายได้ในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 169,806.20 บาทต่อปี มีรายได้จากนอกภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 2,350.52 บาทต่อปี มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 170,950.50 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมในครัวเรือนเฉลี่ย 140,063.90 บาทต่อปี กลุ่มสมาชิกที่ไม่เลี้ยงโคขุน มีรายได้ในภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 62,354.95 บาทต่อปี มีรายได้จากนอกภาคเกษตรกรรมเฉลี่ย 3,362.64 บาทต่อปี มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 65,717.58 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมในครัวเรือนเฉลี่ย 45,604.40 บาทต่อปี

ระดับทางด้านความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของสหกรณ์ระหว่างกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน และกลุ่มสมาชิกผู้ไม่เลี้ยงโคขุน ในด้านการจัดสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การให้สินเชื่อ การให้บริการของสหกรณ์ พบว่า ระดับความพึงพอใจกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคขุน มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีระดับความพึงพอใจด้านการจัดสินค้ามาจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง การรวบรวมผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง การให้สินเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง และการให้บริการจากสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เลี้ยงโคขุน มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความพึงพอใจการจัดสินค้ามาจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง การรวบรวมผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง การให้สินเชื่ออยู่ในระดับปานกลาง และการให้บริการจากสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง

จากคำให้สัมภาษณ์ของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เลี้ยงโคขุนมีสาเหตุสำคัญที่ทำให้สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการผลิตโคขุนกับสหกรณ์ เนื่องจาก สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก ซึ่งไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะซื้อ โคมาเลี้ยงขุน โดยจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่จะทำให้สมาชิกสหกรณ์เลี้ยงโคขุนร่วมกับสหกรณ์หรือไม่ โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยโลจิสต์ (Logistic regression analysis) พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ เพศ จำนวนคนในครัวเรือน รายจ่ายรวมในครัวเรือน และรายได้รวมในครัวเรือน

สภาพการเลี้ยงโคขุน ต้นทุนในการเลี้ยงโคขุน และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุน กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่เลี้ยงโคขุน เลี้ยงโคพันธุ์ลูกผสมสายพันธุ์ชาร์โลเล่ส์และซื่อ โคมายุนทั้งหมด ซึ่งโคที่เลี้ยงขุนมีจำนวนเฉลี่ย 2.50 ตัว ใช้ระยะเวลาในการขุนเฉลี่ย 11.44 เดือน ใช้แรงงานในครัวเรือนในการเลี้ยงโคขุนทั้งหมดเฉลี่ย 3.29 คน นำโคที่เลี้ยงขุนโดยซื้อมาจากแหล่ง โดยมีต้นทุนโดยเฉลี่ย 38,162.89 บาทต่อตัว ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าพันธุ์โคขุนเฉลี่ย 22,876.29 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 59.90 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมาเป็นต้นทุนค่าอาหารชั้นเฉลี่ย 14,195.88 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 37.20 ของต้นทุนทั้งหมด และมีรายได้ต่อตัวจากการขายโคขุนเฉลี่ย 4,6260.82 บาท โคขุนที่ขายในรอบปีที่ผ่านมาจำนวนเฉลี่ย 2.37 ตัว เมื่อสมาชิกทำการผลิตโคขุนและขายโคขุนให้กับสหกรณ์จะได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงิน ซึ่งประกอบด้วยกำไรสุทธิต่อตัวเฉลี่ย 7,977.32 บาท เงินเฉลี่ยคืนจากการขายโคเฉลี่ย 7,360.82 บาท ซึ่งเงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับจะขึ้นอยู่กับน้ำหนักของโคขุนที่ขายให้สหกรณ์ นอกจากนี้สมาชิกสหกรณ์ที่เลี้ยงโคขุนจะได้รับเงินเชื่อจากสหกรณ์ฯ โบนัสค่าอีกตัวละ 16,000 บาท

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า สภาพทางเศรษฐกิจส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของสมาชิก สหกรณ์ รวมทั้งจากการศึกษากลุ่มสมาชิกที่ไม่เลี้ยงโคขุนคุณภาพดีมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำกว่ากลุ่มที่เลี้ยงโคขุน ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นสหกรณ์ควรพิจารณาการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่สมาชิก เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกหันมาสนใจในการเลี้ยงโคขุนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะควรให้สินเชื่อค่าพันธุ์โคเพิ่มเติมจากปัจจุบันที่ให้สินเชื่อเพียงค่าอาหารเท่านั้น
2. สหกรณ์ควรเป็นตัวแทนของสมาชิกโดยการสั่งซื้อลูกโคในปริมาณการสั่งซื้อครั้งละจำนวนมากเพื่อต่อรองราคากับผู้ขายเพื่อให้ได้ราคาที่ต่ำลง โดยนำลูกโคที่สั่งซื้อมาให้แก่สมาชิกนำไปเลี้ยงขุนต่อซึ่งจะเป็นการให้สินเชื่อค่าพันธุ์โคแก่สมาชิกในรูปตัวโคไม่ใช่ในรูปเงินสดเพราะอาจเสี่ยงต่อการนำเงินสินเชื่อที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น
3. จากศึกษาซึ่งพบว่า เพศของสมาชิก และแรงงานในครัวเรือนของสมาชิกส่งผลต่อโอกาสการเลี้ยงโคขุนของสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์ควรนำปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณาประกอบการให้สินเชื่อแก่สมาชิกและส่งเสริมการเลี้ยงโคแก่สมาชิกร่วมด้วย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมปศุสัตว์. 2546. **ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์ลูกผสม** (Online). http://www.moac.go.th/builder/service/images/master_088_006.pdf, 10 ตุลาคม 2553.

กรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์จังหวัดสกลนคร. 2553. **รายงานกิจการประจำปี 2550-2552**.

กัลยา วานิชปัญญา. 2546. **การวิเคราะห์ขั้นสูงด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
ธรรมสาร จำกัด.

คณิต ดวงหัตถ์. 2537. **สุขภาพจิตกับความพึงพอใจในงานของข้าราชการตำรวจชั้น ประทวนใน
เขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จิรณัทย์ บุญป้อ. 2550. **สภาพการเลี้ยงโคขุนแบบมีพันธะสัญญาของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่**.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณรกมล เล่าห์รอดพันธ์. 2550. **ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพในจังหวัดเชียงใหม่และ
ลำพูน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิติเวช นนท์จันทร์ .2545. **การปรับปรุงต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงโคขุนของนิติกรฟาร์ม อำเภอ
ศรีสงคราม จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มัทนา โอสอหงษ์. พันเอกหญิง. 2553. **ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาดสหกรณ์การเลี้ยง ปศุสัตว์ กรป.
กลาง จำกัด. สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2553**.

ยอดชาย ทองไถยนันท์. 2550. **การผลิตโคเนื้อในประเทศไทย**.

เรืองฤทธิ์ หาญมนตรี. 2548. การจัดการธุรกิจโคขุนของสหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ grp. กลาง โพนยางคำ จำกัด จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจ การเกษตร, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2538. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทย วัฒนาพานิช.

สมรัก โตสนธิ์. 2549. การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนเลี้ยงโคขุนของสมาชิก สหกรณ์โคเนื้อ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำกัด. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเกษตรและทรัพยากร, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

สหกรณ์การเลี้ยงปลุสสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด. 2546. หนังสือคู่มือชาวสหกรณ์ฯ โพนยางคำ.

สำนักเศรษฐกิจการเกษตร. 2553. วารสารพยากรณ์ผลผลิตการเกษตร ปีที่ 25 (2): 18.

สิทธิานนท์ ศรีวิฑะ. 2551. สถานภาพการผลิตโคเนื้อของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรัชย์ สุวรรณลี. 2553. การตลาดโคเนื้อ (Online). <http://www.thaifita.com>, 2 กันยายน 2553.

สุวรรณา ชูโชติ. 2552. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โสภณ บุญล้ำ. 2550. การเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรใน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริม การเกษตร, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Good, C. V. (eds.). 1973. **Dictionary of education (3rded.)**. New York: McGraw-Hill.

Vroom, V. H. 1990. **Manage people not personnel: Motivation and performance appraisal.** Boston: Harvard Business School Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมในการผลิตโคขุนคุณภาพดีของสมาชิกสหกรณ์

การเลี้ยงปลูสัตว์ grp.กลาง โพนยางคำ จำกัด

- คำชี้แจง: 1. ผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาให้คำตอบที่ตรงกับความจริง
 2. ในกรณีที่มีเครื่องหมาย ผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาให้คำตอบลงในช่องว่าง
 3. คำตอบในแบบสอบถามนี้ถือเป็นความลับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และสถานภาพการเลี้ยงโค ของประชากรกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ฯ โพนยางคำ

1.1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิก

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ระดับการศึกษา
 ไม่ได้รับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
4. สถานภาพ
 โสด สมรส หย่า/ร้าง ม่าย
5. อาชีพหลักที่ทำรายได้แก่ท่าน
 ทำนา ทำสวน/ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อื่น ๆ ระบุ.....
6. จำนวนคนในครัวเรือน.....คน (รวมตัวท่านเองด้วย)
 ทำงานในภาคการเกษตรแรงงาน.....คน
 ทำงานนอกภาคการเกษตร.....คน
 ไม่ได้ทำงาน.....คน
7. ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุนจากหน่วยงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม
 สหกรณ์ฯ โพนยางคำ
 หน่วยงานจากภาครัฐ คือ.....
 หน่วยงานจากภาคเอกชน คือ.....

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิก

8. รายได้จากการประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรมของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ย.2552 - พ.ย.2553)

1. รายได้จากภาคเกษตรกรรม.....บาท
 - 1.1 รายได้จากการทำนา.....บาท
 - 1.2 รายได้จากการทำสวน/ ทำไร่.....บาท
 - 1.3 รายได้จากเลี้ยงสัตว์.....บาท
 - 1.3.1 โคขุนคุณภาพดี.....บาท
 - 1.3.2 โคพันธุ์พื้นเมือง..... บาท
 - 1.3.3 อื่น ๆ (ระบุ)..... บาท
2. รายได้จากนอกภาคเกษตรกรรม
 - 2.1 รับจ้าง.....บาท
 - 2.2 ค่าขาย.....บาท
 - 2.3 อื่น ๆ (ระบุ).....บาท

รวมรายได้ทั้งหมด.....บาท

9. รายจ่ายรวมของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ย.2552 - พ.ย.2553)

1. รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรม.....บาท
 - 3.1 ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงโคขุน.....บาท
 - 3.2 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรอื่นบาท
2. รายจ่ายจากนอกภาคเกษตรกรรม.....บาท
 - 3.1 ค่าอาหารและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ประจำวัน.....บาท
 - 3.2 ค่าการศึกษา.....บาท
 - 3.3 จ่ายชำระหนี้ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ.....บาท
 - 3.4 อื่น ๆ (ระบุ).....บาท

รวมค่าใช้จ่ายในครัวเรือนทั้งหมด.....บาท

10. แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงโค (รวมทั้งหมด 100%) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ทุนส่วนตัว ร้อยละ.....
- กู้ยืมจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ร้อยละ.....
ระบุ	เพื่อนบ้าน	ร้อยละ.....
	ญาติพี่น้อง	ร้อยละ.....
	สหกรณ์การเกษตร	ร้อยละ.....
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	ร้อยละ.....
	แหล่งอื่น ๆ ระบุ.....	ร้อยละ.....
- ไม่มี
- มี หนี้สินค้างชำระ.....บาท

11. การใช้ที่ดินในการเลี้ยงโค

- ที่ดินของตัวเอง.....ไร่
- ที่ดินเช่าผู้อื่น.....ไร่
- ที่ดินของผู้อื่นแต่ให้ใช้ฟรี.....ไร่

รวมจำนวนที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงโคทั้งหมด.....ไร่

1.3 สภาพทางสังคมของสมาชิก

12. ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์.....ปี

13. ท่านดำรงตำแหน่งใดในสหกรณ์หรือไม่

- ไม่มี
- มี ระบุ ตัวแทนของสมาชิก กรรมการดำเนินงานของสหกรณ์
- ผู้ตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ อื่น ๆ ระบุ.....

14. ท่านดำรงตำแหน่งใดในชุมชนหรือไม่

- ไม่มี
- มี ระบุ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการกลุ่มเกษตรกร
- กรรมการกองทุนหมู่บ้าน อื่น ๆ ระบุ.....

1.4 สภาพการเลี้ยงโค ของสมาชิก

15. ปัจจุบันครอบครัวของท่านมีการเลี้ยงโคขุนหรือไม่

- ไม่เลี้ยง เนื่องจาก.....
- ไม่ได้เลี้ยงมานานประมาณ.....

(สำหรับผู้ที่ตอบส่วนนี้โปรดข้ามไปตอบ ตอนที่3)

- เลี้ยง

ประเภทโคขุน	จำนวน(ตัว)	แหล่งที่มา
☐ โคพันธุ์พื้นเมือง		☐ ชื่อน้ำเชื้อเพื่อผสมเทียม ☐ ชื่อโคมาเลี้ยงขุน ☐ แหล่งอื่นๆ
☐ โคสายพันธุ์ลูกผสม		☐ ชื่อน้ำเชื้อเพื่อผสมเทียม ☐ ชื่อโคมาเลี้ยงขุน ☐ แหล่งอื่นๆ
☐ ชาร์โลเลส์		☐ ชื่อน้ำเชื้อเพื่อผสมเทียม ☐ ชื่อโคมาเลี้ยงขุน ☐ แหล่งอื่นๆ
☐ อเมริกันบราห์มัน		☐ ชื่อน้ำเชื้อเพื่อผสมเทียม ☐ ชื่อโคมาเลี้ยงขุน ☐ แหล่งอื่นๆ
☐ อื่นๆ(ระบุ)		☐ ชื่อน้ำเชื้อเพื่อผสมเทียม ☐ ชื่อโคมาเลี้ยงขุน ☐ แหล่งอื่นๆ
รวม		

16. ระยะเวลาในการขุดลอกพื้นที่เมือง ระยะเวลาในการขุดลอกพื้นที่ลุ่ม
- < 4 เดือนตัว < 4 เดือนตัว
- 4-12 เดือน.....ตัว 4-12 เดือน.....ตัว
- > 12 เดือน.....ตัว > 12 เดือน.....ตัว

17. แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงขุดลอก
- แรงงานในครัวเรือน.....คน
- แรงงานจ้าง.....คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเปรียบเทียบต้นทุนการเลี้ยงขุดลอกคุณภาพดีกับโคพื้นเมืองของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลุสัตว์ ทร.กลาง โพนยางคำ จำกัด

2. ต้นทุนการผลิตโคของสมาชิก

18. ในรอบปีที่ผ่านมาท่านซื้อโคขุนมาทำการเลี้ยงขุดลอกหรือไม่ (พ.ย.2552 - พ.ย.2553)

- ไม่ซื้อ (สำหรับผู้ที่ตอบส่วนนี้โปรดข้ามไปตอบ ตอนที่3)
- ซื้อ

โคพื้นเมือง จำนวนที่ซื้อ.....ตัว น้ำหนักก่อนขุน.....กิโลกรัม

โคพื้นเมืองผสม จำนวนที่ซื้อ.....ตัว น้ำหนักก่อนขุน.....กิโลกรัม

อายุของโคพื้นเมืองที่ซื้อมาขุน

อายุของโคพื้นเมืองผสมที่ซื้อมาขุน

- < 1 ปีตัว.....เดือน < 1 ปีตัว.....เดือน
- 1-3 ปี.....ตัว.....เดือน 1-3 ปี.....ตัว.....เดือน
- > 3 ปี.....ตัว.....เดือน > 3 ปี.....ตัว.....เดือน

เปรียบเทียบต้นทุนประเภทค่าใช้จ่ายของการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีกับโคพันธุ์พื้นเมืองที่สมาชิกซื้อโคมาทำการขุน

รายการ	โคขุน คุณภาพดี (บาท)	โคพันธุ์ พื้นเมือง (บาท)	ซื้อ/ใช้บริการ จากสหกรณ์ (บาท)	ซื้อ/ใช้บริการ ของตนเองหรือ ที่อื่น (บาท)
ค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงโค				
ค่าพันธุ์โคที่นำมาขุน				
ค่าอาหารข้น				
ค่าอาหารหยาบ (หญ้าสด/ หญ้าแห้ง/ ฟาง)				
ค่าคากน้ำตาล				
ค่าอาหารแร่ธาตุ				
ค่าเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค				
ค่าบริการทางสัตวแพทย์รักษาสัตว์ป่วย				
ค่าน้ำเปลี่ยนหญ้า				
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ระบุ)				
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อตัว				

สภาพการขายและรายได้จากการขายโคของสมาชิกสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ย.2552 - พ.ย.2553)

ประเภทโคขุน	จำนวน (ตัว)	แหล่งที่ท่านขาย	ราคาขายโค (บาทต่อตัว)
☐ โคพันธุ์พื้นเมือง		☐ สหกรณ์	ราคาขายโค.....
		☐ แหล่งอื่น	ราคาขายโค.....
☐ โคสายพันธุ์ลูกผสม			
☐ ชาร์โลเล่ส์		☐ สหกรณ์	ราคาขายโค.....
		☐ แหล่งอื่น	ราคาขายโค.....
☐ อเมริกันบราห์มัน		☐ สหกรณ์	ราคาขายโค.....
		☐ แหล่งอื่น	ราคาขายโค.....
☐ อื่นๆ(โปรดระบุ)		☐ สหกรณ์	ราคาขายโค.....
		☐ แหล่งอื่น	ราคาขายโค.....
รวมโคขุนที่ขายทั้งหมด		ตัว	

ข้อมูลด้านการขาย โภชนภัณฑ์พื้นเมือง

1. น้ำหนักเมื่อฆ่า.....กิโลกรัม
2. น้ำหนักซากอ่อน.....กิโลกรัม
3. คะแนนไขมันแทรก.....คะแนน.....บาทต่อกิโลกรัม

ข้อมูลด้านการขาย โคสายพันธุ์ลูกผสม

1. น้ำหนักเมื่อฆ่า.....กิโลกรัม
2. น้ำหนักซากอ่อน.....กิโลกรัม
3. คะแนนไขมันแทรก.....คะแนน.....บาทต่อกิโลกรัม

เงินเฉลี่ยคืนที่ได้รับจากการขายโคขุนในรอบปีที่ผ่านมาบาท

จำนวนการถือหุ้น.....หุ้น เงินปันผลที่ได้รับ.....บาท

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์ฯ โพนยางคำ

19. ท่านทำธุรกิจอะไรบ้างกับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา (พ.ย.2552 - พ.ย.2553) (ตอบได้มากกว่า1ข้อ)

- ซื้อสินค้าจากสหกรณ์ ระบุ.....
- ขายโคขุนให้กับสหกรณ์
- ใช้บริการผสมเทียมของสหกรณ์
- ใช้บริการสินเชื่อในรูปอาหารสัตว์
- ใช้บริการฉีดวัคซีน ถ่ายพยาธิ รักษาสัตว์ป่วย
- อื่น ๆ ระบุ.....

3.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจของสมาชิกต่อการบริการและการดำเนินงานของสหกรณ์เมื่อเทียบกับร้านค้าอื่น ๆ ในท้องถิ่น

รายละเอียดความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระบุควรปรับปรุง
ธุรกิจการจัดสินค้ามาจำหน่าย						
1. ราคาของค่าอาหารสัตว์ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย						
2. ราคาของค่าเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค						
3. ราคาของค่าบริการทางสัตวแพทยรักษาสัตว์ป่วย						
4. ราคาของการให้บริการผสมเทียมของสหกรณ์						
5. คุณภาพของค่าอาหารสัตว์ที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย						
6. คุณภาพของค่าเวชภัณฑ์หรือยารักษาโรค						
7. คุณภาพของค่าบริการทางสัตวแพทยรักษาสัตว์ป่วย						
8. คุณภาพของการให้บริการผสมเทียมของสหกรณ์						
9. ความหลากหลายของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย						
10. ความหลากหลายของบริการที่สหกรณ์ให้บริการ						
ธุรกิจรวบรวมผลผลิต						
1. ราคารับซื้อโคของสหกรณ์						
2. ความเที่ยงตรงของมาตรฐานเครื่องวัด ชั่ง ตวง						
3. ระยะเวลาในการรับเงินที่ได้จากการขายโคให้สหกรณ์เทียบกับแหล่งอื่น						
ธุรกิจสินเชื่อ						
1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนดไว้เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ในท้องถิ่น						
2. จำนวนสินเชื่อที่ได้รับจากสหกรณ์สำหรับเลี้ยงโคขุน						
3. ระยะเวลาในการชำระคืนสินเชื่อเทียบกับแหล่งอื่น						

รายละเอียดความคิดเห็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระบุควรปรับปรุง
การให้บริการของสหกรณ์						
1.การคัดเลือกโคขุนเข้าชำแหละที่ทำอยู่ในปัจจุบัน						
2.ระยะเวลาการจ่ายชำระเงินค่าซื้อโคขุนของสหกรณ์						
3.การบริหารงานของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์						
4.ระเบียบขั้นตอนในการแจ้งทำใบประวัติโคเพื่อแจ้งโคขุน						
5. ระเบียบขั้นตอนในขอสินเชื่อจากสหกรณ์						
6.ระเบียบขั้นตอนในการขายโคขุนให้กับสหกรณ์						
7.การได้รับการต้อนรับ ดูแลเอาใจใส่ หรือความช่วยเหลือจากคณะกรรมการสหกรณ์						
8.การได้รับการต้อนรับ ดูแลเอาใจใส่ หรือความช่วยเหลือจากพนักงานสหกรณ์						
9.การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและรายงานต่อสมาชิก						
10.การให้โอกาสและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก						
11.การจัดกิจกรรมกระตุ้นการเลี้ยงโคขุนและประเมินผลการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง						
12.การจัดฝึกอบรมหรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคขุนอย่างต่อเนื่อง						

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนคุณภาพดีของ
สมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปลูสัตว์ โพนยางคำ จำกัด
ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุน

ส่วนที่ 1: การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลี้ยงโคขุนของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ ทรป. กลาง โพนยางคำ จำกัด

Omnibus Tests of Model Coefficients

		Chi-square	df	Sig.
Step 1	Step	182.622	6	.000
	Block	182.622	6	.000
	Model	182.622	6	.000

Model Summary

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	77.810(a)	.621	.829

a Estimation terminated at iteration number 8 because parameter estimates changed by less than .001.

Classification Table(a)

	Observed	Predicted			
		สภาพการเลี้ยงโคขุน		Percentage Correct	
		เลี้ยง	ไม่เลี้ยง		
Step 1	สภาพการเลี้ยงโคขุน	เลี้ยงโคขุน	92	5	94.8
		ไม่เลี้ยงโคขุน	8	83	91.2
	Overall Percentage				93.1

Variables in the Equation

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95.0% C.I. for EXP(B)	
							Lower	Upper
Step 1(a) เพศ	3.333	1.047	10.144	1	.001	28.026	3.604	217.954
สถานภาพสมรส	-.633	1.200	.278	1	.598	.531	.051	5.576
คนในครัวเรือน	.612	.288	4.530	1	.033	1.844	1.050	3.241
รายได้รวม	.084	.020	18.304	1	.000	1.088	1.047	1.131
รายจ่ายรวม	-.181	.034	28.730	1	.000	.834	.781	.892
ความพึงพอใจ	-1.329	.914	2.114	1	.146	.265	.044	1.588
Constant	4.289	3.228	1.766	1	.184	72.917		

หมายเหตุ: a Variable(s) entered on step 1: เพศ, สถานภาพสมรส, จำนวนในครัวเรือน, รายได้รวมในครัวเรือน, รายจ่ายในครัวเรือน, ระดับความพึงพอใจ
ที่มา: จากการคำนวณ

ส่วนที่ 2: ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุนของกลุ่มสมาชิกผู้เลี้ยงโคขุน

ตารางผนวกที่ 1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้เลี้ยงโคจำแนกตามต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคขุน

กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าพันธุ์โคที่นำมาขุน (บาทต่อตัว		
15,000-20,000	26	26.80
20,001-24,000	37	38.10
24,001-26,000	34	35.10
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (บาท)	22,876.29	22,876.29
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2,475.96	2,475.96
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	15,000-26,000	15,000-26,000

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าอาหาร (บาทต่อตัว)		
9,000-12,000	7	7.20
12,001-15,000	54	55.70
>15,000	36	37.11
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (บาท)	22,876.29	15,317.53
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2,475.96	2,120.68
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	15,000-26,000	9,000-18,000
ค่าอาหารชั้น (บาท/ ตัว)		
9,000-12,000	7	7.20
12,001-15,000	57	58.80
>15,000	33	34.00
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (บาท)	14,195.88	14,195.88
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1,561.84	1,561.84
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	9,000-16,000	9,000-16,000
ค่าอาหารหยาบ (บาท/ ตัว)		
≤1,000	52	53.60
>1,000	44	46.40
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (บาท)	1,209.28	1,209.28
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	633.62	633.62
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	ไม่มีต้นทุน- 2,000	ไม่มีต้นทุน- 2,000
ต้นทุนต่อตัวในเลี้ยงโคขุนทั้งหมด (บาท)		
32,000 – 34,000	17	17.50
34,001 – 36,000	27	27.84
36,001 – 38,000	12	12.40
38001 – 40,000	13	13.40
> 40,000	28	28.86
รวม	97	100.00

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้นทุนต่อตัวในเลี้ยงโคขุนทั้งหมด (บาท)		
ค่าเฉลี่ย (บาท)	38,162.89	38,162.89
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3,799.60	3,799.60
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	32,400-44,000	32,400-44,000
รายได้ต่อตัวจากการขายโคขุน(บาท)		
40,000 – 42,000	8	8.20
42,001 – 44,000	17	17.50
44,001 – 46,000	22	22.70
46,001 – 48,000	18	18.70
48,001 – 50,000	24	24.70
> 50,000	8	8.20
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (บาท)	46,260.82	46,260.82
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2,899.19	2,899.19
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	40,000-52,000	40,000-52,000
เงินเฉลี่ยคืนจากการขายโค (บาท/ ตัว)		
20,000-30,000	2	2.05
> 30,000	2	2.05
รวม	97	100.00
ค่าเฉลี่ย (บาท)	7,360.82	7,360.82
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	8,937.50	8,937.50
ค่าต่ำสุด-สูงสุด	3,000-81,000	3,000-81,000
ที่มา: จากการสำรวจ		

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวจุฑารัตน์ นิยมปัทมะ

วัน เดือน ปี ที่เกิด

23 พฤษภาคม 2530

สถานที่เกิด

จังหวัด สกลนคร

ประวัติการศึกษา

ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

